

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Helsedirektoratet

dsb

Direktoratet for
samfunnssikkerhet
og beredskap

FELLES SAMBANDSREGLEMENT FOR NØDNETT

Versjon 4.1

Felles sambandsreglement for Nødnett

Politiets beredskapssystem del II (PBS II)

Godkjent	30. november 2021
Ikrafttredelse	1. januar 2022
Erstatter	Felles sambandsreglement for Nødnett, versjon 4.0
Utgitt av	Politidirektoratet

ISBN 978-82-8256-113-6
POD publikasjon 2021/08

Henvendelser vedrørende reglementet rettes til:
Politidirektoratet,
Postboks 2090 Vika,
0125 Oslo
E-post: politidirektoratet@politiet.no
Internett: www.politiet.no

Revisjonshistorikk

Versjon 1	13. juni 2008
Versjon 2	2. november 2009
Versjon 3	2. mai 2013
Versjon 4	1. februar 2018
Versjon 4.1	30. november 2021

Oppdatert versjon av dette reglementet er tilgjengelig på www.politiet.no.

Forord

Nødnett skal ivareta nødetatene og beredskapsaktørenes operative og sikkerhetsmessige krav til kommunikasjon.

Et funksjonelt samband og enhetlig bruk er avgjørende for godt samvirke og for at brukerne skal kunne løse sine oppgaver på en god måte. Sikker og stabil kommunikasjon er en forutsetning for effektiv koordinering og samvirke ved felles innsats i det daglige og ved store hendelser.

For å sikre utnyttelse av de mulighetene Nødnett gir, og for å ivareta sikkerhet for mannskapene, stilles det krav til brukerens kompetanse og korrekt bruk.

Sambandsreglementet skal legges til grunn ved opplæring, øving og i operativ tjeneste.

Johan Marius Ly

Avdelingsdirektør
Avdeling Forebygging og
sikkerhet

Direktoratet for
samfunnssikkerhet og
beredskap

Tone Vangen

Avdelingsdirektør
Beredskapsavdelingen

Politidirektoratet

Steinar Olsen

Avdelingsdirektør
Avdeling akuttmedisin og
beredskap
Divisjon analyse og
samfunn

Helsedirektoratet

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur

Innhold

1	Innledning	6
1.1	Generelt om Nødnett.....	6
1.2	Formålet med sambandsreglementet.....	6
1.3	Forvaltningsansvar og myndighetsutøvelse for felles sambandsreglement ..	6
2	Identifisering i Nødnett	8
2.1	Kallesignaler, ISSI og alias.....	8
2.2	Kallesignal mellom kontrollrom ved bruk av felles talegrupper	8
2.3	Kallesignaler for innsatspersonell i felles talegrupper.....	8
3	Talegrupper.....	10
3.1	11X-talegrupper.....	10
3.2	BAPS-talegrupper	10
3.3	SAMVIRKE-talegrupper	11
3.4	SAR-talegrupper.....	12
3.4.1	SAR samband Sjø. Maritimt VHF og Nødnett - Sjøkommunikasjon.....	13
3.4.2	SAR samband Luft. Aeronautisk VHF og Nødnett – Luftkommunikasjon.....	13
3.5	SAMVUP-talegrupper	13
3.6	BRANN-SAMVIRKE-talegrupper.....	14
3.7	BEREDSKAP-talegrupper	15
3.8	Felles talegrupper - eiet og forvaltet av DSB	16
3.8.1	FELLES-talegrupper	16
3.8.2	EVENT-talegrupper.....	16
3.8.3	FYLKE-ALLE-talegrupper.....	17
3.8.4	FYLKE--talegrupper	17
3.8.5	FYLKE-NASJONALT-talegrupper	17
3.8.6	KOMMUNE-BEREDSKAP-talegrupper	18
3.8.7	LEDAGE-talegrupper	18
3.8.8	FRIVILLIG-talegrupper	18
3.8.9	Statlige talegrupper for kommunikasjon på strategisk nivå	19
3.9	Felles talegrupper for opplæring	19
3.10	Tverrfaglige talegrupper	20
3.11	Sammenkobling med felles talegrupper	20
3.12	Grensekryssende talegrupper i Nødnett.....	20
3.13	Talegrupper i direktemodus (DMO)	21
3.13.1	Felles DMO-talegrupper i Norge.....	21
3.13.2	Europeiske DMO-talegrupper (EURO-DMO).....	21
4	Varsling og samvirke	22
4.1	Prosedyrer for varsling mellom nødetatene.....	22
4.1.1	Trippelvarsling.....	22
4.1.2	SAR-varsling	22
4.1.3	Tverrvarsling	22

4.1.4	Overføring av nødmelding fra publikum.....	23
4.2	Varsling av beredskaps- og samvirkeaktører	23
4.2.1	Kommunikasjon mellom beredskaps- og samvirkeaktører og nødetatene	23
4.2.2	Politiets anropstalegruppe	23
4.2.3	HRS anropstalegruppe	23
4.3	Informasjonsdeling og etablering av felles situasjonsforståelse	24
4.3.1	På vei til felles hendelse	24
4.3.2	Ved ankomst til felles hendelser	24
4.3.3	Under innsats i felles hendelser	25
4.4	Bruk av gateway ved samvirke	25
4.5	Bruk av DMO repeater ved innsats i felles hendelse	25
5	Kapasitetsbegrensninger i Nødnett	26
5.1	Tiltak ved større hendelser som kan påvirke kapasitet i Nødnett	26
6	Opplæring og øvelser	27
6.1	Krav til opplæring	27
6.2	Opplæring og kapasitet	27
6.3	Trening og øving	27
6.3.1	Øvelse i skarpe talegrupper	27
6.3.2	Reelle hendelser under øvelser	27
7	Taushetsplikt og konfidensialitet i Nødnett	28
7.1	Taushetsplikt	28
7.2	Urettmessig bruk	28
7.3	Oppbevaring av radioterminaler	28
7.4	Tap av radioterminal	28
8	Vedlegg oversikt	29

1 Innledning

1.1 Generelt om Nødnett

Nødnett er det nasjonale radiosambandet for nødetater, beredskaps- og samvirkeaktører i Norge. Nødnett er et lukket radionett med en landsdekkende infrastruktur. Nettet er avlyttingssikret. Med Nødnett kan brukerne kommunisere i talegrupper både internt i egen organisasjon, og på tvers av organisatoriske og geografiske grenser. Nærmere beskrivelse av tjenester og funksjoner, samt hvem som kan bli bruker av Nødnett fremgår av dokumentet *"Nødnett i bruk: En oversikt over tekniske løsninger og funksjoner i Nødnett, samt retningslinjer for bruk"* utgitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

1.2 Formålet med sambandsreglementet

Sambandsreglementet skal sikre nødvendig kommunikasjon ved internt og eksternt samvirke i Nødnett, gjennom entydige prosedyrer og rutiner for kommunikasjon mellom brukerne.

Nødetatene og beredskapsaktører skal planlegge sine operative prosedyrer med forankring i dette reglementet. Øvrige samvirkeaktører må i sine respektive reglement forholde seg til bestemmelser beskrevet i dette reglementet når de samhandler med nødetatene og beredskapsaktører i felles talegrupper. Dette for å sikre:

- høy effektivitet og god kvalitet på felles kommunikasjon, både i det daglige og ved større kriser og beredskapssituasjoner
- god koordinering og ressursutnyttelse innen og mellom organisasjoner/etater
- sikkerhet for beredskaps- og innsatspersonell

Sambandsreglement for Nødnett består av flere nivåer:

- Nivå 1 Felles sambandsreglement for Nødnett
- Nivå 2 Nasjonalt nivå for den enkelte organisasjon/etat
- Nivå 3 Regionalt/lokalt innen den enkelte organisasjon/etat
- Nivå 4 Eventuelle lokale behov

Dokumentene utgjør et helhetlig sambandsreglement som ivaretar de ulike nivåer for den enkelte brukergruppe. Prinsipielle beslutninger knyttet til struktur og oppbygging skal legges til grunn, både på felles, nasjonalt og regionalt/lokalt nivå. Den enkelte organisasjon/etat er selv ansvarlig for ferdigstilling av reglement på nasjonalt og regionalt/lokalt nivå.

1.3 Forvaltningsansvar og myndighetsutøvelse for felles sambandsreglement

Politidirektoratet (POD) har forvaltningsmessig ansvar for Felles sambandsreglement for Nødnett. Revisjon gjennomføres av POD i samarbeid med Helsedirektoratet (Hdir), DSB, Forsvaret og Hovedredningssentralen (HRS).

Forvaltningsansvaret er hjemlet i politiloven § 27 jf. politiinstruksen § 12-2 der "...politiet plikter å sette i verk, lede og organisere ettersøknings- og/eller redningsaksjoner...".

Kongelig resolusjon av 6. desember 2019 fastsatt med hjemmel i Politiloven § 27 fastsetter redningstjenestens organisering og rutiner for samarbeid, ledelse, koordinering, ansvar og oppgaver. Redningstjenesten ledes av to HRS og underordnede lokale redningssentraler (LRS).

Ansaret som er beskrevet i hjemmelsgrunnlaget over innebærer også at administrasjon av talegrupper for å koordinere felles innsats tilligger politiet/LRS/HRS.

2 Identifisering i Nødnett

2.1 Kallesignaler, ISSI og alias

Kallesignaler brukes for å sikre identifisering av *ressurser* som benytter Nødnett. Overordnede prinsipper og struktur for oppbygging av kallesignaler beskrives i dette reglementet. Den enkelte etats eller organisasjons interne kallesignal beskrives i egne reglement.

Alle *radioterminaler* i Nødnett identifiseres også med et anropsnummer (ISSI). Alle ISSI tilordnes et alias som vises i displayet i radioterminaler og i kontrollrom.

2.2 Kallesignal mellom kontrollrom ved bruk av felles talegrupper

Kallesignal mellom kontrollrom skal tilkjenne hvilken etat man tilhører. For politiets operasjonssentral og brannvesenets alarmsentral er etatsbetegnelse etterfulgt av distriktnummer hvor den enkelte sentral har hovedsete. For helse tilkjenne AMK etterfulgt av navn på den enkelte sentral.

<i>Eks. Etat</i>	<i>Distrikt / geografisk område</i>
Brann	Brann-distriktnummer (eks. Brann 02)
Politi	Politidistriktnummer (eks. Politi 03)
Helse	AMK-navn (eks. AMK Sørlandet)
Hovedredningssentralen	Sør/Nord-Norge (eks. HRS Sør-Norge)
Veitrafikksentral	VTs-navn (eks. VTs Vest)

Oversikt over nødetatenes hovedseter og felles arbeidsområde er presentert i vedlegg 03.

2.3 Kallesignaler for innsattpersonell i felles talegrupper

Kallesignalene er bygd opp av en kombinasjon med organisasjonens navn, funksjon/tall og bokstaver:

- Organisasjonen/etatens navn/helseressurs skal tilkjenne i klartekst.
- Ved innsats utenfor eget distrikt benyttes en distriktidentitet i tillegg til organisasjonens/etatens navn/helseressurs.
- I kallesignalet beskrives funksjon/distrikt/enhet i klartekst eller ved bruk av bokstaver¹ og sifre.

Ved *samvirke i felles talegrupper* benytter nødetatenes innsatsledere ved hendelsen følgende kallesignal.

- Innsatsleder² for hendelsen, som normalt vil være fra politiet, skal benytte kallesignal **INNSATSLEDER**. Ved fravær av personell fra politi eller brann kan leder fra andre aktører inneha rollen som innsatsleder i henhold til lov og forskrift.³ Det er kun denne funksjonen som kan benytte ordet "innsatsleder" i sitt kallesignal.
- Innsatsleder Helse skal benytte kallesignal **IL HELSE** (skal uttales: "I-L HELSE" – ikke fonetisk bokstavering) for å unngå forveksling.
- Innsatsleder Brann skal benytte kallesignal **IL BRANN** (skal uttales: "I-L BRANN" – ikke fonetisk bokstavering) for å unngå forveksling.

¹ Bokstaver i kallesignal uttales i henhold til det fonetiske alfabet.

² Innsatsleder er beskrevet i Politiets beredskapssystem del I, som er tilgjengelig på www.politiet.no

³ Sivilbeskyttelsesloven av 25.6.2010 nr. 45 og Forskrift om industrivern av 20.12.2011 m/endringer

Andre enheter som i en hendelse er tildelt rolle som delleder eller en definert funksjon benytter funksjonsbeskrivelsen som kallesignal.

Øvrig innsatspersonell kan benytte funksjonsbeskrivelse i stedet for individuelt kallesignal der dette vurderes hensiktsmessig.

Eksempler på kallesignal:

Sammenheng Etat/ Ressurs	I lokal etats- talegruppe	I etats-talegruppe på tvers av distrikter (utenfor eget distrikt)	I felles talegruppe i eget politidistrikt	I felles talegruppe på tvers av distriktsgrenser (utenfor eget distrikt)
Brann	M1-1	Brann 02-M1-1	Brann M1-1	Brann Moss M1-1
Politi	M3-0	0-1-M3-0	Politi M3-0	Politi Oslo-M3-0
Ambulanse	4-2-1	Ambulanse Hamar 4-2-1	Ambulanse Hamar 4-2-1	Ambulanse Hamar 4-2-1
Legevakt-lege	Lege 1-7	Lege 1-7 Sarpsborg	Lege 1-7 Sarpsborg	Lege 1-7 Sarpsborg
Luftambulanse	Luftambulanse 1-1 Lørenskog	Luftambulanse 1-1 Lørenskog	Luftambulanse 1-1 Lørenskog	Luftambulanse 1-1 Lørenskog
Rednings- helikopter	Rednings- helikopter Rygge	Rednings- helikopter Rygge	Rednings- helikopter Rygge	Rednings- helikopter Rygge
Røde Kors vakthavende	Hamar 0-1	Hamar 0-1	Røde Kors Hamar aksjonsleder	Røde Kors Hamar aksjonsleder
Sivilforsvar leder FIG	FIG Hvaler 1-1	FIG Hvaler 1-1	Sivilforsvaret FIG Hvaler leder	Sivilforsvaret FIG Hvaler leder

Ved samvirke med andre beredskaps- og samvirkeaktører benyttes samme prinsipp som skissert over ved at organisasjonen/etatens navn/helseressurs tilkjennegis i klar tekst, deretter funksjon og ressurs navn/type. Organisasjonene beskriver sine kallesignaler i egne reglement/prosedyrer.

3 Talegrupper

Under følger en beskrivelse av de mest brukte felles talegruppene. Felles talegrupper skal gi mulighet for hensiktsmessig kommunikasjon på tvers av organisasjoner samtidig som nødvendig behov for konfidensialitet og sikkerhet ivaretas. Felles talegrupper er tilgjengelig for to eller flere organisasjoner for samvirkekommunikasjon. Bruk av de ulike talegruppene besluttet og reguleres av den organisasjon som eier/administrerer talegruppen.

Som hovedregel skal det ikke håndteres flere hendelser i samme felles talegruppe. Dette gjelder ikke 11X-talegrupper.

Felles talegrupper kan benyttes til øvelser etter klarering med samme instans som beslutter bruk av talegruppen i en reell hendelse. Se for øvrig pkt. 6.3.1.

3.1 11X-talegrupper

Tilgang til 11X-talegrupper er forbeholdt nødetatenes 11x-sentraler. 11X-talegrupper kan nyttes når 11x-sentralene i et politidistrikt har behov for rask og sikker kommunikasjon som ikke involverer radioterminalbrukere. 11X-talegrupper har gyldighet pr. politidistrikt. 11X-talegrupper kan brukes til tverrvarsling/trippelvarsling.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
xx-11X (xx = Politidistrikt)	Gyldig pr. politidistrikt. ----- POD	Politi, Helse, Brann Kun for bruk i kontrollrom	Benyttes ved samvirke mellom 11X kontrollrom.

3.2 BAPS-talegrupper

BAPS (Brann-Akuttmedisin-Politi-Samvirke) er felles talegrupper forbeholdt kommunikasjon mellom nødetatene.

Hvert politidistrikt disponerer ni BAPS-talegrupper som tildeles den enkelte hendelse, eller for bruk på innsatsområdet for ulike funksjoner f.eks. samleplass, evakueringspunkt osv.

All bruk av BAPS-talegrupper besluttet av politiets operasjonssentral, som umiddelbart underretter de andre aktørene om valgt BAPS-talegruppe.

Radioterminaler som tillates å ha BAPS-talegrupper programmert uten særskilt søknad må ha ISSI som begynner på 1, 2 eller 3. Unntak for HRS og redningshelikopter som har tilgang gjennom rollen i den offentlige luftambulansetjenesten.

Tilgang til BAPS-talegruppene innenfor den enkelte nødetat besluttet av:

- DSB for brukere i Brann
- Hdir for brukere i Helse
- POD for brukere i Politiet

BAPS-talegruppene eies og forvaltes av politiet. Tilganger utover beskrivelsen over, besluttet av POD i samråd med Hdir og DSB.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
xx-BAPS-1 til 9 (xx = Politidistrikt)	Gyldig pr. politidistrikt. ----- Politi	Politi, Helse, Brann, HRS. ISSI som begynner på 1, 2 eller 3 og HRS og rednings- helikopter.	Bruk besluttet av politiets operasjonssentral. Benyttes ved samvirke mellom Brann - Akuttmedisin – Politi.

BAPS-talegrupper skal ikke benyttes til utalarmering, sambandssjekk eller lignende.

3.3 SAMVIRKE-talegrupper

SAMVIRKE-talegruppene er ment brukt ved hendelser som ikke er definert som redningsaksjoner⁴, når aktører utover nødetatene skal samvirke.

Hvert politidistrikt disponerer sju SAMVIRKE-talegrupper.

All bruk av SAMVIRKE-talegrupper besluttet av politiets operasjonssentral, som tildeler SAMVIRKE-talegruppe(r) til aktører som har behov for dette. Alle involverte aktører underrettes om valgt talegruppe uten unødig opphold, av koordinerende aktør i hendelsen.

Tilgang til SAMVIRKE-talegruppene xx-SAMV-1 til 5 kan gis til nødetatene og andre beredskapsaktører i Nødnett for kommunikasjon mellom en eller flere nødetater og/eller andre beredskapsaktører. For andre beredskapsaktører enn nødetatene skal behovet for tilgang til gruppene vurderes før tilgang gis. Dette gjøres i forbindelse med implementering av aktuell bruker i Nødnett.

Tilgang til SAMVIRKE ALLE-talegruppene xx-SAMV-A1 og A2 tildeles alle brukere i Nødnett. Talegruppene er ment brukt ved hendelser der nødetatene og/eller andre beredskapsaktører har behov for å kommunisere med brukere som ikke har tilgang på xx-SAMV-1 til 5.

xx-SAMV-A1 og A2 kan sammenkobles med eksterne radionett og andre nettverk. Nødnettets konfidensialitet er ikke garantert i disse talegruppene.

SAMVIRKE-talegruppene eies og forvaltes av politiet. Tilgang til xx-SAMV-1 til 5 besluttet av POD.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
xx-SAMV-1 til 5 (xx = Politidistrikt)	Nasjonal gyldighet ----- Politi	Politi, Helse, Brann, HRS, Frivillige organisasjoner, andre beredskapsaktører innen søk og redning.	Benyttes for samvirke mellom nødetatene og/eller andre beredskapsaktører, bortsett fra ved hendelser som er definert som søk- og redningsaksjoner.
xx-SAMV-A1 og A2 (xx = Politidistrikt)	Nasjonal gyldighet ----- Politi	Alle brukere av Nødnett	Benyttes for samvirke mellom brukere av Nødnett.

SAMVIRKE-talegrupper skal ikke benyttes til utalarmering, rutinemessig sambandssjekk eller lignende.

⁴ En redningsaksjon er tildelt/vil bli tildelt HRS SAR-nummer og tilhørende SAR talegrupper

3.4 SAR-talegrupper

SAR-talegruppene er felles talegrupper for redningstjenesten og benyttes under søk- og redningsaksjoner.

Ved akuttsituasjoner skal LRS vurdere om situasjonen er å regne som en redningsaksjon hvor samband skal etableres i SAR-talegruppe, eller om situasjonen skal håndteres ved bruk av andre talegrupper.

Hver LRS er forhåndstildelt SAR-talegrupper fra HRS som kan tas i bruk uten ytterligere klarering.⁵ Dette for å unngå tidstap i forbindelse med varsling og tildeling av talegruppe ved en antatt søk-/redningsaksjon. Ved behov for flere talegrupper vil HRS/LRS beslutte hvilken SAR-talegruppe som skal benyttes. Dersom ordinære hendelser endrer karakter til å bli redningsaksjoner skal normalt felles kommunikasjon styres over til SAR-talegrupper av LRS/HRS.

Ved redningshendelser til sjøs benyttes primært maritimt VHF samband. HRS/LRS kan beslutte bruk av SAR-talegruppe som et tillegg (sekundærsamband) til det etablerte maritime samband.

HRS kontrollrom kan styre medlytt av samband på hhv. maritimt og aeronautisk samband gjennom sammenkobling med utvalgte SAR talegrupper. Push-To-Talk-funksjon (PTT) er kun tilgjengelig for HRS kontrollrom.

LRS for hvert distrikt kan normalt godkjenne bruk av SAR-talegrupper til øvelse. I tillegg bør HRS informeres om dette.

Redningstjenesten har egne anropstalegrupper for HRS Sør-Norge (HRS SN) og HRS Nord-Norge (HRS NN).⁶

SAR-talegruppene eies og forvaltes av HRS. Tilgang til SAR-talegruppene besluttes av HRS.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
xx-SAR-1 til 4 (xx = Politidistrikt)	Nasjonal gyldighet. ----- HRS	Politi, Helse, Brann, HRS, Frivillige organisasjoner, andre beredskapsaktører innen søk og redning.	Bruk besluttes av LRS etter retningslinjer fra HRS. Benyttes under søk og redning.
SAR 01-19	Nasjonal gyldighet. ----- HRS	Politi, Helse, Brann, HRS, Frivillige organisasjoner, andre beredskapsaktører innen søk og redning.	Benyttes ⁷ under søk og redning for særskilte behov nasjonalt eller for IL-KO

⁵ se vedlegg 06 for fordeling av SAR-talegrupper pr. politidistrikt

⁶ se vedlegg 06 med oversikt over SAR-talegrupper

⁷ Se vedlegg 06 vedrørende beslutning om bruk

3.4.1 SAR samband Sjø. Maritimt VHF og Nødnett - Sjøkommunikasjon

Krav til lytteplikt for alle fartøy er forankret i «The International Convention for the Safety of Life at Sea» (SOLAS). Konvensjonen setter minimumsstandarder for sikkerhet innenfor samband til sjøs, og ITU Radio Regulations (RR); Alle fartøy som er under fart har lytteplikt på maritim VHF-kanal 16.

Norsk lovverk stiller enda strengere krav, og i praksis betyr dette at det for alle yrkesfartøy i Norge er krav om VHF-radio ombord og det er lytteplikt på maritim VHF-kanalene 16 og 70 – herunder kommer også politi-, brann- og ambulanse-båter.

Samband for ledelse og koordinering ved sjøredning skal foregå på maritim VHF i tråd med SOLAS. For landbaserte ressurser som bidrar på land benyttes Nødnett.

On-Scene-Coordinator (OSC) kan bli etablert av HRS for å ivareta koordinering av maritime søkskapasiteter under en redningsaksjon. I de tilfeller hvor OSC ikke har tilgang til Nødnett vil medlytt i IL-KO være hensiktsmessig for situasjonsforståelse. HRS vil da være bindeledd for behov mellom OSC og IL-KO.

HRS har integrasjon for medlytt og PTT mellom Nødnett og maritim VHF.

Tilgang til medlytt på maritim VHF avklares mot HRS. Transittering vil foregå i forhåndsbestemt talegruppe SAR-08/SAR-09⁸. Nødnettets konfidensialitet er ikke garantert i disse talegruppene.

3.4.2 SAR samband Luft. Aeronautisk VHF og Nødnett – Luftkommunikasjon

International Civil Aviation Organization⁹ (ICAO) stiller krav til kommunikasjon for alle typer lufttrafikk som foregår i eller inn/ut av kontrollert luftrom.

Samband for ledelse og koordinering av luftressurser i større redningshendelser vil kunne benytte internasjonale aeronautiske VHF i tråd med Annex 12¹⁰.

Air Coordinator (ACO) kan bli etablert av HRS for å ivareta koordinering av luftkapasiteter under en redningsaksjon.

HRS har integrasjon for medlytt og PTT mellom Nødnett og aeronautisk VHF.

Tilgang til medlytt på aeronautisk VHF avklares mot HRS. Transittering vil foregå i forhåndsbestemt HRS SAR-06/SAR-07¹¹. Nødnettets konfidensialitet er ikke garantert i disse talegruppene.

3.5 SAMVUP-talegrupper

SAMVUP-talegrupper¹² skal benyttes for kommunikasjon mellom AMK-/Legevakt-sentraler og beredskapsaktører som også er akuttgjelpere, i forbindelse med akuttmedisinske situasjoner.

⁸ se vedlegg 06 med oversikt over SAR-talegrupper

⁹ FN-organ

¹⁰ ICAO Annex 12 Search and Rescue

¹¹ se vedlegg 06 med oversikt over SAR-talegrupper

¹² SAMVUP = SAMV i rke Uten Politi

19 SAMVUP-talegrupper er tilgjengelige i hvert politidistrikt.

All bruk av SAMVUP-talegrupper besluttet av AMK-sentralen i det området talegruppen skal benyttes. AMK-sentralen underretter eventuelle andre aktører om valgt SAMVUP-talegruppe.

Tilgang til SAMVUP-talegruppene kan gis til beredskapsaktører som også er akutthjelpere i forbindelse med akuttmedisinske situasjoner. For andre beredskapsaktører skal behovet for tilgang til talegruppene vurderes før tilgang gis. Dette gjøres i forbindelse med implementering av aktuell bruker i Nødnett.

SAMVUP-talegruppene eies og forvaltes av Helsedirektoratet.

Tilgang til SAMVUP-talegruppene besluttet av Helsedirektoratet i samråd med de regionale helseforetakene.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
xx-SAMVUP-11 til 16	Gyldig pr. politidistrikt	Helse, Brann, HRS, Frivillige organisasjoner, andre beredskapsaktører som også er akutthjelpere. Politiet har ikke tilgang til disse talegruppene.	Bruk besluttet av AMK- sentralen i det området talegruppene skal benyttes. Benyttes for samvirke mellom Helse og beredskapsaktører som også er akutthjelpere, ved akuttmedisinske situasjoner.
----- xx-SAMVUP-17 til 19	Nasjonal gyldighet		
----- xx-SAMVUP-20 til 26	Gyldig pr. politidistrikt		
----- xx-SAMVUP-27 til 29	Nasjonal gyldighet		
----- (xx = Politidistrikt)	Helsedirektoratet		

3.6 BRANN-SAMVIRKE-talegrupper

Talegruppene SAMV-BRN er ment for samhandling mellom brannvesen og relevante samarbeidspartnere. Det er 9 talegrupper i hvert politidistrikt og de har gyldighet pr politidistrikt.

Talegruppene xx-RO-SAMV er ment for samvirke med andre aktører ved røykdykking som for eksempel industrivern.

Talegruppene SKOGBRANN er ment for samvirke med andre aktører ved skogbrann. Talegruppen BRANN-HELI brukes som arbeidstalegruppe for skogbrannhelikopter.

Alle BRANN-SAMVIRKE-talegruppene eies av DSB og forvaltes av 110-sentralene. Tilgang til talegruppene besluttet av DSB i samråd med 110-sentralene.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
xx-SAMV-BRN-1 til 9 (xx = Politidistrikt)	Gyldig pr. politidistrikt ----- DSB	Tildeles brann og relevante samarbeidspartnere	Til bruk for samhandling mellom brann og samarbeidspartnere
xx-RO-SAMV (xx = Politidistrikt)	Gyldig pr. politidistrikt ----- DSB	Tildeles brann og relevante samarbeidspartnere	Til bruk ved samvirke ved røykdykking
SKOGBRANN-1 til 30	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles brann og relevante samarbeidspartnere ved skogbrann	Til bruk ved samvirke ved skogbrann. SKOGBRANN 1-16 forvaltes av Alarmsentral Brann Sørvest.
BRANN-HELI	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles brann og skogbrannhelikopter	Til bruk ved samhandling mellom brann og skogbrannhelikopter

3.7 BEREDSKAP-talegrupper

Beredskap-talegruppene brukes om det oppstår et kommunikasjonsbehov som ikke dekkes av andre felles talegrupper. Et slikt behov kan være en hendelse som krever koordinering av personell fra ulike brukergrupper med stor geografisk spredning, f.eks. over to eller flere politidistrikt.

Alle radioterminaler til beredskapsaktører i Nødnett skal inneholde fem BEREDSKAP-talegrupper som har nasjonal gyldighet.

Bruk av BEREDSKAP-talegruppene skal klareres med politiets operasjonssentral i det området hvor bruken er aktuell. Før politiets operasjonssentral iverksetter bruk av en eller flere BEREDSKAP-talegrupper, må de kontakte Politiets Situasjonssenter (PSS) som koordinerer bruken av BEREDSKAP-talegruppene. PSS vil tildele ledig talegruppe til politiets operasjonssentral.

Når behovet for bruk av den/de tildelte talegruppene ikke lenger er til stede skal PSS varsles om dette av politiets operasjonssentral. Dersom politiet selv ikke er involvert i bruk av talegruppen, skal politiets operasjonssentral varsles av aktuelle bruker, og deretter informere PSS om at behovet har opphørt. Politiets operasjonssentral skal tydelig meddele i talegruppen til eventuelle tilknyttede brukere at bruk av talegruppen avsluttes.

BEREDSKAP-talegruppene eies og forvaltes av politiet.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
BEREDSKAP-1 til 5	Nasjonal gyldighet. ----- Politi	Politi, Helse, Brann, HRS, kommuner, statsforvalter, FORF organisasjoner og andre beredskapsaktører.	Bruk besluttet av politiet. Kan benyttes for kommunikasjon mellom beredskapsaktører der andre felles talegrupper ikke er tilgjengelige eller egnet. Er egnet for hendelser som pågår på tvers av politidistrikter.

3.8 Felles talegrupper - eiet og forvaltet av DSB

3.8.1 FELLES-talegrupper

Alle radioterminaler i Nødnett inneholder fem FELLES-talegrupper som har nasjonal gyldighet. FELLES-talegruppene brukes om det oppstår et kommunikasjonsbehov som ikke dekkes av andre talegrupper og hendelsen krever koordinering av personell fra ulike brukergrupper (både beredskapsaktører og andre brukere) med stor geografisk spredning.

Brukere som vil benytte en FELLES-talegruppe, skal selv kontrollere at den ikke allerede er tatt i bruk av andre. Dersom talegruppen er ledig kan den tas i bruk i den perioden det er nødvendig. Talegruppen frigjøres for andre brukere så snart behovet er opphørt.

FELLES-talegruppene eies og forvaltes av DSB.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
FELLES-1 til 5	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Alle brukere av Nødnett.	Kan benyttes for kommunikasjon mellom nødnettbrukere der andre felles talegrupper ikke er tilgjengelige eller egnet.

3.8.2 EVENT-talegrupper

Talegruppene EVENT er ment brukt ved planlagte aktiviteter hvor en brukerorganisasjon har behov for deling av informasjon internt og eksternt. EVENT-talegruppene kan da også understøtte et samhandlingsbehov med andre aktører i Nødnett, om dette formålet ikke dekkes av andre felles talegrupper. Det er etablert 60 EVENT talegrupper med nasjonal gyldighet.

Talegruppene eies og forvaltes av DSB.

Talegruppene lånes ut for en tidsperiode og tas i bruk etter avtale med brukerorganisasjonens kundekontakt i DSB, avdeling for Nød- og beredskapskommunikasjon.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
EVENT-1 til 60	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles alle brukere av Nødnett	Til bruk ved planlagte aktiviteter

3.8.3 FYLKE-ALLE-talegrupper

Talegruppene FYLKE ALLE (FY-XXXX¹³-A1 til A3) er ment brukt ved hendelser hvor statsforvalteren, fylkeskommune eller kommune har et samhandlingsbehov med andre aktører i Nødnett og hendelsen ikke dekkes av andre felles talegrupper.

Hvert fylke tildeles tre FYLKE ALLE talegrupper. Talegruppene eies av DSB og forvaltes av statsforvaltere.

Talegruppene tildeles alle brukere av Nødnett.

FY-XXXX-A3 kan sammenkobles med eksterne nett.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
FY-xxxx-A1 til A3 (xxxx = Fylkesnavn)	Gyldig pr. fylke DSB	Tildeles alle brukere av Nødnett	Til bruk for alle aktører som samhandler med statsforvalter, fylkeskommuner og kommuner

3.8.4 FYLKE--talegrupper

Det er opprettet 15 talegrupper for samvirke innad i hvert fylke. Fylke-talegruppene er ment brukt ved hendelser som ikke dekkes av andre felles talegrupper. De kan brukes i situasjoner der statsforvalteren koordinerer en hendelse som berører en eller flere kommuner.

Talegruppene eies av DSB og forvaltes av statsforvalter.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
FY-xxxx-01 til 15 (xxxx = Fylkesnavn)	Gyldig pr. fylke DSB	Tildeles og brukes av statsforvaltere, fylkeskommuner, kommuner, infrastrukturereiere	Til bruk internt i hvert fylke

3.8.5 FYLKE-NASJONALT-talegrupper

Det er opprettet fylkes-talegrupper som er ment brukt ved kommunikasjon over fylkesgrenser mellom statsforvaltere og kommuner. Det er en talegruppe pr fylke. Talegruppene har nasjonal gyldighet og eies av DSB og forvaltes av statsforvalter.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
FY-xxxx-N (xxxx = Fylkesnavn)	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles og brukes av statsforvaltere, fylkeskommuner, kommuner, infrastrukturereiere	Til bruk for kommunikasjon over fylkesgrenser mellom flere etater

¹³ Benevnelse på fylke

3.8.6 KOMMUNE-BEREDSKAP-talegrupper

Det er opprettet kommunale beredskapstalegrupper som er ment brukt ved hendelser der kommuner trenger å samhandle med andre kommunale aktører eller andre kommuner i sitt fylke. Primært brukes kommunens talegruppe der hendelsen er.

De første sifrene i talegruppene er kommunenummer. Talegruppene har gyldighet pr fylke, eies av DSB og forvaltes av den enkelte kommune.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
xxxx-BERED (xxxx = kommunenr.)	Gyldig pr. fylke DSB	Tildeles statsforvaltere, fylkeskommuner og alle kommunale aktører	Kommunal samhandling

3.8.7 LEDSAge-talegrupper

Talegruppene LEDSAge er ment brukt ved forflytting av lang, tung og bred transport langs vei. Talegruppene eies av DSB.

Talegruppene lånes ut for en tidsperiode og tas i bruk etter avtale med deres kundekontakt i DSB, avdeling for Nød- og beredskapskommunikasjon.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
LEDSAGE-01 til 10	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles Statens vegvesen, Toll, Politi, Forsvaret og andre som samhandler ved transport på vei	Til bruk ved transport langs vei

3.8.8 FRIVILLIG-talegrupper

Talegruppene FRIVILLIG er ment brukt ved samhandling mellom frivillige organisasjoner. Det er tre talegrupper pr politidistrikt i tillegg til 3 nasjonale talegrupper samt en stillegruppe. Talegruppene eies og forvaltes av DSB.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
xx-FRIV-1 til 3 (xx = Politidistrikt)	Gyldig pr. politidistrikt ----- DSB	Tildeles til frivillige organisasjoner og HRS	Til bruk for samhandling mellom frivillige organisasjoner innad i ett politidistrikt
FRIV-RIKS-1 til 3	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles frivillige organisasjoner og HRS	Til bruk for samhandling mellom frivillige organisasjoner nasjonalt
FRIV-STILLE	Nasjonal gyldighet DSB	Tildeles frivillige organisasjoner og HRS	Brukes ved behov

3.8.9 Statlige talegrupper for kommunikasjon på strategisk nivå

Det er opprettet talegrupper i Nødnett for kommunikasjon mellom statlige beredskapsaktører som vist i tabellen nedenfor. DSB eier og forvalter talegruppene, og de brukes etter ledighetsprinsippet.

Disse felles talegruppene på strategisk nivå skal ivareta behov for vertikal og horisontal kommunikasjon for departementer, direktorater og statsforvaltere.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
DEP-FELLES-1 til 4	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Alle departement, Krisestøtteenheten JD (KSE)	For kommunikasjon i mellom to eller flere departement.
DEP-DIR-1 til 8	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Alle departement, direktorat, KSE	For kommunikasjon mellom direktorat og departement.
DIR-FELLES-1 til 4	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Alle direktorat, PSS	For kommunikasjon i mellom to eller flere direktorat
FM-STAT-1 til 11	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Statsforvalter, direktorat, departement, andre statlige aktører	For kommunikasjon mellom statlige aktører og statsforvalter

3.9 Felles talegrupper for opplæring

Egne felles talegrupper er etablert særskilt for opplæring og øving ved nødetatenes kurs- og øvingssentre. Talegruppene har lav prioritet og nasjonal gyldighet.

Bruk av talegruppene koordineres mellom de øvende enhetene.

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
ØV-11X	Nasjonal gyldighet. ----- Politi	Tilgang gis som for tilsvarende skarpe talegrupper	Benyttes primært av 11x-opplæringssentralene ved øvelser i regi av Politihøgskolen (PHS).
ØV-BAPS-1 til 9	Nasjonal gyldighet. ----- Politi	Tilgang gis som for tilsvarende skarpe talegrupper	Benyttes for samvirke mellom Brann/Akuttmedisin/ Politi, ved øvelser i regi av PHS, eller nødetatenes øvrige kurs- og øvingssentre.
ØV-FELLES-1 til 5	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Alle brukere av Nødnett	Kan benyttes til kommunikasjon ved øvelser mellom nødnettbrukere der andre felles øvings-talegrupper ikke er tilgjengelige eller egnet.
ØV-SAMV-1 til 5	Nasjonal gyldighet. ----- Politi	Tilgang gis som for tilsvarende skarpe talegrupper	Benyttes for samvirke mellom nødetatene og andre beredskapsaktører ved øvelser i regi av PHS, eller nødetatenes øvrige kurs- og øvingssentre. Eller etter avtale med PHS v/ Justissektorens kurs- og øvingssenter på Stavern (JKØ)
ØV-SAMV-A1 og 2	Nasjonal gyldighet. ----- Politi	Tilgang gis som for tilsvarende skarpe talegrupper	Benyttes for samvirke mellom beredskapsaktører og andre brukere i Nødnett ved øvelser i regi av PHS, eller nødetatenes øvrige kurs- og øvingssentre. Eller etter avtale med PHS v/ JKØ.

3.10 Tverrfaglige talegrupper

Tverrfaglige talegrupper brukes ved behov for samband mellom to brukergrupper hvor andre felles talegrupper ikke gir tilstrekkelig informasjonsbeskyttelse. Den organisasjon som eier hendelsen er ansvarlig for å initiere bruk av tverrfaglige talegrupper. Disse skal beskrives med omforent tekst i de berørtes parterers sambandsreglement. Ved revisjon skal dette koordineres mellom de aktuelle reglementene.

Eksempler på tverrfaglig talegrupper er:

- xx-AMB-POL – for samarbeid mellom helse og politi under oppdrag der politiet er anmodet om å eskortere helseressurser
- 2xx-SIVFORS – for samarbeid mellom politidistrikt og sivilforsvaret

3.11 Sammenkobling med felles talegrupper

Hovedregel er at brukere selv skifter talegruppe i henhold til tildelt talegruppe for den enkelte hendelse. Det kan *unntaksvis* gjøres sammenkobling med felles talegrupper. Slik sammenkobling gjøres primært mellom talegrupper med flere aktører som trenger felles kommunikasjon, og hvor de ulike brukergruppene ikke har tilgang på hensiktsmessig felles talegruppe. Ellers kan sammenkobling med felles talegrupper besluttes når antall brukere i talegruppene eller andre forhold tilsier at det ellers er stor risiko for å miste kommunikasjon.

Kontrollrom (f.eks. 11x-sentral) som har behov for sammenkobling med en felles talegruppe, må innhente tillatelse fra eier av felles talegruppe som ønskes sammenkoblet før sammenkobling iverksettes. Kontrollrom som etter tillatelse oppretter sammenkobling, skal bekjentgjøre dette i talegruppene som berøres før sammenkoblingen iverksettes. Ved behov kan eier kreve sammenkoblingen fjernet, og dette skal umiddelbart etterkommes. Fjerning av sammenkobling skal bekjentgjøres i talegruppene som berøres før sammenkoblingen fjernes.

3.12 Grensekryssende talegrupper i Nødnett

Felles talegrupper i Nødnett som er beregnet for kommunikasjon i andre land, eller med andre lands ressurser og bruk av disse talegruppene er beskrevet i vedlegg 07.

For samhandling med Sverige er det opprettet NOSE-talegrupper. For samhandling med Finland er det opprettet FINO-talegrupper. For samhandling mellom Norge, Sverige og Finland er det opprettet FINOSE-talegrupper.

Eksempler på talegrupper som gir mulighet for kommunikasjon over landegrensene:

- NOSE-EM og FINO-EM, tilsvarende bruksområde som BAPS, i samarbeid med hhv. svenske og finske nødetater
- NOSE-CO og FINO-CO, tilsvarende bruksområde som SAMVIRKE, i samarbeid med hhv. svenske og finske samvirkeressurser
- FINOSE-CO, tilsvarende bruksområde som SAMVIRKE, i samarbeid med både svenske og finske samvirkeressurser
- NOSE-SAR, tilsvarende bruksområde som SAR, i samarbeid med svenske redningsressurser

Det er opprettet INT-talegrupper i hvert enkelt land som muliggjør felles internasjonal kommunikasjon når man er i Norge, Sverige eller Finland. Disse talegruppene virker kun i det landet man befinner seg i og støtter ikke kommunikasjon over landegrensene.

- INT-CO, tilsvarende bruksområde som SAMVIRKE-talegrupper
- INT-SAR, tilsvarende bruksområde som SAR-talegrupper

3.13 Talegrupper i direktemodus (DMO)

DMO-talegrupper er uavhengig av geografi og nettverk, men har begrenset rekkevidde. DMO-talegrupper kan benyttes der Nødnett ikke har dekning og/eller ved begrenset kapasitet.

3.13.1 Felles DMO-talegrupper i Norge

Det er definert felles talegrupper i DMO.

Talegruppealias	Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
DMO BAPS	Politiet	Begrenset til nødetatene (Brann, Politi, Akuttmedisin)	Lokal punkt-til-punkt kommunikasjon. Bruk besluttet av Politiet
DMO SAMVIRKE	Politiet	Alle beredskapsaktører i Nødnett	Lokal punkt-til-punkt kommunikasjon. Bruk besluttet av Politiet
DMO ANDRE 1 og 2	DSB	Alle brukere i Nødnett	For lokal punkt-til-punkt kommunikasjon Bruk av DMO ANDRE avtales og besluttet lokalt av brukere ved behov.

DMO-talegrupper som er nevnt over er ikke tillatt benyttet utenfor Norge.

3.13.2 Europeiske DMO-talegrupper (EURO-DMO)

EURO-DMO er DMO-talegrupper som kan brukes utenfor eget lands grenser eller for kommunikasjon med andre lands TETRA-brukere som er i Norge. EURO-DMO talegrupper skal ikke brukes utenfor Europa.¹⁴

Ved felles innsats benyttes primært EURO 1 og sekundært EURO 6, som er tilgjengelige for alle brukere av Nødnett.

For ytterligere informasjon om grensekryssende talegrupper og oversikt over EURO-DMO talegrupper henvises det til vedlegg 07 i dette reglementet.

¹⁴ se Nødnett i bruk: En oversikt over tekniske løsninger og funksjoner i Nødnett, samt retningslinjer for bruk (DSB) punkt 4.1.6

4 Varsling og samvirke

4.1 Prosedyrer for varsling mellom nødetatene

For å ivareta samvirke mellom nødetatene når felles oppgaver skal løses, beskriver dette kapittel felles overordnede retningslinjer for varsling og kommunikasjon ved slik innsats.

4.1.1 Trippelvarsling

Med trippelvarsling menes varsling mellom 11x-sentralene om hendelser, hvor det kan være behov for respons fra flere nødetater.

Trippelvarsling skal brukes mellom 11x-sentraler for å sikre en rask og korrekt innsats til hendelser hvor det er fare for liv, helse, miljø eller materielle verdier.

Den 11x-sentralen som mottar meldingen har ansvaret for å iverksette trippelvarsling uten unødig opphold.

Trippelvarsling skal primært være en konferansekoblet telefonsamtale hvor operatørene på alle tre sentralene etablerer felles situasjonsforståelse og deretter kan koordinere sin innsats. Trippelvarsling kan gjennomføres med eller uten innringer i konferansekoblet telefonsamtale. Den enkelte etat responderer på hendelsen etter en fagkyndig vurdering.

Sekundært brukes 11X-talegruppe i Nødnett til trippelvarsling.

11x-sentralene skal alltid lytte på sine respektive 11X-talegrupper. Ved oppkall må det tydelig tilkjennegis at oppkallet foretas i 11X-talegruppe.

Det vises til vedlegg 09 - Nasjonal trippelvarslingsprosedyre - for detaljert beskrivelse. Deler av vedlegget er unntatt offentlighet, og den delen er derfor ikke lagt ved dette reglementet.

4.1.2 SAR-varsling

Med SAR-varsling menes varsling mellom 11x-sentralene og HRS. SAR-varsling utføres umiddelbart ved henvendelse om situasjoner som raskt blir vurdert som en akutt redningsaksjon. Det tilligger alle nødetatene (med LRS som den primært ansvarlige) å vurdere HRS inkludert i telefonkonferanse ved trippelvarsling.

Hendelser på vann/sjø skal umiddelbart varsles til HRS.

Det vises til vedlegg 09 - Nasjonal trippelvarslingsprosedyre - for detaljert beskrivelse.

Deler av den nasjonale trippelvarslingsprosedyren er unntatt offentlighet, og den delen er derfor ikke lagt ved dette reglementet.

4.1.3 Tverrvarsling

Med tverrvarsling menes varsling av en annen etats 11x-sentral ved behov for assistanse ved gjennomføring av egen etats innsats. Primært brukes telefon for varsling.

Sekundært brukes 11X-talegruppe i Nødnett til tverrvarsling.

4.1.4 Overføring av nødmelding fra publikum

Ved nødmelding fra publikum som har kommet til feil 11x-sentral har mottagende 11x-sentral plikt og ansvar for å overføre henvendelsen til riktig 11x-sentral uten opphold. Det skal tydelig tilkjenne segis om overførende sentral forblir i medlytt og at aksept for dette er gitt av innringer.

11x-sentral formidler når denne forlater samtalen.

4.2 Varsling av beredskaps- og samvirkeaktører

Varsling av andre beredskaps- og samvirkeaktører og informasjon om talegruppe som skal benyttes under hendelsen gjøres pr. telefon, hvis ikke annet er avtalt lokalt.

4.2.1 Kommunikasjon mellom beredskaps- og samvirkeaktører og nødetatene

Initial kontakt med 11x-sentral gjøres primært på telefon. Deretter avtales hensiktsmessig kommunikasjonsvei. Ved bruk av felles- eller tverretatlige talegrupper avklares dette med eier av talegruppen.

4.2.2 Politiets anropstalegruppe

Politiets operasjonssentral lytter i talegruppe 2xx¹⁵-ANROP for eget politidistrikt. Nødetatene og, beredskapsaktører gis tilgang til 2xx-ANROP i sine radioterminaler. Samvirkeaktører kan gis tilgang etter godkjenning fra POD. Nødnettbrukere kan initiere kontakt med politiets operasjonssentral i denne talegruppen, men kun dersom ordinære kontaktkanaler er utilgjengelige. Talegruppen skal kun benyttes til å etablere kontakt for å avtale videre kommunikasjon på egnet talegruppe. Det skal ikke håndteres hendelser i 2xx-ANROP.

Bruk av denne talegruppen skal begrenses til det strengt nødvendige.

4.2.3 HRS anropstalegruppe

HRS lytter i talegruppe alias hhv. HRS-SN-Anrop (HRS Sør-Norge) og HRS-NN-ANROP (HRS Nord-Norge). Alle bruker med tildelt SAR talegrupper har tilgang til anropstalegruppene.

Nødnettbrukere kan initiere kontakt med HRS i den talegruppen, men kun dersom ordinære kontaktkanaler er utilgjengelige. Talegruppen skal kun benyttes til å etablere kontakt for å avtale videre kommunikasjon på egnet talegruppe. Det skal ikke håndteres hendelser i HRS-xN-ANROP.

Bruk av denne talegruppen skal begrenses til det strengt nødvendige.

¹⁵ 2xx er lik politidistriktsnummer

4.3 Informasjonsdeling og etablering av felles situasjonsforståelse

4.3.1 På vei til felles hendelse

Relevant informasjon tilknyttet pågående hendelse skal, så snart den foreligger, meddeles i felles talegruppe. Slik informasjon vil blant annet være opplysninger og observasjoner for å ivareta sikker og effektiv utrykning og felles situasjonsforståelse.

Eksempler på relevant informasjon:

- type hendelse
- antall involverte personer
- posisjon/stedsnavn
- kjørevei, der dette er av betydning for enheter på vei fram
- møteplass
- innsatsområde
- skadeomfang
- melder, vitner. osv.
- eventuell risiko
- viktig informasjon for den videre planlegging av ressurser som materiell, personell, beredskap osv.
- oppdatert situasjonsbeskrivelse til enheter på vei til hendelsen

11x-sentralene og leder for innsatsen fra hver samvirkeaktør skal lytte og samvirke på aktuell felles talegruppe. Øvrige utrykningsenheter på vei til slike hendelser skal primært lytte på aktuell felles talegruppe. 11x-sentralene er ansvarlige for å sikre at eventuelle enheter i etatsspesifikke talegrupper blir gjort kjent med informasjon som formidles i felles talegruppe.

Alle aktører bruker sine egne talegrupper for intern oppgaveløsning om ikke annet er avtalt.

Dersom informasjon som beskrevet over blir gitt i etatsspesifikk talegruppe og dette er opplysninger som er vesentlig for øvrige mannskaper knyttet til oppdraget, skal 11x-sentralen umiddelbart videreformidle informasjonen i felles talegruppe.

4.3.2 Ved ankomst til felles hendelser

Første enhet som kommer frem til innsatsstedet skal umiddelbart gi en kort situasjonsrapport (vindusmelding) i felles talegruppe for å beskrive hvordan situasjonen oppfattes. Påfølgende oppdatering formidles fortløpende.

I tiden fra første enhet er fremme og til nødetatene har etablert ledelse på stedet (IL-KO) skal tildelt felles talegruppe benyttes til situasjonsoppdatering, ledelseskommunikasjon, oppgavefordeling, osv. Politiets operasjonsleder beslutter i samråd med innsatsleder på stedet videre bruk av tildelt felles talegruppe.

Alternativer kan være at:

- talegruppen benyttes videre for nødvendig tverretattlig kommunikasjon og informasjonsdeling, både mellom utførende mannskaper og lederfunksjoner
- felles talegruppe begrenses til å være et ledelsessamband
- bruk av felles talegruppe avsluttes
- innsatsleder ber om å få tildelt ytterligere fellestalegrupper for å ivareta behov for ledelsessamband adskilt fra øvrig tverretattlig kommunikasjon

Hensiktsmessig utnyttelse av Nødnett er avhengig av størrelse på hendelsen, volum på kommunikasjonsbehov, organisering av ledelse på stedet, antall aktører, osv. Behov for tverretattlig informasjonsflyt må inngå i vurderingen.

4.3.3 Under innsats i felles hendelser

Operasjonssentralen koordinerer i samarbeid med innsatsleder bruken av felles talegrupper (TMO og DMO).

11x-sentralene og leder for innsatsen fra hver samvirkeaktør skal lytte på felles talegruppe som er tildelt en hendelse helt til innsatsen er avsluttet dersom ikke annet er avklart med innsatsleder for hendelsen. Dersom politiets operasjonsleder beslutter at bruk av felles talegruppe avsluttes før innsatsen på stedet avsluttes, forholder enhetene på stedet seg til etatsinterne talegrupper.

Samvirke- og beredskapsaktørene bruker sine egne talegrupper for intern kommunikasjon.

4.4 Bruk av gateway ved samvirke

Første enhet i innsatsområdet som oppdager at det er behov for utvidet dekning, vurderer bruk av Gateway, og iverksetter tiltak for å etablere gateway-løsning. Hvis flere gateway-enheter er tilgjengelig på stedet skal innsatsleder avgjøre hvilken gateway som skal benyttes.

4.5 Bruk av DMO repeater ved innsats i felles hendelse

Første enhet i innsatsområdet som oppdager at det er utfordringer med dekning fra Nødnett på stedet, iverksetter tiltak for å etablere repeater-løsning dersom dette er nødvendig for å etablere kommunikasjon i området. Hvis flere repeatere er tilgjengelig på stedet skal innsatsleder avgjøre hvilken repeater som skal benyttes.

5 Kapasitetsbegrensninger i Nødnett

Hvis et kapasitetsproblem i Nødnett oppstår i et innsatsområde skal Innsatsleder i samråd med øvrige etaters ledelse beslutte tiltak som begrenser bruk av en-til-en-samtaler og antall talegrupper i området. Kritisk kommunikasjon relatert til ivaretagelse av liv og helse skal prioriteres.

Ved kapasitetsproblemer som oppstår ved flere samtidige hendelser skal 11x-sentralene i samarbeid med de ulike innsatslederne treffe tiltak for begrensning i bruk av nettet i aktuelt område.

5.1 Tiltak ved større hendelser som kan påvirke kapasitet i Nødnett

Ved hendelser der politiet leder innsatsen, kan politiet beslutte følgende tiltak for å sikre kapasiteten i Nødnett:

- minne mannskapene om sambandsdisiplin
- bruk av felles talegruppe
- redusere antall talegrupper i bruk på hendelsesstedet
- avslutte bruk av talegrupper som ikke er tildelt aktuell hendelse, gjelder også lytting på slike talegrupper (husk radioterminaler i kjøretøy)
- stanse bruk av en-til-en samtaler i geografisk område nær hendelsen
- strengere prioritering av radiotrafikk
- beordre bruk av DMO
- bruk av status- og SDS-meldinger i stedet for tale i Nødnett
- bruk av alternative sambandsmidler

11x-sentralenes driftsorganisasjoner har tilgang på informasjon om belastning i Nødnett både via Nødnett-vakt i DSB og via Motorola Solutions Inc. sin helpdesk. Ved kapasitetsproblemer, kan 11x-sentralene konferere med egen driftsorganisasjon for vurdering av hensiktsmessige tiltak. 11x-sentralene skal dokumentere hendelser der tiltak iverksettes og melde slike hendelser videre til egen driftsorganisasjon i samsvar med etatsinterne rutiner.

6 Opplæring og øvelser

6.1 Krav til opplæring

Alle brukere i Nødnett skal ha gjennomgått godkjent opplæring i henhold til gjeldende retningslinjer fra DSB, Hdir eller POD før de gis tilgang til Nødnett. Den enkelte organisasjon er ansvarlig for at egne brukere har tilstrekkelig vedlikeholdt kompetanse på bruk av samband.

6.2 Opplæring og kapasitet

Ved opplæringsaktivitet eller gjennomføring av øvelser hvor mer enn 20 radioterminaler er i bruk, og mer enn én talegruppe er planlagt brukt, eller ved utstrakt bruk av én-til-én samtaler, skal politiets operasjonssentral i aktuelt område forhåndsvarsles. Det skal også avtales hvordan opplæring/øvelse kan avbrytes dersom det oppstår behov for dette.

DSB har en kart-tjeneste som gir brukerne informasjon om sanntids dekning i Nødnett. Tjenesten gir tilgang til dekningskart med avmerkede områder for utfall som gjør det enklere for brukere å planlegge øvelser, opplæring og hendelser. Tjenesten kan tas i bruk av alle organisasjoner som er brukere av Nødnett.¹⁶

6.3 Trening og øving

Regelmessig trening og øvelse i bruk av Nødnett er viktig for å sikre god utnyttelse og korrekt bruk. Det er viktig at den enkelte bruker er trygg på bruken og kan håndtere systemet optimalt. Opplæring og øvelser er nærmere beskrevet i den enkelte organisasjons/etats reglement/prosedyre.

6.3.1 Øvelse i skarpe talegrupper

Øvelser som ikke er i regi av etatenes opplæringssentre bør foregå i skarpe talegrupper for at øving skal likne mest mulig på reelle hendelser. Oppkall innledes da med «Øvelse – Øvelse – Øvelse».

6.3.2 Reelle hendelser under øvelser

Reelle hendelser som oppstår under øvelser bekjentgjøres på samband ved å innlede sendingen med "NO PLAY" som beskrevet i vedlegg 02 - Bruk av samband.

¹⁶ For mer informasjon, se www.nodnett.no

7 Taushetsplikt og konfidensialitet i Nødnett

7.1 Taushetsplikt

Taushetsplikt er regulert gjennom hver brukerorganisasjons lovverk eller interne bestemmelser. Brukere av Nødnett må være bevisst sin forpliktelse til å beskytte sensitive og taushetsbelagte opplysninger som formidles via Nødnett. Det er viktig med bevissthet når det gjelder uvedkommende sin anledning til å oppfatte taletrafikk i Nødnett.

Regler om taushetsplikt er ikke til hinder for nødvendig samvirke med andre aktører for å redde liv, helse og/eller for å hindre store materielle skader/verdier.

Det er ikke tillatt å lytte i talegrupper i Nødnett uten at det foreligger tjenstlig behov eller eier har gitt tillatelse.

Enhver bruker er ansvarlig for å forhindre at taushetsbelagt informasjon kommer på avveie. Nærmere regulering er beskrevet i organisasjonenes nivå 2 reglement.

7.2 Urettmessig bruk

Radioterminaler tillates kun brukt når bruker har tjenstlig behov.

Radioterminaler skal være avslått hvis bruker ikke er i tjeneste. Brukere som er gitt tillatelse til å medbringe håndholdt radioterminal utenfor tjeneste, har ikke anledning til å benytte radioterminalen til annet enn til tjenstlig formål. Dersom vedkommende privat er knyttet til annen organisasjon som også benytter Nødnett, skal terminal fra denne organisasjonen benyttes. Urettmessig bruk kan medføre at radioterminalen blir deaktivert fra Nødnett.

7.3 Oppbevaring av radioterminaler

Radioterminalen skal alltid oppbevares på forsvarlig måte slik at uvedkommende ikke får tilgang til denne.

Radioterminaler skal være avslått dersom bruker ikke er i umiddelbar nærhet.

7.4 Tap av radioterminal

Alle brukerorganisasjoner som har Nødnett-terminaler skal sørge for at de har rutiner som sikrer:

- at tap av radioterminaler oppdages raskt
- at rutiner for varsling om radioterminaler på avveie er kjent blant brukerne
- at radioterminaler som kommer på avveie raskt blir deaktivert og sikret mot uautorisert lytting og misbruk

8 Vedlegg oversikt

Vedlegg nr.	Tittel
01	Definisjoner
02	Bruk av samband
03	Nødetatenes hovedsete og samarbeidsområde
04	Nummerplan for alle aktører
05	<i>UTGÅTT</i>
06	SAR-talegrupper - oversikt og fordeling
07	Grensekryssende kommunikasjon
08	Felles talegrupper/oversikt
09	Nasjonal trippelvarslingsprosedyre

Vedlegg 01 - Definisjoner

Uttrykk	Forklaring
11x-sentraler	Felles betegnelse for nødetatenes nødmeldesentraler - 110 (brann), 112 (politi) og 113 (helse).
Aeronautisk	Teknikk og vitenskap knyttet til luftfart.
ACO	Forkortelse for Air Coordinator . En funksjon som koordinerer bruk av flere luftenheter i en SAR aksjon, for å øke effektivitet samt ivareta sikkerhet for alle enheter som er involvert.
Anropsnummer	Unik 7-sifret nummer (ISSI) som er tildelt den enkelte radioterminal i Nødnett
Beredskapsaktører	Etater, organisasjoner og så videre med brukere i Nødnett, som har oppgaver/funksjoner knyttet til beredskapsarbeid for offentlig myndighet.
BAPS	Felles talegruppe for nødetatene. BAPS betyr Brann-Akuttmedisin-Politi-Samvirke.
DMO	Forkortelse for D irect M ode O peration.
Etatene	I dette dokumentet benyttes begrepet som felles betegnelse for brann, helse og politi (Nødetatene).
FINO-EM	Finsk-Norsk (FINO)-Emergency(EM) talegruppe med tilsvarende bruksområde som BAPS talegrupper i Norge.
FINO-CO	Finsk-Norsk (FINO)-Cooperation(CO) talegruppe med tilsvarende bruksområde som SAMVIRKE talegrupper i Norge.
FINO-SAR	Finsk-Norsk (FINO Search-And-Rescue(SAR) talegruppe med tilsvarende bruksområde som SAR talegrupper i Norge.
FINOSE-CO	Finsk-Norsk-Svensk (FINOSE)-Cooperation(CO) talegruppe med tilsvarende bruksområde som SAMVIRKE talegrupper i Norge.
FINOSE-SAR	Finsk-Norsk-Svensk (FINOSE) Search-And-Rescue(SAR) talegruppe med tilsvarende bruksområde som SAR talegrupper i Norge.
Fonetisk alfabet	En standardisert måte å bokstavere ord på. Det er det internasjonale fonetiske alfabetet som brukes, med tillegg av de norske bokstavene Æ, Ø og Å.
Gateway	En funksjon på noen terminaler i Nødnett. Gateway-funksjon brukes som et bindeledd mellom Nødnett og nødnettradioer som er utenfor Nødnetts dekningsområde. En Gateway tar imot DMO-trafikk og videresender inn i nettet.
Gruppesamtale	Kommunikasjon fra en til flere brukere i en talegruppe.
Gyldighet per fylke	Henviser til talegrupper i Nødnett. Talegrupper med gyldighet per fylke betyr at det er kun mulig å lytte og sende i de aktuelle talegruppene innenfor det definerte geografiske området/fylket.

Gyldighet per politidistrikt	Henviser til talegrupper i Nødnett. Talegrupper med gyldighet per politidistrikt betyr at det er kun mulig å lytte og sende i de aktuelle talegruppene innenfor det definerte geografiske området/politidistriktet.
IL-KO	Forkortelse for Innsatsleders kommandoplass. IL-KO etableres og skaleres i henhold til hendelsens karakter. Normalt samles taktisk ledelsesnivå for hendelseshåndteringen i IL-KO, og den samlede innsatsen på taktisk nivå ledes og koordineres herfra.
INT-CO	Internasjonalt samvirke mellom nødetatene og beredskaps-brukere. Talegruppene gir kommunikasjon kun i det landet radioterminalen er migrert til – ikke tilbake til hjemlandet.
INT-SAR	Internasjonalt samvirke mellom nødetatene og beredskaps-brukere under søks- og redningsaksjoner. Talegruppene gir kommunikasjon kun i det landet radioterminalen er migrert til – ikke tilbake til hjemlandet.
ITU – Radio Regulations	The International Telecommunication Union sitt internasjonale regelverk for bruk av frekvenser og radiokommunikasjon.
Kallesignal	Bokstaver og/eller tallkombinasjoner/uttrykk som i sambandsprosedyrene identifiserer en spesifikk enhet/bruker/rolle/funksjon.
Kapasitetsproblem i nettverket	Antall ønskede samtidige anrop i TMO er større enn tilgjengelige ressurser på den enkelte basestasjon. Kapasitetsproblemer i nettverket må ikke forveksles med manglende ledig taletid i en talegruppe.
LRS	Forkortelse for Lokal Redningssentral. Med LRS menes ledelses- og koordineringsapparatet som iverksettes i et politidistrikt under en redningsaksjon. Operasjonssentralen i politidistriktet ivaretar funksjonen som LRS. LRS har ansvar for å lede og koordinere redningsaksjoner i eget distrikt, med mindre HRS treffer en annen beslutning.
Medlytt	Begrep for situasjoner i Nødnett eller i telefonsamtale der en eller flere aktører blir gitt mulighet til å lytte på det som blir sagt i talegruppen og/eller telefonsamtalen. Men uten å selv kunne gripe inn eller styre dialogen.
Nasjonal gyldighet	Henviser til talegrupper i Nødnett. Talegrupper med nasjonal gyldighet betyr at det er mulig å lytte og sende i de aktuelle talegruppene i hele landet hvor det er dekning for Nødnett.
NOSE-EM	Norsk-Svensk (NOSE)-Emergency(EM) talegruppe med tilsvarende bruksområde som BAPS talegrupper i Norge.
NOSE-CO	Norsk-Svensk (NOSE)-Cooperation(CO) talegruppe med tilsvarende bruksområde som SAMVIRKE talegrupper i Norge.
NOSE-SAR	Norsk-Svensk (NOSE)-Search-And-Rescue(SAR) talegruppe med tilsvarende bruksområde som SAR talegrupper i Norge.

Nødmelding	Henvendelse / varsel til nødetatenes nødmeldesentraler vedrørende en akutt hendelse eller situasjon, som krever handling fra nødetaten(e) for å beskytte personers liv/helse, eller for å hindre store materielle skader.
Nødnett	Landsdekkende sambandssystem som er basert på TETRA- standarden.
OSC	Forkortelse for On-Scene Coordinator . En aktør som er tildelt å ivareta oppgaver ifm SAR iht internasjonale føringer. En sentral oppgave er å koordinere all aktivitet som foregår i det maritime domenet under SAR aksjon
PTT	Forkortelse for Push-to-talk . PTT er en metode for å tillate samtaler over Nødnett. Dette inkluderer toveis radio, hvor man holder inne en knapp for å sende, og slipper knappen for å motta.
Redningsaksjon	Øyeblikkelig innsats organisert innen redningstjenesten for å redde mennesker fra død eller skade som følge av akutte ulykkes- eller faresituasjoner. (medfører at HRS oppretter SAR hendelsesnummer)
Redningstjeneste	Offentlig organisert øyeblikkelig innsats fra flere samvirkepartnere for å redde mennesker fra død eller skade som følge av akutte ulykkes- eller faresituasjoner, og som ikke blir ivaretatt av særskilt opprettede organer eller ved særskilte tiltak. Redningstjenesten utøves som et samvirke mellom offentlige organer, frivillige organisasjoner og private virksomheter og personer, under ledelse og koordinering av to hovedredningssentraler og underordnede lokale redningssentraler.
Repeater	Repeater er en funksjon på noen terminaler. Repeater-funksjon fungerer som lokal basestasjon ved manglende dekning, og fungerer dermed som en forsterker. En DMO-Repeater tar imot og videresender automatisk DMO-trafikk mellom to eller flere TETRA-terminaler som ikke kan nå hverandre direkte og sørger for at de kan kommunisere med hverandre.
Samvirkeaktører	Forstås i dette dokumentet som organisasjoner med brukere i Nødnett, og som kommuniserer med andre enn egen organisasjon på Nødnett.
SAMVUP	Samvirke Uten Politi (SAMVUP) -talegrupper som skal benyttes i kommunikasjon mellom Helse og beredskapsaktører som også er akuttgjelpere, i forbindelse med akuttmedisinske situasjoner.
SAR	Er en forkortelse for det internasjonale begrepet " Search And Rescue ". På norsk betyr det "Søk og redning".
SAR-varsling	Trippelvarsling som også inkluderer direkte varsling til HRS. Varsling mellom alle nødetatenes 11X-sentraler og HRS i et geografisk område.

TETRA	Forkortelse for Terrestrial Trunked Radio . TETRA er en åpen radioteknisk standard som har fokus på de kritiske kommunikasjonsbehovene til nød- og beredskapssetater. Nødnett benytter denne standarden.
TMO	Forkortelse for Trunked Mode Operation .
Trippelvarsling	Varsling mellom alle nødetatenes 11X-sentraler i et geografisk område.
Tverrvarsling	Varsling mellom to av nødetatenes 11X-sentraler i ett geografisk område.
VHF-samband	Very High Frequency , er et frekvensspekter som benyttes i analoge radiosamband.
Vindusrapport	Umiddelbar beskrivelse av situasjonen ved ankomst hendelsessted. (f.eks. det du umiddelbart ser/hører/lukter/osv.)

For definisjon av flere begrep som er benyttet i sambandsreglementet henvises det til dokumentet "Nødnett i bruk", utgitt av DSB.

Vedlegg 02 – Bruk av samband

Taleteknikk

Følgende vektlegges:

- tydelig tale
- unngå særegne dialektord
- unngå gjentakelser
- hold den naturlige rytmen du har i daglig tale
- snakk jevnt og rolig
- hold mikrofonen ca. 5 cm foran munnen
- ikke la stemmen synke på siste del av sendingen
- les meldingen i hele uttrykk eller korte setninger
- gjør opphold mellom setninger eller uttrykk når meldingen skal skrives ned

Fonetisk alfabet

Enkeltbokstaver og bokstavgrupper staves ved hjelp av det internasjonale fonetiske alfabet. Ord som er vanskelig å oppfatte eller uttale, samt bokstavgrupper, skal staves med ekspedisjonsuttrykket "JEG BOKSTAVERER":

Bokstav	Fonetisk	Bokstav	Fonetisk	Bokstav	Fonetisk
A	ALPHA	K	KILO	U	UNIFORM
B	BRAVO	L	LIMA	V	VICTOR
C	CHARLIE	M	MIKE	W	WHISKEY
D	DELTA	N	NOVEMBER	X	X-RAY
E	ECHO	O	OSCAR	Y	YANKEE
F	FOXTROT	P	PAPA	Z	ZULU
G	GOLF	Q	QUEBEC	Æ	ÆRLIG
H	HOTEL	R	ROMEO	Ø	ØSTEN
I	INDIA	S	SIERRA	Å	ÅSE
J	JULIET	T	TANGO		

Uttale av tall

Tall skal uttales siffer for siffer:

Siffer	Talltegn
0	NULL
1	EN / ETT
2	TO
3	TRE
4	FIRE
5	FEM
6	SEKS
7	SJU (ikke syv)
8	ÅTTE
9	NI
10	EN - NULL

Kan misforståelser oppstå i teksten, nyttes ekspedisjonsord foran tall.
Noen eksempler er: «TALLTEGN», «TID», «POSISJON» osv.

Datotidsgruppe

Består at seks tall evt. etterfulgt av en bokstav.

Eksempel:

190840A

19 = den 19. dagen denne måneden

0840 = klokkeslett denne datoen

A = normaltid i Norge

Tidssoner	
Z	UTC+0
A	Normaltid i Norge (vintertid)
B	Sommertid i Norge

UTC=Universal Time Coordinated – grunnlag for sivile tidsangivelser i alle land. Er etterfølgeren til GMT (Greenwich Mean Time). Angir tidssoner i antall timer i avvik fra aktuell tid som angis ved nullmeridianen.

Zulu-tid (Z) er en militær tidssone som tilsvarer UTC+0, altså aktuell tid ved nullmeridianen.

Eksempler:

Z (ZULU) - tid kl. 1100

A (ALPHA) - tid kl. 1200

B (BRAVO) - tid kl. 1300

Skilletegn

Skilletegn som er avgjørende for sammenhengen skal leses, for eksempel SKRÅSTREK, KOMMA, osv.

Ekspedisjonsord i gruppesamtaler

Uttale	Bruk - forklaring
9-8 (NI-ÅTTE)	Nettkallesignal, anroper alle enheter. De enheter som har mottatt nettkallesignal kvitterer for meldingen. Avsender kan avslutte "98" oppkall med "INGEN KVITTERING SLUTT". Enhetene kvitterer da ikke for mottak av meldingen.
BYTT POSISJON	Det er når mannskaper må bytte posisjon, for eksempel pga. dårlig dekningsforhold.
DETTE ER	Denne meldingen er fra:
ERKJENN	Pålegg til adressaten om å erkjenne at meldingen er mottatt og forstått. Se: «Forstått»
FORBERED	Etterfølgende melding/ordre skal forberedes.
FORSTÅTT	Jeg har mottatt din melding, forstått den og vil etterkomme den. Skal bare brukes av adressaten. Da betydningen av "FORSTÅTT" innbefattet "MOTTATT" brukes de to ekspedisjonsordene aldri sammen. Brukes som svar på "ERKJENN".

GJENTA ALT ETTER/ ALT FORAN/FRA/TIL ORD FORAN/ ORD ETTER/ osv.	Gjenta den spesielle delen av meldingen som er angitt med "alt etter" – "alt foran" osv.
GJENTA	Gjenta hele siste melding.
INGEN KVITTERING	Kvittering på siste melding er ikke ønskelig. Meldingen avsluttes med ekspedisjonsordet SLUTT.
INGENTING HØRT – SLUTT	Den oppkalte enheten har ikke svart, talegruppen er ledig.
IVERKSETT	Brukes ofte i forbindelse med på forhånd planlagt kodeord ved for eksempel en aksjon.
JEG GJENTAR ALT ETTER/ ALT FORAN/ORD ETTER/ osv.	Jeg gjentar den spesielle delen av sendingen som er angitt med "alt etter" – "alt foran" – etter, osv.
JEG GJENTAR	Jeg gjentar hele sendingen.
JEG LESER TILBAKE	Følgende er mitt svar på "LES TILBAKE".
JEG BOKSTAVERER	Jeg bokstaverer ved hjelp av fonetisk alfabet.
JEG VERIFISERER	Det som følger er kontrollert med utsenderen og gjentas. Bruk som svar på "VERIFISER".
KVITTER	Kvitter med melding "mottatt"
KVITTER SÅ LANGT	Kvittering ønskes for en del av melding eller ordre. Brukes ved spesielt lange/vanskelige meldinger/ordrer.
LES TILBAKE	Les hele sendingen nøyaktig slik den ble mottatt.
MELDING FØLGER	Sendes foran teksten i en formell melding eller når hele meldingen skal skrives ned.
MOTTATT	Jeg har mottatt din siste melding.
NO PLAY	Brukes i øvingssammenheng når det oppstår en reell hendelse. "NO PLAY" <i>gjentas tre ganger</i> og etterfølges av beskrivelse av hendelsen.
OVER	Min melding er slutt, jeg venter svar.
POSISJON	Jeg vil vite din posisjon.
RADIOTAUSHET	All trafikk på talegruppen er forbudt. Utsenderen avgjør når radiotaushet skal oppheves. Alle lytter likevel på aktuell talegruppe.
RADIOTAUSHET OPPHEVES	Gjenoppta normale sendinger. Radiotaushet kan bare oppheves av den enheten som har beordret den, eller av høyere myndighet.
RETTELSE	Det er gjort en feil i denne sendingen. Nyttet også som svar på "VERIFISER" når det er funnet feil.
RIKTIG	Du har oppfattet meg riktig.
SKILLE	Brukes for å markere opphold mellom to meldinger.
SLUTT	Min melding er slutt, jeg venter ikke svar, sambandet er ledig.
SNAKK LANGSOMMERE	Du snakker for fort.
TALLTEGN	Tall og/eller tegn følger.
TID	Tidsgruppe, datotidsgruppe følger umiddelbart

TRANSITTER TIL	Send umiddelbart denne meldingen videre til adressat som følger.
TRANSITT FRA	Denne meldingen er fra:
UNNTATT	Unntatt fra anrop er:
VENT - SLUTT	Vent - jeg kaller deg opp senere. I mellomtiden er talegruppen ledig for annen trafikk
VENT	Vent noen sekunder – talegruppen er ikke ledig for annen trafikk. Den som har sagt VENT initierer videre tale.
VERIFISER	Kontroller hele meldingen (eller den delen som er angitt) med utsenderen, som leser den riktige versjonen tilbake. Kan bare brukes av adressaten, og bare når situasjonen tilsier at det er nødvendig.
VIKTIG MELDING	Brukes før sending av viktig melding.
ØVELSE-ØVELSE-ØVELSE	Brukes før sending av innledende melding når man foretar øvelser i skarpe talegrupper.

Vedlegg 03 – Nødetatenes av hovedsete og samarbeidsområde

Politidistrikt (Hovedsete)	110-region (Hovedsete)	AMK navn (hovedsete)
OSLO (Oslo)	OSLO (Oslo)	AMK Oslo (Oslo)
ØST (Ski)	ØST (Ski)	
INNLANDET ¹ (Hamar)	INNLANDET (Hamar)	AMK Innlandet (Gjøvik)
SØR-ØST ² (Tønsberg)	SØR-ØST ³ (Tønsberg)	AMK Vestre Viken (Drammen)
		AMK Vestfold-Telemark (Tønsberg)
AGDER (Kristiansand)	AGDER (Kristiansand)	AMK Sørlandet ^{4 5} (Lillesand)
SØR-VEST ⁶ (Stavanger)	SØR-VEST ⁷ (Stavanger)	AMK Stavanger (Stavanger)
		AMK Fonna ⁸ (Haugesund)
VEST (Bergen)	VEST (Bergen)	AMK Bergen (Bergen)
		AMK Førde ⁹ (Førde)
MØRE OG ROMSDAL ¹⁰ (Ålesund)	MØRE OG ROMSDAL ¹¹ (Ålesund)	AMK Møre og Romsdal (Ålesund)
TRØNDELAG (Trondheim)	Sør-Trøndelag ¹² (Trondheim)	AMK Sør-Trøndelag ¹³ (Trondheim)
	Nord-Trøndelag (Namsos)	AMK Nord-Trøndelag (Namsos)
NORDLAND (Bodø)	SALTEN (Bodø)	AMK Helgeland (Sandnessjøen)
		AMK Bodø (Bodø)
TROMS (Tromsø)	TROMS (Tromsø)	AMK Tromsø ¹⁴ (Tromsø)
FINNMARK (Kirkenes)	FINNMARK (Kirkenes)	AMK Finnmark (Kirkenes)

Oversikten reflekterer status pr. 1.2.2021

¹ Os kommune i Hedmark ligger under Innlandet politidistrikt men tilhører Sør-Trøndelag 110-region og AMK Sør-Trøndelag.

² Fyresdal og Nissedal kommuner i Vestfold og Telemark ligger under Sør-Øst PD men tilhører AMK Sørlandet.

³ Fyresdal og Nissedal kommuner i Vestfold og Telemark ligger under Sør-Øst 110-region men tilhører AMK Sørlandet.

⁴ Fyresdal og Nissedal kommuner i Vestfold og Telemark ligger under AMK Sørlandet men tilhører Sør-Øst PD samt Sør-Øst 110-region

⁵ Sirdal kommune i Agder ligger under AMK Sørlandet sin region men tilhører Sør-Vest PD og Sør-Vest 110-region.

⁶ Sirdal kommune i Agder ligger under Sør-Vest PD men tilhører AMK Sørlandet.

⁷ Sirdal kommune i Agder ligger under Sør-Vest 110-region men tilhører AMK Sørlandet.

⁸ AMK Fonna dekker flere kommuner under både Sør-Vest PD samt Sør-Vest 110-region og Vest PD samt Vest 110-region

⁹ Hornindal i Volda kommune ligger under AMK Førde sin region men tilhører Møre og Romsdal PD samt Møre og Romsdal 110-region

¹⁰ Hornindal i Volda kommune ligger under Møre og Romsdal PD men tilhører AMK Førde.

¹¹ Hornindal i Volda kommune ligger under Møre og Romsdal 110-region men tilhører AMK Førde.

¹² Os i Hedmark ligger under Innlandet politidistrikt men tilhører Sør-Trøndelag 110-region.

¹³ Os i Hedmark ligger under Innlandet politidistrikt men tilhører AMK Sør-Trøndelag.

¹⁴ AMK Tromsø dekker flere kommuner under både Nordland PD samt Salten 110-region og under Tromsø PD samt Troms 110-region

Vedlegg 04 – Nummerplan for alle aktører

Tabellen viser første siffer i anropsnummeret (ISSI) for alle brukergruppene i Nødnett. Den enkelte organisasjon/etats nummerplan beskrives i respektive sambandsreglement.

Første siffer i ISSI	Tilhørighet
1	Brann
2	Politi
3	Helse
5	Statlig
6	Frivillige / HRS / Redningstjenesten
7	Private organisasjoner
8	Fylkesmannen, fylkeskommune, kommune
9	Test

Vedlegg 06 – SAR-talegrupper – oversikt og fordeling

I redningstjenesten er det etablert to typer SAR talegrupper, disse har ulike bruksmønstre. Gruppene benevnes hhv. **xx-SAR-yy** og **SAR-zz**.

xx-SAR-yy: faste tildelt pr politidistrikt (Lokal redningssentral-LRS) og er primært et ledelses- og koordineringssamband.

SAR 01-09: Bruk dikteres utelukkende av HRS ved behov eller på forespørsel fra LRS/11x-sentral eller ILKO – se tabell under.

SAR 10-19: Disponeres primært av ILKO til understøttelse av sambandsbehov i ILKO. Talegrupper initieres etter ledighetsprinsipp ved å gjennomfør et oppkall i TG før bruk. TGer kan benyttes også av andre brukere men ILKO/redningshendelser har prioritet.

HRS anropstalegrupper

HRS Sør talegruppe for oppkall

HRS-SN-ANROP

HRS Nord talegruppe for oppkall

HRS-NN-ANROP

Inndeling av xx-SAR-yy

LRS/politidistrikt	1. hendelse	2. hendelse	3. hendelse	4. hendelse
Oslo	01-SAR-1	01-SAR-2	01-SAR-3	01-SAR-4
Øst	02-SAR-1	02-SAR-2	02-SAR-3	02-SAR-4
Innlandet	03-SAR-1	03-SAR-2	03-SAR-3	03-SAR-4
Sør-Øst	04-SAR-1	04-SAR-2	04-SAR-3	04-SAR-4
Agder	05-SAR-1	05-SAR-2	05-SAR-3	05-SAR-4
Sør-Vest	06-SAR-1	06-SAR-2	06-SAR-3	06-SAR-4
Vest	07-SAR-1	07-SAR-2	07-SAR-3	07-SAR-4
Møre og Romsdal	08-SAR-1	08-SAR-2	08-SAR-3	08-SAR-4
Trøndelag	09-SAR-1	09-SAR-2	09-SAR-3	09-SAR-4
Nordland	10-SAR-1	10-SAR-2	10-SAR-3	10-SAR-4
Troms	11-SAR-1	11-SAR-2	11-SAR-3	11-SAR-4
Finnmark	12-SAR-1	12-SAR-2	12-SAR-3	12-SAR-4
Oslo, Øst og Sør-Øst	Oslofjorden - indre			SAR-SJO-1
Oslo, Øst og Sør-Øst	Oslofjorden - ytre			SAR-SJO-2

Dersom en LRS har behov for ytterligere talegrupper kan nabodistrikt forespørres eller det benyttes TG fra SAR-10 til SAR-19 – se tabell under SAR-zz inndeling

Bruk av SAR-SJO-1 og 2 initieres av HRS, eller den LRS som først kommer til kjennskap om SAR-hendelsen. Videre bruk koordineres av HRS eller den LRS som får hovedansvar for hendelsen.

Inndeling av SAR-zz

TG nr	Tiltenkt bruker	Bruksområde	Merknad
SAR-01	HRS	Besluttet av HRS etter behov	Særbehov mellom spesialist ressurser/båtressurser. Tilgangsstyrt (BIC/BOC ¹) - et begrenset utvalg brukere har tilgang.
SAR-02	HRS		
SAR-03	HRS		
SAR-04	HRS		
SAR-05	HRS		
SAR-06	11x-sentral/ILKO	Aeronautisk VHF medlytt	For bruk i hendelser med ACO rolle og/eller større behov for luftkoordinering – forespørsel til HRS HRS har PTT tilgang.
SAR-07	11x-sentral/ILKO	Aeronautisk VHF medlytt	
SAR-08	11x-sentral/ILKO	Maritim VHF medlytt	For bruk i hendelser med OSC rolle og/eller behov for tilgang til samband i sjøhendelser - forespørsel til HRS. HRS har PTT tilgang.
SAR-09	11x-sentral/ILKO	Maritim VHF medlytt	
SAR-10 til SAR-19	LRS/IL-KO	Oppdeling av taktisk samband i IL-KO	Brukes av IL-KO etter behov

¹ Barring of incoming call/Barring of outgoing calls. Profiler som benyttes for tilgangsstyring til talegrupper.

Vedlegg 07 – Grensekryssende kommunikasjon

Det er etablert talegrupper for kommunikasjon mellom de nasjonale TETRA-nettene for nød- og beredskap i Norge (Nødnett), Sverige (Rakel) og Finland (Virve) som muliggjør radiokommunikasjon mellom aktører fra alle tre land ved grenseoverskridende hendelser og oppgaver. Det er etablert både etatsinterne og felles talegrupper.

Norske brukere med dekning fra Nødnett vil kunne snakke med brukere som befinner seg i Sverige og Finland. Talegruppene gjør det mulig å kommunisere når brukere fra flere land samarbeider ved en hendelse i et av landene, og det er behov for å dele informasjonen over landegrensene.

Det er også etablert INT-talegrupper til bruk ved hendelser når brukere fra flere land skal samhandle, men det ikke er behov for å dele kommunikasjonen over landegrensene.

For å kommunisere med egne radioterminaler og kontrollrom under dekning av andre lands radionett benyttes såkalt migrering. Det kreves et spesielt abonnement og tilgang for å kunne migrere til andre lands radionett. Mange brukergrupper har tilgang til disse talegruppene, men i hovedsak er det nødnettbrukere langs grensen som har mulighet for å migrere.

Overordnede retningslinjer for bruk av grenseoverskridende kommunikasjon er tilgjengelig på; www.nodnett.no

Politi, Helse og Brann har i samarbeid med sine kollegaer i Sverige og Finland utarbeidet prosedyrer for bruk av etatsinterne talegrupper.

Kommunikasjonssentralene i respektive land tildeler bruk av talegruppene. Valget av talegruppe påvirkes av hvilke aktører som har behov for å kommunisere med hverandre, og hvilken oppgave de skal løse.

Følgende felles talegrupper er tilgjengelige for grenseoverskridende kommunikasjon:

Talegruppe navn	Bruksområde	Gyldighet
Norsk-Svensk samarbeid (NOSE)		
NOSE-EM-1 til 8	Talegruppene brukes av nødetatene i Norge og Sverige. Tilsvarende bruk som for BAPS-talegrupper. (EM = Emergency)	Nasjonalt i begge land
NOSE-CO-1 til 8	Samvirke mellom nødetatene og beredskapsbrukere i Norge og Sverige. Tilsvarende bruk som for Samvirke-talegrupper (CO = Cooperation = Samvirke)	Nasjonalt i begge land
NOSE-SAR-11 til 14	Samvirke mellom nødetatene og beredskapsbrukere i Norge og Sverige, under landredning . Tilsvarende bruksområde som SAR-talegrupper. (SAR = Search and Rescue)	Nasjonalt i begge land
NOSE-SAR-21 til 24	Samvirke mellom nødetatene og beredskapsbrukere i Norge og Sverige, under sjøredning . Tilsvarende bruksområde som SAR-talegrupper.	Nasjonalt i begge land
NOSE-SAR-31 til 34	Samvirke mellom nødetatene og beredskapsbrukere i Norge og Sverige, under luftredning . Tilsvarende bruksområde som SAR-talegrupper.	Nasjonalt i begge land

Norsk-Finsk samarbeid (FINO)

FINO-EM-1 til 8	Talegruppene brukes av nødetatene i Finland og Norge. Tilsvarende bruk som for BAPS-talegrupper.	Nasjonalt i begge land
FINO-CO-1 til 4	Samvirke mellom nødetatene og beredskapsbrukere i Finland og Norge. Tilsvarende bruk som for Samvirke-talegrupper.	Nasjonalt i begge land
FINO-SAR-1 til 4	Samvirke mellom nødetatene og beredskapsbrukere i Finland og Norge, under søk- og redningsaksjoner. Tilsvarende bruksområde som SAR-talegrupper.	Nasjonalt i begge land

Finsk-Norsk-Svensk samarbeid (FINOSE)

FINOSE-CO-1 til 9	Samvirke mellom nødetatene og beredskapsbrukere i Finland, Norge og Sverige når alle tre land har behov for å kommunisere i samme talegruppe. Tilsvarende bruk som for Samvirke-talegrupper.	Nasjonalt i alle tre land
FINOSE-SAR-1 til 9	Samvirke mellom nødetatene og beredskapsbrukere i Finland, Norge og Sverige under søk- og redningsaksjoner når alle tre land har behov for å kommunisere i samme talegruppe. Tilsvarende bruksområde som SAR-talegrupper.	Nasjonalt i alle tre land

Internasjonalt samarbeid (INT)

INT-CO-1 til 8	Internasjonalt samvirke mellom nødetatene og beredskapsbrukere. Talegruppene gir kommunikasjon kun i det landet radioterminalen er migrert til – ikke tilbake til hjemlandet.	Nasjonalt i aktuelt land
INT-SAR-1 til 8	Internasjonalt samvirke mellom nødetatene og beredskapsbrukere under søks- og redningsaksjoner. Talegruppene gir kommunikasjon kun i det landet radioterminalen er migrert til – ikke tilbake til hjemlandet.	Nasjonalt i aktuelt land

Europeiske talegrupper i direktemodus (DMO)

DMO-talegrupper er uavhengig av radionettverk og geografi, og har begrenset rekkevidde.

EURO-DMO-talegruppene er DMO-talegrupper som kan brukes utenfor eget lands grenser, eller for kommunikasjon med andre lands Tetra-brukere som er i Norge, og som ikke har mulighet for migrering til Nødnett (TMO). EURO-DMO-talegruppene skal ikke benyttes utenfor Europa.

Tilgang til EURO-DMO-talegruppene er basert på etatstilhørighet. Alle nødnettbrukere har imidlertid tilgang til felles-talegruppene EURO-DMO-1 og 6.

TG navn	Bruksområde
EURO-DMO-1	Anropstalegruppe/felles
EURO-DMO-2	Grensekontroll
EURO-DMO-3	Brann, sekundært Helse
EURO-DMO-4	Politi
EURO-DMO-5	Toll
EURO-DMO-6	Felles
EURO-DMO-7	Grensekontroll
EURO-DMO-8	Helse, sekundært Brann
EURO-DMO-9	Politi
EURO-DMO-10	Forsvaret

Vedlegg 08 – Felles talegrupper/oversikt

Talegruppealias	Gyldighet/ Eier	Tilgang til talegruppene	Kommentar
xx-11X (xx = Politidistrikt)	Gyldig pr. politidistrikt. ----- POD	Politi, Helse, Brann Kun for kontrollromsbruk	Benyttes ved samvirke mellom 11X kontrollrom.
xx-BAPS-1 til 9 (xx = Politidistrikt)	Gyldig pr. politidistrikt. ----- Politi	Politi, Helse, Brann, HRS. ISSI som begynner på 1, 2 eller 3 og HRS og rednings-helikopter.	Bruk besluttet av politiets operasjonssentral. Benyttes ved samvirke mellom Brann - Akuttmedisin – Politi.
xx-SAMV-1 til 5 (xx = Politidistrikt)	Nasjonal gyldighet ----- Politi	Politi, Helse, Brann, HRS, Frivillige organisasjoner, andre beredskapsaktører innen søk og redning.	Benyttes for samvirke mellom nødetatene og/eller andre beredskapsaktører, bortsett fra ved hendelser som er definert som søk- og redningsaksjoner.
xx-SAMV-A1 og A2 (xx = Politidistrikt)	Nasjonal gyldighet ----- Politi	Alle brukere av Nødnett	Benyttes for samvirke mellom brukere av Nødnett.
xx-SAR-1 til 4 (xx = Politidistrikt)	Nasjonal gyldighet. ----- HRS	Politi, Helse, Brann, HRS, Frivillige organisasjoner, andre beredskapsaktører innen søk og redning.	Bruk besluttet av LRS etter retningslinjer fra HRS. Benyttes under søk og redning.
SAR 01-19	Nasjonal gyldighet. ----- HRS	Politi, Helse, Brann, HRS, Frivillige organisasjoner, andre beredskapsaktører innen søk og redning.	Benyttes ¹ under søk og redning for nisje behov nasjonalt eller for ILKO
xx-SAMVUP-11 til 16 ----- xx-SAMVUP-17 til 19 ----- xx-SAMVUP-20 til 26 ----- xx-SAMVUP-27 til 29 (xx = Politidistrikt)	Gyldig pr. politidistrikt ----- Nasjonal gyldighet ----- Gyldig pr. politidistrikt ----- Nasjonal gyldighet ----- HDIR	Helse, Brann, HRS, Frivillige organisasjoner, andre beredskapsaktører som også er akuttgjeldere. Politiet har ikke tilgang til disse talegruppene.	Bruk besluttet av AMK-sentralen i det området talegruppene skal benyttes. Benyttes for samvirke mellom Helse og beredskapsaktører som også er akuttgjeldere, ved akuttmedisinske situasjoner.
xx-SAMV-BRN-1 til 9 (xx = Politidistrikt)	Gyldig pr. politidistrikt ----- DSB	Tildeles brann og relevante samarbeidspartnere	Til bruk for samhandling mellom brann og samarbeidspartnere
xx-RO-SAMV (xx = Politidistrikt)	Gyldig pr. politidistrikt ----- DSB	Tildeles brann og relevante samarbeidspartnere	Til bruk ved samvirke ved røykdykking
SKOGBRANN-1 til 30	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles brann og relevante samarbeidspartnere ved skogbrann	Til bruk ved samvirke ved skogbrann. SKOGBRANN 1-16 administreres av Alarmsentral Brann Sørvest.

¹ Se vedlegg 06 vedrørende beslutning om bruk

BRANN-HELI	Nasjonal gyldighet DSB	Tildeles brann og skogbrannhelikopter	Til bruk ved samhandling mellom brann og skogbrannhelikopter
BEREDSKAP-1 til 5	Nasjonal gyldighet. ----- Politi	Politi, Helse, Brann, HRS, kommuner, statsforvalter, FORF organisasjoner og andre beredskapsaktører.	Bruk besluttet av politiet. Kan benyttes for kommunikasjon mellom beredskapsaktører der andre felles talegrupper ikke er tilgjengelige eller egnet. Er egnet for hendelser som pågår på tvers av politidistrikter.
FELLES-1 til 5	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Alle brukere av Nødnett.	Kan benyttes for kommunikasjon mellom nødnettbrukere der andre felles talegrupper ikke er tilgjengelige eller egnet.
EVENT-1 til 60	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles alle brukere av Nødnett	Til bruk ved planlagte aktiviteter
FY-xxxx-A1 til A3 (xxxx = Fylkesnavn)	Gyldig pr. fylke ----- DSB	Tildeles alle brukere av Nødnett	Til bruk for alle aktører som samhandler med statsforvalter, fylkeskommuner og kommuner
FY-xxxx-01 til 15 (xxxx = Fylkesnavn)	Gyldig pr. fylke ----- DSB	Tildeles og brukes av statsforvaltere, fylkeskommuner, kommuner, infrastruktureiere	Til bruk internt i hvert fylke
FY-xxxx-N (xxxx = Fylkesnavn)	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles og brukes av statsforvaltere, fylkeskommuner, kommuner, infrastruktureiere	Til bruk for kommunikasjon over fylkesgrenser mellom flere etater
xxxx-BERED (xxxx = kommunenr)	Gyldig pr. fylke ----- DSB	Tildeles statsforvaltere, fylkeskommuner og alle kommunale aktører	Kommunal samhandling
LEDSAGE-01 til 10	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles Statens vegvesen, Toll, Politi, Forsvaret og andre som samhandler ved transport på vei	Til bruk ved transport langs vei
xx-FRIV-1 til 3 (xx = Politidistrikt)	Gyldig pr. politidistrikt ----- - DSB	Tildeles til frivillige organisasjoner og HRS	Til bruk for samhandling mellom frivillige organisasjoner innad i ett politidistrikt
FRIV-RIKS-1 til 3	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles frivillige organisasjoner og HRS	Til bruk for samhandling mellom frivillige organisasjoner nasjonalt
FRIV-STILLE	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Tildeles frivillige organisasjoner og HRS	Brukes ved behov
DEP-FELLES-1 til 4	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Alle departement, Krisestøtteenheten JD (KSE)	For kommunikasjon i mellom to eller flere departement.

DEP-DIR-1 til 8	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Alle departement, direktorat, KSE	For kommunikasjon mellom direktorat og departement.
DIR-FELLES-1 til 4	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Alle direktorat, Politiets situasjonssenter (PSS)	For kommunikasjon i mellom to eller flere direktorat
FM-STAT-1 til 11	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Statsforvalter, direktorat, departement, andre statlige aktører	For kommunikasjon mellom statlige aktører og statsforvalter
ØV-11X	Nasjonal gyldighet. ----- Politi	Tilgang gis som for tilsvarende skarpe talegrupper	Benyttes primært av 11x– opplæringsentralene ved øvelser i regi av Politihøgskolen (PHS).
ØV-BAPS-1 til 9	Nasjonal gyldighet. ----- Politi	Tilgang gis som for tilsvarende skarpe talegrupper	Benyttes for samvirke mellom Brann/Akuttmedisin/ Politi, ved øvelser i regi av PHS, eller nødetatenes øvrige kurs- og øvingssentre.
ØV-FELLES-1 til 5	Nasjonal gyldighet ----- DSB	Alle brukere av Nødnett.	Kan benyttes for kommunikasjon ved øvelser mellom nødnettbrukere der andre felles øvings-talegrupper ikke er tilgjengelige eller egnet.
ØV-SAMV-1 til 5	Nasjonal gyldighet. ----- Politi	Tilgang gis som for tilsvarende skarpe talegrupper	Benyttes for samvirke mellom nødetatene og andre beredskapsaktører ved øvelser i regi av PHS, eller nødetatenes øvrige kurs- og øvingssentre. Eller etter avtale med PHS (v/JKØ ²).
ØV-SAMV-A1 og 2	Nasjonal gyldighet. ----- Politi	Tilgang gis som for tilsvarende skarpe talegrupper	Benyttes for samvirke mellom beredskapsaktører og andre brukere i Nødnett ved øvelser i regi av PHS, eller nødetatenes øvrige kurs- og øvingssentre. Eller etter avtale med PHS (JKØ).

² Justissektorens kurs- og øvingssenter på Stavern.

Vedlegg 09 – Nasjonal trippelvarslingsprosedyre

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

dsb Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap

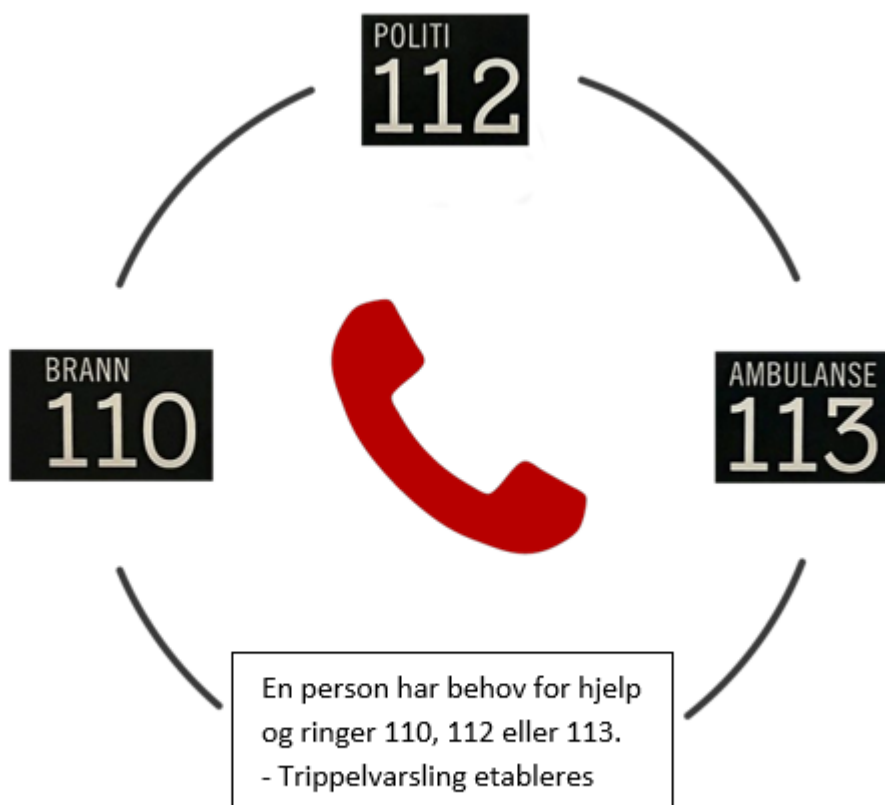

Helsedirektoratet

Hovedredningssentralen

Nasjonal trippelvarslingsprosedyre

Versjon 1.12 av 10. august 2022

Målgruppe:

Prosedyren gjelder for operatører ved nødmeldesentralene til politi, brann og helse samt Hovedredningssentralen (HRS).

Hensikt:

Verktøyet skal sikre godt, effektivt og ensartet meldingsmottak, inkludert deling av opplysninger, behandling og strukturering av nødsamtaler som kommer til de ulike nødmeldesentralene. Prosedyren gjelder ved nødsamtaler hvor det fremkommer opplysninger som gjør at det raskt vil være naturlig å trippelvarsle de andre nødmeldesentralene og eventuelt HRS, da det kan være behov for umiddelbar respons fra flere nødetater.

Ansvar:

Nasjonal prosedyre for trippelvarsling mellom nødmeldesentralene er utarbeidet i samarbeid mellom Politidirektoratet (POD), Helsedirektoratet (Hdir), Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Hovedredningssentralen (HRS). Det er POD som har ledet arbeidet på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD). Prosedyren er vedlegg til Felles sambandsreglement for Nødnett.

Lederne for de ulike sentralene er ansvarlige for å gjøre prosedyren kjent i egen organisasjon. Operatørene på nødmeldesentralene er ansvarlige for å følge prosedyren.

For å sikre at operatørene har tilstrekkelig kompetanse i bruken av prosedyren forutsetter det god opplæring og regelmessige øvelser med de andre nødmeldesentralene og HRS.

SAR-Varsling:

Ved antatte redningshendelser benyttes SAR-varsling. Denne skiller seg fra ordinær trippelvarsling ved at respektiv hovedredningssentral (HRS), samt AMK-LA (luftambulansekoordinator) initialt inkluderes i trippelvarslingskonferansen. AMK-LA skal normalt kun være i medlytt under konferansen.

Fremgangsmåte:

Informasjonsinnhenting og rådgivning:

Henvendelser via nødnumrene 110-, 112- og 113 skal til enhver tid besvares så raskt som mulig. Operatørene skal formidle hvilken nødmeldesentral som besvarer samtalen, for deretter å la melder gi en kort og klar fremstilling av årsaken til henvendelsen. Alternativt må operatør avbryte melder for raskt å kunne få frem relevant informasjon.

Der det fremkommer opplysninger om at hendelsen er av en slik art at et av utspørringskortene kan benyttes, skal operatørene umiddelbart informere melder om at vedkommende vil bli satt i forbindelse/konferanse med de to andre nødmeldesentralene samt eventuelt hovedredningssentralen og luftambulansekoordinator.

Dette gjelder for følgende hendelseskategorier;

- Bombetrussel
- Brann i bygning
- CBRNE / Akutt forurensning
- Hendelse i tunnel
- Hendelse på vann / Sjøulykke
- Jernbane / sporveisulykke
- Luftsportsulykke
- Mulig PLIVO
- Person i vann
- Snøskred
- Trafikkulykke

Dersom melder motsetter seg å bli satt i konferanse, fortsetter mottakende sentral intervju og rådgivning. Varsling av andre etater vurderes kontinuerlig ut i fra opplysninger som fremkommer i samtalen.

Lokalisering av hendelsen:

Lokalisering av hendelsessted skal som hovedregel skje før konferansen etableres. Likevel kan det unntaksvis være hensiktsmessig å etablere konferansen for å få hjelp av de øvrige deltagerne når det er utfordrende å forstå hvor hendelsen skjer, eller for å unngå unødvendig forsinkelse av trippelvarslingen.

Under etablering av konferansen kan operatøren gi aktuelle råd fra utspørringskortene til melder.

Når sentralene er i konferanse gjengis den initiale informasjonen om type hendelse og sted/posisjon/kommune, og de øvrige sentralene bekrefter at de har mottatt korrekt stedsangivelse, før utspørringen med melder fortsetter. Det er spesielt viktig at kommune avklares.

Telefonkonferansen:

Det er som hovedregel den sentralen som har initiert telefonkonferansen som skal lede kommunikasjonen med melder. Dersom en sentral ønsker bistand til utspørring og rådgivning formidles dette, og respektiv sentral overtar.

Der det fremkommer behov for veiledning og bistand som er spesielt etatsspesifikt, kan etaten som ser behovet ut ifra en fagmessig vurdering be om å overta utspørring og veiledning så snart hendelsestype og adresse/lokasjon/sted er kjent av alle etater. Hvorvidt råd må gis parallelt med ytterligere spørsmålsinnhenting i konferansen må vurderes i hver enkelt situasjon. Dette gjelder

både hvorvidt en etat må gi etatsspesifikke råd som ikke står i utspørringskortet eller om man må gi råd definert nederst i det aktuelle kortet.

Optimal håndtering innebærer at en operatør fra hver sentral deltar i telefonkonferansen, samtidig som andre operatører er i passiv medlytt og varsler uttrykkende mannskaper.

Ved hendelser der operatørene vurderer det som hensiktsmessig å bruke video fra melder under telefonkonferansen, initieres dette etter at konferansen er etablert og posisjon samt kort oppsummering av hendelsen er formidlet og bekreftet av alle deltakerne. Operatørene avklarer seg imellom hvilken sentral som sender tekstmeldingen med lenke. Denne sentralen overtar utspørringen i henhold til utspørringskortene og beskriver hva han/hun ser etter at video er oppkoblet.

Etter at samtalen med melder er avsluttet og før telefonkonferansen avsluttes, kan sentralene avtale oppmøtested, hvilken sentral som formidler tilgjengelig informasjon i felles talegrupper etc. Ved SAR varsling kan AMK LA formidle hvorvidt luftambulanse rykker ut.

Hvis mulig kan også sentralene ta en kort status, hvor man eventuelt gjengir opplysninger og situasjonsforståelsen av hendelsen.

Det er viktig at nødmeldesentralene benytter prosedyren ved de aktuelle hendelsene fremfor kun å varsle en annen nødetat/HRS. Ved trippelvarslinger vurderer hver enkelt nødetat hvorvidt de skal bistå på hendelsen.

Varsling og kommunikasjon med mannskaper:

Varsling av ressurser fra hver etat gjøres parallelt og samtidig som samtale med melder pågår. Den operatøren som leder samtalen skal formidle dette til melder.

Felles talegruppe i Nødnett defineres og formidles av politiet eller HRS tidlig i telefonkonferansen.

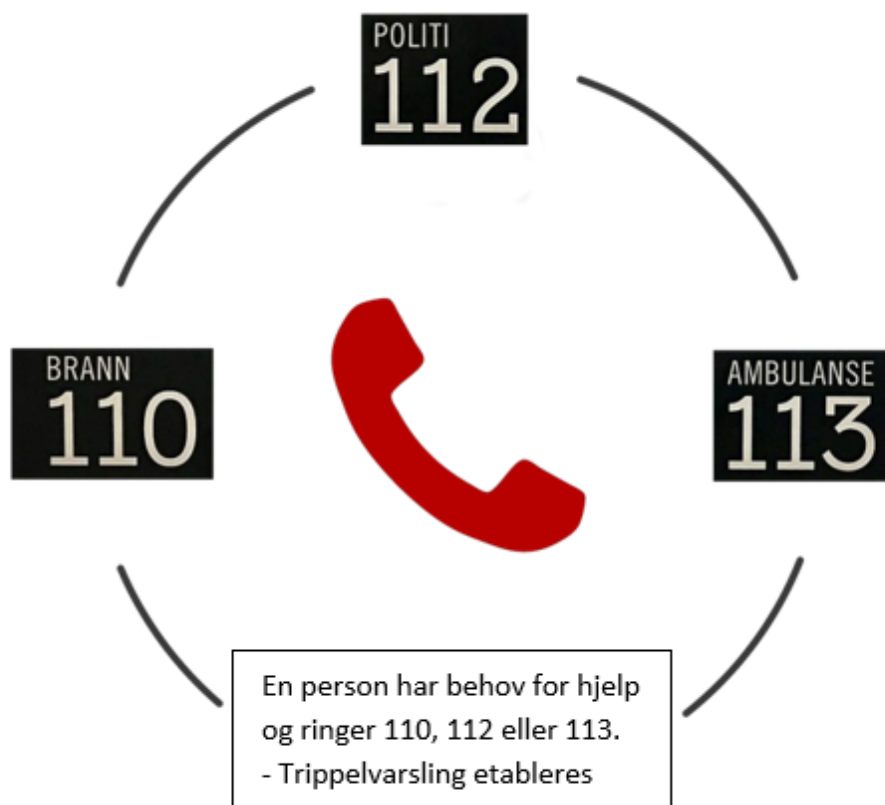
Relevant og tidskritisk informasjon fra samtalen med melder skal alltid gjengis til uttrykkende enheter via avtalt felles talegruppe. Som hovedregel er det den sentralen som har ledet samtalen som formidler denne informasjonen i talegruppen, dersom ikke annet er avtalt.

Dersom tidskritisk informasjon blir kommunisert i etatsspesifikk talegruppe og dette er opplysninger som er vesentlig for øvrige mannskaper knyttet til oppdraget, skal aktuell 11x-sentral umiddelbart videreformidle informasjonen i felles talegruppe.

Dokumentasjon:

Henvendelsen dokumenteres i de ulike sentralenes dokumentasjonsverktøy / oppdragshåndteringsverktøy etter gjeldende retningslinjer.

Veileder til nasjonal trippelvarslingsprosedyre

Versjon 1.12 av 10. august 2022

Oppdragsgiver: Justis og beredskapsdepartementet JD Arbeidsgruppeleder: Nicolai Scharffenberg – Politidirektoratet / Oslo politidistrikt Arbeidsgruppens deltagere: Kjetil Vikås, 110 Møre og Romsdal Ola Nordli Johansen, 110 Oslo Øyvind Hansen, 110 Stavanger Astri Kjelle, 112 Sør-Øst Politidistrikt Christopher James White, 112 Trøndelag politidistrikt Hilde Fredriksen Rikheim, 113 Vestre Viken HF Ole Kristian Skomedal, 113 Sørlandet sykehus HF Ole Edvard Nordhelle, Helsedirektoratet Olav Bjørgaas, HRS Nord Owe Frøland, HRS Sør Forfattere: Hilde Fredriksen Rikheim og Ole Kristian Skomedal	Tittel: Veileder til nasjonal trippelvarslingsprosedyre
Dato for utarbeidelse: 10.08.2022	Sidetall: 22
Om veilederen: Politidirektoratet (POD), Helsedirektoratet (Hdir) og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) etablerte i august 2017, etter oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD), en tverrfaglig arbeidsgruppe som skulle utarbeide en nasjonal prosedyre for trippelvarsling mellom nødmeldesentralene. Prosedyren baserer seg på bruk av standardiserte algoritmer knyttet til ulike hendelser og denne veilederen skal gi operatørene innføring i hvordan disse skal benyttes under nødsamtaler. I tillegg omtaler veilederen erfaringer med opplæring og implementering av disse og gevinster knyttet til bruk. Prosedyren og utspørringskort ble høsten 2019 implementert blant alle nødmeldesentralene i Norge. Veileder og prosedyre ble i 2021 evaluert. En Nasjonal undersøkelse viste at nødmeldesentralene opplevde stor nytteverdi av prosedyren og utspørringskortene som var implementert. I samme evaluering kom det frem at det også var behov for ny revidering av utspørringskort og veileder, disse er belyst i egen rapport¹. Rapporten ble presentert for samarbeidsmøtet POD / Hdir / DSB den 17. juni 2021, og i samme møte ble det besluttet å godkjenne rapport, samt iverksettelse av nytt revideringsarbeide. Dette arbeidet ble påstartet høsten 2021 og avsluttet mai 2022.	

¹ 2021 Evaluering av nasjonal trippelvarslingsprosedyre v.1.0.pdf

Forord

En av samfunnets viktigste oppgaver er å beskytte befolkningen og yte rask, kvalifisert og koordinert hjelp når det inntreffer hendelser som truer liv og helse. Gjensidig kommunikasjon og informasjonsdeling mellom nødmeldesentralene og innsatspersonellet står sentralt i dette arbeidet.

Samfunnets forventning til nødmeldetjenesten er høy. Det forventes en likeverdig og effektiv tjeneste med høy grad av kvalitet, uavhengig av hvilket nødnummer publikum eller den nødstilte kontakter. For å tilfredsstille disse kravene vil det være behov for å standardisere enkelte arbeidsmetoder og prosedyrer innen de ulike nødmeldesentralene, herunder trippelvarsling med kvalitativ og tidlig informasjonsdeling.

Trippelvarsling i oppstartsfasen kan ofte være et suksesskriterium for felles situasjonsforståelse mellom nødmeldesentralene og / eller innsatspersonellet. Dette kan være en viktig og medvirkende faktor for at hendelsen blir håndtert på best mulig måte. Trippelvarslingsrutinen må være standardisert og algoritmen være innarbeidet og forankret hos alle nødmeldesentralene for raskest mulig samlet respons fra de ulike nødetatene.

Politidirektoratet (POD), Helsedirektoratet (Hdir) og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) etablerte i august 2017, etter oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD), en tverrfaglig arbeidsgruppe som skulle utarbeide en nasjonal prosedyre for trippelvarsling mellom nødmeldesentralene. Etter bred gjennomgang av tilgjengelig materiale konkluderte arbeidsgruppen med å videreføre prosedyren for trippelvarsling med innringer i konferanse laget av SAMLOK Drammen. Gruppen har videreutviklet prosedyrene som beskriver når, hvordan- og på hvilken måte trippelvarsling mellom nødmeldesentralene skal initieres og gjennomføres.

Det er knyttet forventninger til at tiltakene som foreslås skal bidra til standardisering og systematisk innhenting av kvalitative data fra den nødstilte i hendelser som krever trippelvarsling. Som en konsekvens av dette er det en forventning at innsatspersonell i alle nødetater skal få likere situasjonsforståelse på vei ut til et hendelsessted og dermed kunne forvalte ressurser mer riktig, samt kunne planlegge oppdragsløsning på en mer effektiv, trygg og faglig god måte. Det er en forventning til at trippelvarslingstiden reduseres ved bruk av prosedyrene.

Formålet med denne veilederen er å gi operatørene innføring i oppbygning av prosedyrene, hvordan de skal benyttes under nødsamtaler, samt erfaringer knyttet til opplæring og bruk av disse.

Innhold

Forord.....	2
Opphav til prosedyre og utspørringskortene	4
Gevinster	4
Taushetsplikt	5
Opplæring.....	5
Oppbygning av utspørringskort og prosedyre	6
Fargebokser i utspørringskortene:	6
Råd til innringer	6
Innhold i utspørringskortene og kommunikasjon med innringer	6
Informasjonsinnhenting.....	7
Rådgivning	8
Handling.....	9
Varsling av ressurser	9
Lokale tilpasninger	9
Flere innringere på samme hendelse	10
Bruk av video i trippel- eller SAR varslinger.....	10
Nasjonal trippelvarslingsprosedyre kontra Norsk indeks for medisinsk nødhjelp(NIMN).....	11
SAR-varsling.....	11
Telefonkonferansen	11
Kriterier til hjelp i konferansen	12
Særskilte forhold rundt enkelte prosedyrer	13
Bombetrussel.....	13
Hendelse på vann / Sjøulykke	13
Jernbane - / Sporveis ulykke	13
Luftsportsulykke.....	13
Mulig PLIVO	14
Person i vann	14
Trafikkulykke	14
Versjonshistorikk	15
Vedlegg 1: Ordliste veileder og utspørringskort	16
Vedlegg 2: Oppbygning av nasjonal trippelvarslingsprosedyre	19
Vedlegg 3: Prinsippskisse nr. 1	20
Vedlegg 4: Prinsippskisse nr. 2	21

Opphav til prosedyre og utspørringskortene

Nødmeldesentralene for helse benytter Norsk indeks for medisinsk nødhjelp (NIMN) som beslutningsstøtteprosedyre under samtale med innringere. Nødmeldesentralene for brann og politi benytter ikke en algoritmebasert prosedyre, men baserer utspørring og rådgivning på erfaringer fra liknende hendelser. I mangel av en nasjonal prosedyre for hvordan nødmeldesentralene skal ivareta trippelvarslingshendelser utviklet de tre nødmeldesentralene i Drammen i 2013-2014 utspørrings- og handlingsprosedyre bestående av hendelsesspesifikke prosedyrer for å oppnå en ensartet håndtering og bedret samvirke ved hendelser som berører alle tre sentralene.

En tverrfaglig arbeidsgruppe ble opprettet for å etablere en nasjonal trippelvarslingsprosedyre i 2017, dette på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD). Gruppen har senere videreutviklet prosedyren som beskriver når, hvordan- og på hvilken måte trippelvarsling mellom nødmeldesentralene skal initieres og gjennomføres.

Gevinster

Det var en forventning til at en nasjonal prosedyre for trippelvarsling ville gi gevinster på flere nivåer. Evalueringsrapport² i etterkant viser at det var tilfelle og at det er positive gevinster ved implementering og bruk av nasjonal trippelvarslingsprosedyre.

På samfunnsnivå forventes det at nødstilte skal få riktig hjelp raskere. Ved bruk av nasjonal prosedyre for trippelvarsling vil nødetatene samvirke på en bedre måte.

- De andre nødetatene blir varslet samtidig
- Alle nødetatene får samme informasjon til lik tid
- Alle nødetatene får stille etatsspesifikke spørsmål
- Alle nødetatene får gitt faglige råd og veiledning
- Alle nødetatene får likere situasjonsforståelse som gir best mulig utgangspunkt for felles situasjonsbevissthet (hendelsens utviklingspotensial)

Ved bruk av nasjonal prosedyre og utspørringskort for trippelvarsling vil operatørene kunne håndtere innringer mer ensartet, uavhengig av hvilken nødmeldesentral som mottar telefonen.

Nødetatene vil få økt forståelse for hverandres behov, begrensninger og muligheter. Man vil få kunnskap om hva de andre etatene trenger for å respondere effektivt og med riktige ressurser. Gjennom dette vil operatørene få kompetanseheving, oppleve mindre stress og kvaliteten blir bedre i nødsamtalene.

Utrykkende enheter vil bli raskere varslet og vil få nødvendig og likere informasjon på vei ut til hendelsen. Informasjonen skal komme fra sentralene via elektronisk informasjonsdeling og via tildelt talegruppe (TG) i nødnett. Med dette får innsatspersonell bedre utgangspunkt for forberedelsesfasen og vil være mer forberedt ved ankomst hendelsessted.

² 2021 Evaluering av nasjonal trippelvarslingsprosedyre v.1.0.pdf

Publikum vil kunne få raskere respons gjennom en mer standardisert og organisert tjeneste. Man kan således anta at publikums forventning til nødetatene innfris.

Lav bemanning, høy arbeidsmengde og økt arbeidsbelastning ved gjennomføring av konferansesamtaler er bekymringer som ofte blir nevnt som utfordringen ved arbeidsmetodikken. På den ene side vil man kunne tenke at arbeidsmengden vil være økende, da flere sentraler vil sitte i samtale med samme innringer, mot at man kort får gjenfortalt hovedtrekkene fra samtalen i etterkant.

På den andre siden er gevinsten av tidsbesparelse for trippelvarsling og felles situasjonsforståelse viktige argumenter for å akseptere denne økte arbeidsbelastningen. Mulighetene for å kunne be en annen sentral overta samtalen dersom man har behov for å lette egen arbeidsmengde, er et annet argument som veker for bruken av prosedyren.

Taushetsplikt

Utspørringskortene beskriver at trippelvarsling som hovedregel skal utføres med innringer i konferanse. Taushetsplikten som operatørene i nødmeldesentralene er underlagt reguleres i ulike lovverk, og avviker noe fra hverandre. Helsepersonell er pålagt den strengeste taushetsplikten. Dette for at pasienters integritet og personvern skal ivaretas, og befolkningen skal føle seg trygge når de oppsøker eller kontakter helsepersonell. Alle skal ha rett til å motta helsehjelp uten risiko for straffeforfølgelse. Helsetjenestens taushetsplikt er regulert i Helsepersonelloven kapittel 5.

Når det gjelder samarbeid og trippelvarsling med øvrige nødetater er det hjelpebehovet som ligger til grunn for videreformidling av informasjon jamfør Helsedirektoratets rundskriv IS-9-2015 "Helsepersonellens taushetsplikt – rett og plikt til å utlevere pasientopplysninger til politiet". Helsedirektoratet legger til grunn at en person som ringer en nødmeldesentral har behov for nødhjelp, enten for seg selv eller andre.

Formålet med å sette opp en konferansesamtale mellom flere nødmeldesentraler er å sikre at alle nødetatene har samme informasjon, og kan vurdere behov for å planlegge utalarmering av sine ressurser parallelt. Dette slik at man unngår tidstap i en situasjon der det potensielt haster, og der liv eller helse kan stå på spill.

Før det settes opp en slik konferansesamtale skal det foretas en konkret vurdering av behovet for en slik trippelvarsling. Hensynet til publikums tillit til helsepersonell og helsetjenesten tilsier at man skal informere innringer om at andre nødetater blir koblet inn i samtalen.

Opplæring

I opplæringen vektlegges arbeidsmetodikk og innhold i utspørringskortene, dette vises i opplæringsmateriell utarbeidet fra arbeidsgruppen. Til opplæringen er det utviklet oppgaver/caser, e-læring og presentasjonsvideo for praktisk øvelse mellom sentralene.

Opplæring av ansatte på sentralene er anbefalt gjennomført lokalt, innenfor de ulike politidistriktene og gjerne med felles fagdager på tvers av 11x sentralene.

Oppbygning av utspørringskort og prosedyre

«Trafikkulykke» er vist som et eksempel (vedlegg 2) på oppbygning av prosedyren. Prosedyren består av fem deler: informasjonsinnhenting, rådgivning, handling, varsling og lokale tilpasninger. Prosedyren er fargekodet; grå farge viser hva som er nødvendig informasjon eller råd gjeldende alle etater/aktører tilknyttet den enkelte hendelsen.

Fargebokser i utspørringskortene:

Under utspørring indikerer grønn tekstboks helserelatert utspørring / rådgivning.

Under varsling indikerer blå tekstboks varsling for politi, likedan er rød tekstboks tilknyttet brann og grønn tekstboks for helse. Varsling som kan utføres av HRS er definert med oransje tekstboks på definerte utspørringskort.

ICCS bør synliggjøre at det initieres en trippelvarsling med melder, slik at operatørene skal være forberedt på samtalen og at dedikert operatør besvarer anropet.

Operatørene som besvarer nødsamtale og deltar aktivt i samtalen med innringer skal følge rubrikken med «Startopplysninger» og «Felles avklaring» fra topp til bunn. På «Felles avklaring» er det på noen steder flere handlingsalternativer basert på hendelsens art. I disse tilfellene begynner man som hovedregel fra venstre, og jobber seg mot høyre.

Råd til innringer

Her gjelder samme metodikk, hvor hovedregel er at rådene gis i definert rekkefølge fra topp til bunn, se illustrasjon i vedlegg 2. Imidlertid bør «Råd til innringer» også gis under etablering av konferansen og løpende i samtalen, der dette vurderes å være hensiktsmessig og/eller nødvendig.

Det er viktig at nødmeldesentralene er tro mot systemet med trippelvarsling i konferanse, og ikke velger ut en annen nødetat. Hver enkelt nødetat vurderer hvorvidt de responderer med ressurser i hver enkelt tilfelle.

Henvisninger til andre relevante utspørringskort er beskrevet i egen boks øverst i høyre hjørne av utspørringskortene.

Innhold i utspørringskortene og kommunikasjon med innringer

Det er viktig at nødmeldesentralene benytter utspørringskortene ved de aktuelle hendelsene fremfor kun å varsle en annen nødetat/HRS. Tanken bak trippelvarslinger er også at hver etat på eget initiativ skal kunne vurderer hvorvidt de skal/kan bistå i hendelsen.

Spørsmål og råd i de ulike utspørringskortene er utarbeidet i fellesskap av de tre nødetatene og HRS. Som hovedregel vil dette dekke relevant informasjonsinnhenting og rådgivning knyttet til den aktuelle hendelsen. Spørsmål og råd er basert på en blanding av vitenskapelig evidens, best faglig praksis, tradisjoner og erfaringer. Det er ingen uttømmende liste.

Det vil si at som operatør vil man kunne oppleve at disse ikke inneholder alle relevante spørsmål eller råd knyttet til en hendelse, og det kan tenkes at det finnes andre, og mulig

bedre spørsmål og råd. Ingen situasjoner vil være helt like og operatører på nødmeldesentraler må derfor kontinuerlig gjøre en faglig vurdering og tilpasning i den aktuelle situasjonen.

Utspørringskortene inneholder spørsmål og råd som ivaretar ulike hensyn. Av disse er sikkerhetshensyn, veiledning av innringer i livreddende førstehjelpstiltak og operative hensyn. Under telefonkonferansen hvor flere operatører skal vurdere riktig tidspunkt for tidskrisiske fagrelaterte spørsmål/råd, kan det tenkes at en mer eksplisitt prioritering av ulike hensyn vil styrke struktur og effektivitet i telefonkonferansen. Allikevel er det vanskelig å lage en fastsatt mal for hvordan prioritere disse da ingen hendelser er like.

Hvilke ordvalg operatørene benytter for å stille spørsmålene og rådene på de ulike utspørringskortene er ikke definert. For eksempel kan telefonnummer til innringer bli innhentet på flere måter: «Ringer du fra xx?», «Hvilket telefonnummer ringer du fra?», «Hvilket telefonnummer kan du nås på?» osv. Råd 1 på utspørringskortene «Trafikkulykke» lyder «Sikring av skadested: Gul vest, varseltrekant, skru av tenning, sette på nødblink.» Hvordan dette skal formuleres verbalt blir opp til hver enkelt operatør å tilpasse den enkelte situasjon.

Nødmeldesentralene kan ikke styre eller påvirke hvilket nødnummer publikum velger å kontakte ved ulike hendelser. Grunntanken for utspørringskortene er derfor at de ansatte ved nødmeldesentralene skal kunne gi publikum likere hjelp uavhengig av hvilket nødnummer som blir ringt. Målet er at den sentralen som mottar nødsamtalen som hovedregel også håndterer og leder samtalen med innringer i telefonkonferanse med de andre etatene uavhengig av type hendelse, med bistand fra de andre sentralene.

Optimal håndtering er der operatører fra hver sentral kan delta i hele telefonkonferansen aktivt og / eller passivt og varsler utrykkende mannskaper parallelt. I de tilfeller der den som mottar nødsamtalen vurderer at innringer ikke er egnet som deltaker i telefonkonferanse med flere, er det viktig at vedkommende raskt gir beskjed til kollega i egen sentral om at vedkommende må tverrvarsle de andre sentralene. Kontinuerlig informasjonsdeling vil i disse tilfellene være viktig for å sikre likere situasjonsforståelse, riktig respons og varsling av utrykkende mannskaper.

Informasjonsinnhenting

Startopplysninger innhentes uavhengig av hvilken nødmeldesentral som besvarer nødsamtalen. Som hovedregel skal det settes opp telefonkonferanse ut fra forståelse om at dette er en hendelse som krever bistand fra alle tre etater, eventuelt SAR varsling som inkluderer HRS. Videre utspørring av fellesavklaringer gjøres så i denne konferansen.

Innringer skal informeres om at konferanse initieres med de andre etatene, og når alle er koblet inn i konferansen gjengis aktuelle startopplysninger som er innhentet.

De øvrige sentralene bekrefter at de har mottatt korrekt stedsangivelse, før utspørringen med melder fortsetter. Det er spesielt viktig at kommune avklares.

For å spare tid kan bekreftelse av innringers telefonnummer gjerne gjøres parallelt med at konferanse settes opp. Hvorvidt innringers telefonnummer skal gjengis umiddelbart etter konferansen er satt opp, på slutten av konferansen eller ikke i det hele tatt, må avklares i hvert enkelt distrikt. Dersom samtalen blir brutt må den som mottok samtalen ringe opp innringer igjen og sette opp ny konferanse.

Dersom hendelsen er av en slik art at operatøren kan benytte flere ulike utspørringskort for intervju med innringer, bør det opplyses hvilket utspørringskort som benyttes initialt. for eksempel kan man ved en trafikkulykke i tunell: «*Det er en trafikkulykke i xx tunell og jeg begynner med å spørre ut i fra Trafikkulykkekortet*»

Hovedregel for utspørringskortene er at algoritme skal følges. Det åpnes imidlertid for at spørsmål som allerede er avklart/åpenbart ikke er relevant ikke nødvendigvis må avklares.

Utspørring og veiledning av helserelaterte spørsmål gjøres av helse. Operatørene må gå tilbake til «Hvis ja» og stille resterende spørsmål på «Felles avklaring» etter at helse har gitt nødvendige råd.

Operatøren må også vurdere hvorvidt man skal be annen innringer kontakte 113 hvis helse trenger å gi tidskrisiske råd.

Rådgivning

Å trygge innringer er viktig, uavhengig av hvilken nødmeldesentral som mottar nødtelefonen. Setninger som «vi skal hjelpe deg» og «Ressurser er allerede på vei» er ikke beskrevet i utspørringskortene, men må suppleres inn der dette er passende og aktuelt.

Rådene på de ulike utspørringskortene er utarbeidet i fellesskap av de tre nødetatene og skal som hovedregel dekke relevante råd knyttet til den aktuelle hendelsen / utspørringskortene. Allikevel vil man kunne oppleve at disse ikke inneholder alle relevante råd knyttet til en hendelse, og det kan tenkes at det også finnes andre, og mulig bedre råd.

Ingen situasjoner vil være helt like og operatører på nødmeldesentraler må derfor kontinuerlig gjøre en faglig vurdering og tilpasning i den aktuelle situasjonen. Rubrikken som beskriver råd er grå, noe som indikerer at disse skal kunne gis av alle tre sentraler.

Hvorvidt råd må gis parallelt med at konferansen kobles opp, under eller etter intervju av innringer må vurderes i hver enkelt situasjon. Dette gjelder både dersom en etat gir etatsspesifikke råd som er beskrevet i «Råd til innringer», og om man velger å gi råd som ikke er definert i utspørringskortene.

Utspørring og rådgivning av helserelaterte spørsmål skal gjøres av AMK-operatøren hvor Norsk Indeks for medisinsk nødhjelp benyttes. Dette gjøres som hovedregel ut fra algoritmen i det enkelte utspørringskortet.

I tilfeller der operatør fra brann eller politi må trekke seg ut av telefonkonferansen for å ivareta andre presserende oppgaver, er tidspunktet der AMK-operatør starter utspørring og veiledning i henhold til NIMN et godt tidspunkt.

Handling

Rubrikken beskriver arbeidsprosesser som utføres innad i hver sentral i forbindelse med trippelvarsling. Arbeidsprosessene utføres både av den operatøren som besvarer nødsamtalen og setter opp konferansen og den/de operatørene som tildeler ressurser og koordinerer oppdragene. Flere av disse prosessene vil foregå parallelt og i løpet av de første minuttene. Det er politiet eller HRS som i hovedregel definerer felles talegruppe og formidler dette tidlig i telefonkonferansen.

At operatørene videreformidler den viktige informasjonen innhentet i nødsamtalene til uttrykkende enheter er avgjørende for deres forberedelsesfase. Likedan er det viktig å be om tilbakemelding / vindusmelding / situasjonsrapport i den samme talegruppen av den ressursen som er først på skadestedet.

Arbeidsgruppen har ikke spesifisert hvilken sentral som skal formidle ut innhentet informasjon i den definerte talegruppen. Det kan gjøres enten av den sentralen som har initiert telefonkonferansen eller en av de andre sentralene som føler de har kapasitet. Erfaringer viser at begge disse løsningene er vellykkede. Det er rom for at 11x gruppen innenfor eget politidistrikt tydeliggjør dette i egen «lokal tilpasning». Et eksempel på dette kan være at «*Politi formidler innhentet informasjon i felles talegruppe*» eller at «*Den sentralen som er mottaker av nødsamtale skal formidle innhentet informasjon i felles talegruppe*».

Varsling av ressurser

De tre rubrikkene «Brann», «Politi» og «Helse» er definert på alle utspørringskort og inneholder oversikt over ressurser som den respektive sentralen skal varsle eller skal vurdere å varsle i hvert enkelt tilfelle. Dette knyttes opp mot tilgjengelig informasjon og omfang av hendelsen. På noen utspørringskort er det definert en oransje rubrikk med oversikt over aktuell varsling for HRS. De ulike rubrikkene gir de andre nødmeldesentralene kjennskap til hvilke type ressurser de andre etatene / aktørene har å spille på i de ulike hendelsene, og som derav også mulig vil bli varslet. Merk; listen er ikke uttømmende og lokale variasjoner iht. type ressurser forekommer, dette må sees opp mot lokalt planverk.

Lokale tilpasninger

Nødmeldesentralene i Norge har ulik tilgang på ressurser. I tillegg ulike geografiske og ressursmessige utfordringer og på bakgrunn av dette også ulike behov. Som et eksempel kan rask varsling og telefonkonferanse med Veitrafikksentralen ved trafikkulykker være aktuelt for noen sentraler. Likedan er varsling av ambulansebåt, andre ressurser eller bruk av grenseoverskridende talegrupper aktuelt for noen sentraler. Med bakgrunn i dette er det derfor utarbeidet en egen rubrikk for lokale tilpasninger på alle utspørringskort.

Her må 11x sentralene i hvert politidistrikt, i fellesskap, avklare behovet for lokale tilpasninger / rutiner tilknyttet sitt distrikt og deretter fylle dette inn i rubrikk for «Lokal tilpasning».

Eksempel på lokal tilpasning kan være; ressurser som kan / skal varsles, hvem som leser ut melding i BAPS (aktuell TG), hvorvidt det er ønskelig at man formidler hvilket utspørringskort som benyttes i samtalerne ol. Det vil også være anledning til å avtale lokalt hvilken sentral som skal lede utspørring for de ulike utspørringskortene, etc.

Flere innringere på samme hendelse

Daglig erfarer nødmeldesentralene at en enkelt hendelse kan føre til mange telefonhenvendelser fra publikum. Det vil ikke være rom for å sette alle samtalerne i konferanse, og nettopp derfor er det viktig at operatørene er trent i å bruke utspørringskortene uavhengig av fagkompetanse. Allikevel er det ikke forventet at operatører skal inneha kompetanse til å stille etatsspesifikke spørsmål eller gi etatsspesifikke råd som ikke er beskrevet i utspørringskort.

I hendelser med flere innringere der operatør oppfatter at innringer trenger fagspesifikke råd, må vedkommende vurdere om innringer skal settes over i konferanse til aktuell nødmeldesentral for rådgivning, eller om innringer skal henvises til å ringe aktuelt nødnummer direkte. Som eksempel kan det ved en hendelse hvor flere på stedet har behov for medisinsk veiledning og rådgivning bli aktuelt å henwise dem til å ringe direkte til 113 eller at sentralen setter innringer i direkte kontakt med aktuell nødmeldesentral.

Bruk av video i trippel- eller SAR varslinger

I flere nødmeldesentraler benyttes videoløsning i samtale med innringer. I trippel- og SAR varslingshendelser kan også videosamtaler initieres i telefonkonferansen mellom sentralene og innringer. Under er beskrevet arbeidsmetodikk / algoritme for disse hendelsene:

1. Video kan initieres når alle sentralene er i konferansen og etter at posisjon og kort oppsummering av hendelsen er formidlet og bekreftet av alle deltakerne i konferansen.
2. Operatørene avklarer seg imellom hvilken sentral som kan/skal initiere video og sende tekstmelding med lenke til innringer. Dette avklares ut fra hendelsestype og hvilken nødmeldesentral som leder samtalen.
3. Den sentralen som sender tekstmelding med lenke til innringer, overtar samtalen med innringer. Når video er koblet opp stiller operatør spørsmål i strukturert rekkefølge i henhold til prosedyren, og beskriver hva hun/han ser på video.
Det er viktig at alt man ser formidles i samtalen slik at de andre sentralene får samme informasjon og likest mulig situasjonsforståelse. Hvorvidt videostrøm skal deles mellom sentralene må avklares mellom 11x sentralene i hvert enkelt politidistrikt, ref. lokale tilpasninger.
4. Dersom det ikke lykkes å koble opp video, avsluttes forsøket etter kort tid og man fortsetter med ordinær arbeidsmetodikk med spørsmål og rådgiving.
5. Som et alternativt kan andre operatører i sentralene initiere video med nye innringere i samme hendelse. I disse tilfellene beskrives informasjon fra hendelsen i eget dokumentasjonsverktøy i tillegg til at det formidles verbalt i tildelt felles talegruppe.

Nasjonal trippelvarslingsprosedyre kontra Norsk indeks for medisinsk nødhjelp(NIMN)

NIMN ivaretar ikke det fleretatlige behovet for spørsmålsinnhenting og rådgivning ved de hendelseskategoriene det er utviklet prosedyre for. En AMK-operatør vil i trippelvarslingshendelsene som hovedregel initialt benytte disse for deretter å benytte NIMN.

Som operatør på en nødmeldesentral vil man oppleve å måtte veksle mellom ulike utspørringskort, dette på lik linje med en AMK-operatør som rutinemessig må veksle mellom ulike oppslagskort i NIMN. Definerings av hastegrad og varsling av ressurser gjøres alltid i henhold til NIMN og ellers lokalt planverk.

SAR-varsling

I flere av de hendelsestypene det er utarbeidet utspørringskort for er tidlig varsling og telefonkonferanse med HRS essensielt, slik at de umiddelbart får iverksatt varsling av nødvendige ressurser. De vil i flere av disse hendelsene sitte med unik fagkunnskap og kunne bistå i samtalen. I tillegg har de til enhver tid oversikt over ressurser som ikke de andre nødmeldesentralene har.

AMK-LA sentralene skal også være med i SAR konferansene. Innringer må informeres om at luftambulansen også kobles inn i konferansen på lik linje med andre nødmeldesentraler.

AMK-LA sentralene skal delta som passiv deltaker i konferansen.

Ved SAR varsling kan AMK-LA, etter at innringer har avsluttet samtalen og før telefonkonferansen avsluttes, formidle hvorvidt luftambulanse rykker ut.

Telefonkonferansen

Operatøren formidler hvilken nødmeldesentral som besvarer nødsamtalen for deretter å la innringer gi en kort fremstilling av hendelsen. Der det fremkommer opplysninger om type hendelse som utløser trippel- eller SAR varsling, skal operatøren informere innringer om at vedkommende vil bli satt i forbindelse med de to andre nødmeldesentralene, eventuelt også HRS og luftambulanse. Deretter skal operatør sette opp telefonkonferanse. Når konferansen er opprettet gjengis den initiale informasjonen om type hendelse og sted/posisjon/kommune, før videre utspørring med innringer fortsetter.

Lokalisering av hendelsessted skal som hovedregel skje før konferansen etableres. Likevel kan det unntaksvis være hensiktsmessig å etablere konferansen for å få hjelp av de øvrige deltagerne når det er utfordrende å forstå hvor hendelsen skjer, eller for å unngå unødvendig forsinkelse av trippelvarslingen.

Varsling av uttrykkende ressurser fra hver etat skal gjøres parallelt med at samtale med innringer pågår. For at dette skal kunne gjennomføres, må hver etats nødmeldesentral jobbe i team, hvor en operatør gjennomfører samtalen med innringer samtidig som en annen operatør varslers uttrykkende mannskaper. Den operatøren som leder samtalen formidler til innringer at ressurser blir varslet og sendt ut samtidig som samtalen pågår.

Utspørringskortene beskriver råd som skal gis til innringer. Det er som hovedregel operatøren ved den sentralen som initierer telefonkonferansen som leder kommunikasjonen med innringer og gir disse rådene. Som nevnt tidligere kan disse rådene gis når konferansen settes opp, løpende under intervju av innringer eller eventuelt etter at dette er gjort.

Dersom det fremkommer behov for veiledning og bistand som er særlig etatsspesifikk, skal operatørene etter fagmessig vurdering overta utspørring og veiledning, se vedlegg 3 «Prinsippskisse» for visuell fremstilling av arbeidsprosesser ved trippelvarslingshendelser.

Optimal håndtering innebærer at en operatør fra hver sentral deltar i telefonkonferanse samtidig som andre operatører er i passiv medlytt og varsler utrykkende mannskaper.

Under vises noen kriterier som gir forutsetninger for en god struktur under telefonkonferansen. Disse er basert på erfaringer fra bruk av prosedyren. Listen er ikke uttømmende.

Kriterier til hjelp i konferansen

- Gi alltid beskjed til innringer om at vedkommende settes i konferanse med de andre nødetatene.
- Telefonnummer til innringer kan etterspørres samtidig med at konferanse settes opp. Dette for å redusere bruk av tid før de tre sentralene blir kjent med hendelsen. Det kan vurderes å gi innringers telefonnummer noe senere ut i samtalen.
- Det kan også være hensiktsmessig å gi tidskritiske råd, f.eks. sikring av skadested, parallelt med at konferansen kobles opp.
- Erfaring viser at samtaler flyter bedre dersom en operatør styrer samtalen.
- Det er viktig å formidle at ressurser blir sendt selv om man fortsetter samtalen, her kan man si at dette gjelder alle etater for å trygge innringer.
- Still konkrete, ikke ledende spørsmål for aktuell prosedyre. Ikke avslutt spørsmål med "eller...?".
- La melder svare på spørsmål før nye stilles.
- Dersom nødmeldesentralen som har initiert telefonkonferansen og styrer samtalen ønsker at en annen sentral skal overta etterspørres dette. Operatør fra nevnte sentral kan da som eksempel formidle et ønske om at; *"Brann/AMK vil du overta utspørringen?"*. Det er en forventning om at den sentralen som får forespørsel, bekrefter/avkrefter dette umiddelbart.
- Dersom en nødmeldesentral ønsker å overta samtalen gis beskjed om dette. Eksempel på slike tilfeller er når en operatør anser det nødvendig å stille tidskritisk fagrelaterte spørsmål / råd. Som eksempel; *"Politiet ønsker å fortsette med melder"* eller *«Politiet bryter inn»*.
- Før samtalen avsluttes bør man se igjennom «Råd til innringer» for å kvalitetssikre at relevante råd er gitt.
- Det er viktig at operatørene som sitter i passiv medlytt demper mikrofonen sin for å redusere støy.

- Hvis en etat velger å gå ut av konferansen: Ikke si: ”*ha det*” da dette forstyrrer innringer, men f.eks. kort formidle at ”*Politiet trekker seg ut av samtalen*”.
- Etter at innringer har avsluttet samtalen og før telefonkonferansen avsluttes: Avtal oppmøtested, hvilken sentral som formidler tilgjengelig informasjon i felles talegruppe, landingssted for helikopter etc. Et råd kan her også være at sentralene tar en kort status hvor man eventuelt gjengir opplysninger og situasjonsforståelse av hendelsen.

Særskilte forhold rundt enkelte prosedyrer

Under beskrives noen av de enkelte hendelseskategoriene spesifikt. Årsaken til at disse omtales spesifikk er at de avviker fra standard algoritme/hovedregel og/eller har særskilte forhold som man må ta hensyn til. Det er viktig at disse avvikene/hensynene formidles ved opplæring av personell.

Bombetrussel

Denne hendelseskategorien avviker fra standard handlingsmønster med umiddelbar trippelvarsling. Bakgrunnen for dette er at politiet, dersom de er mottaker av nødsamtalen, først vil foreta en vurdering av om trusselen er «spesifikk/uspesifikk». Videre handlingsmønster vil bli fastsatt basert på denne vurderingen.

Hendelse på vann / Sjøulykke

Drivende båt skal utløse SAR varsling. Brann, kollisjon, vanninntrenging og drivende båt kan prosedyre hendelse på vann/sjøulykke benyttes. Ressurspådrag må vurderes ut i fra situasjonen.

Jernbane - / Sporveis ulykke

Denne hendelseskategorien er videreutviklet siden versjon 1.0 av utspørringskortene. Den har således ikke vært utprøvd i skrivende stund. Dette utspørringskortet har på lik linje med andre utspørringskort vært på høring hos relevante høringsinstanser.

Luftsportsulykke

Denne hendelseskategorien er videreutviklet siden versjon 1.0 av utspørringskortene. Utgangspunktet for utarbeidelse er innspill i nasjonal høringsrunde til en prosedyre som ivaretar utmarksaktiviteter. Utmarksaktivitet er imidlertid etter arbeidsgruppens vurdering for omfattende og trenger ikke nødvendigvis være en akutt SAR- / Trippelvarslings situasjon. Fokuset ble derfor rettet mot Luftsport da dette omfatter flere typer og ofte har et kritisk behov for akutt innsats.

Det skilles mellom Luftsport og Luftfart. Luftfart er typisk motoriserte fly- og helikopter-hendelser.

Utspørringskortet er det andre kortet etter «Person i vann» hvor situasjon i de aller fleste tilfelle garantert har minst en person bekreftet involvert. Basis for utspørringskortet har derfor tatt utgangspunkt i oppbygging av «Person i vann» kortet.

Utspørringskortet har på lik linje med andre utspørringskort vært på høring hos relevante høringsinstanser.

Mulig PLIVO

Årsaken til at dette utspørringskortet heter «mulig» PLIVO er at utspørringen vil avdekke hvorvidt dette er en pågående hendelse som operasjonsleder kan definere som en PLIVO hendelse.

Ved denne hendelseskategorien kan nødmeldesentralene få et stort volum av nødtelefoner. Første nødsamtale settes inn i trippelvarslingskonferanse, ytterligere innringere settes kun i konferanse dersom den/de innehar **ny** og **viktig** informasjon, eksempelvis informasjon om hvor gjerningspersonen(e) befinner seg, gjenstand, kjøretøy etc. Sekundært må denne informasjonen gis i avtalt talegruppe.

Person i vann

Person i vann i forbindelse med basseng i hage, svømmehall eller lignende, utløser ikke SAR varsling.

Trafikkulykke

Myk trafikant er tatt med inn i utspørringskortet. Dette etter innspill i nasjonal høringsrunde. Merk; det betyr ikke at alle hendelser med myke trafikanter automatisk skal trippelvarsles, men at operatør må i hver enkelt situasjon vurdere dette.

Versjonshistorikk

Dato:	Versjon	Beskrivelse	Endret av:
29.04.2019	1.09	Ferdig revidert utkast, klart til godkjenning	HFR/OKS
12.04.2019	1.0	Første utgave av veilederen	HFR
30.05.2022	1.1	Godkjent av styringsgruppen	NS
10.08.2022	1.12	Lagt til Person i vann og Hendelse på vann/Sjøulykker	HFR/OKS

Vedlegg 1: Ordliste veileder og utspørringskort

Adkomst/Adkomstvei	Vei, passasje, som fører frem til et sted.
AMK-lege	Vakthavende lege tilgjengelig for AMK for medisinsk rådgivning til AMK-operatør og ambulansetjenesten.
Argo	Terrenggående kjøretøy.
Beredskapsledelse	Helseforetakenes utpekte ledelse ved større ulykkeshendelser eller situasjoner som påvirker sykehusets drift.
Bergingsbil	Nyttekjøretøy som brukes f.eks. til å taue opp en bil fra grøft.
CBRNE	Kjemiske stoffer (C), biologiske agens (B), radioaktive stoffer (R), nukleært materiale (N) og eksplosiver (E) med høyt farepotensiale.
CBRNE senter	Nasjonalt kompetansesenter for CBRNE hendelser på Ullevål Universitetssykehus.
DMO	Direktmodus i Nødnett.
E-verket	Energiverket – strømleverandør.
Giftinformasjonen	Nasjonal informasjonstelefon ved forgiftninger.
Felles talegruppe	BAPS, Samvirke eller SAR talegruppe.
FORF	Frivillige organisasjoners redningsfaglige forum. Paraplyorganisasjonen for den frivillige redningstjenesten i Norge.
HRS	Hovedredningssentralen. Offentlig organ for ledelse og koordinering av redningsaksjoner.
IUA	Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning.
Kameratredning	Kameratredning omfatter søk etter, lokalisering og utgraving/ivaretagelse av skredtatte. Gjennomføres primært ved hjelp av sender/mottaker-utstyr der dette er tilgjengelig og fordrer at melder/hjelper(e) har nødvendig utstyr og kan bruke dette.
Kjemikaliedykker	Person ikledd verneutstyr beregnet for redningsarbeid der farlige kjemikalier er involvert.
Kommunalt kriseteam	Kommunale team som har ansvar for psykososial oppfølging av mennesker / lokalsamfunn som rammes av kriser og katastrofer.
Kystradio	Radiostasjon på land der kystradiooperatørene ved hjelp av radiokommunikasjon oppretter kontakt mellom land og havgående fartøy som fritidsbåter, handelsfartøy, oljeplattformer og fartøy som ikke kan opprette direkte kontakt med hverandre.
Kystverket	Nasjonal etat for kystforvaltning, sjøsikkerhet og samferdsel.
LA - AMK	AMK sentral som koordinerer luftambulansetjenesten / forestår flight following for luftambulanshelikopter i hver helseregion.
Lavinehunder	Brukes til å finne savnede personer i snø. Norske redningshunder (NRH), politiet og Forsvaret har lavinehunder.
Legespesialist	Lege med spisskompetanse på aktuell behandling, eksempel anestesilege.
Lokal ledelse	Geografisk driftsenhet, tjenestestedsenhet, stedlig ledelse.
LV-lege	Legevaktslege. Lege som har vakt i et definert legevaktdistrikt.

LVS	Legevaktsentral. Fagsentral betjent av helsepersonell, normalt for mottak, prioritering og formidling av henvendelse til legevakt eller oppdrag til hjemmesykepleier og jordmor, rådgivning til innringer og varsling av leger ved behov for medisinsk nødhjelp.
Norsk indeks for medisinsk nødhjelp (NIMN)	Norsk indeks for medisinsk nødhjelp er et verktøy for beslutningsstøtte som skal sikre riktig respons på meldinger som kommer til medisinsk nødmeldetjeneste.
Norske redningshunder (NRH).	Frivillig redningsorganisasjon som trener hunder og førere for tjeneste under redningsaksjoner.
Nasjonale bistandsressurser (NB)	Beredskapstroppen(BT), krise- og gisselforhandlere(KGF), politihelikopter, Bombegruppen, Den Kongelige Politieskorte(DKP) og Seksjon for organisert kriminalitet(SO) som yter landsdekkende bistand.
Nullpunkt	Det stedet der drukningen har skjedd og redningsdykkerne søker ut fra. Man kan skille mellom bekreftet nullpunkt og antatt nullpunkt.
Oppmøtested	Avtalt oppmøtested for innsatspersonell på en hendelse.
Oppmarsjområde	Oppmarsjområde er det fysiske området der de aktuelle enheter oppmarsjerer og klargjøres for innsats.
Overflatereddere	Spesialtrent mannskap for redning av personer i overflaten på sjø / vann (ikke dykkere), utstyrt med drakt og svømmeføtter.
Overflatesøk	Overflatesøk er her det som i skredsammenheng defineres som hurtigsøk; raskt søk over overflaten av et skred for å lokalisere personer eller utstyr som ligger synlig i skredets overflate.
PAV	Politiets alarm og varslingssystem.
PLIVO	Pågående livstruende vold.
PST	Politiets sikkerhetstjeneste.
PSS	Politiets situasjonssenter (operasjonssentralen til Politidirektoratet).
Regional AMK	AMK sentralen som det regionale helseforetak har bestemt skal ha et overordnet koordineringsansvar innen regionen.
Regionalt traumesenter	Et sykehus i hver Helseregion (UNN i Nord, Haukeland i Vest, St. Olav i Midt og OUS Ullevål i Sør-Øst) som tilbyr systematisk og kvalitetssikret traumebehandling av alvorlig skadde pasienter.
Sikkerhetsavstand	Denne angir nærmeste tillatte arbeidsposisjon fra hendelsen, sikkerhetsavstanden fastsettes i hvert enkelt tilfelle.
Skredgrupper	Frivillige snøskredgrupper.
Stab	Staben er politimesterens ledelsesapparat på operasjonelt nivå for håndtering av en konkret hendelse.
Vann og avløp	Vannverk, avløpssystem til stedlig kommune.
VTs	Vegtrafikksentral (Statens vegvesen).
Video	Strømming av innringers telefon/kamera, initieres ved at en av nødmeldesentralene sender SMS til innringer.

Trippelvarsling	Trippelvarsling med melder: Nødmelding hvor innringer settes i konferanse med alle 11x sentralene.
Tverrvarsling	Nødmelding som videreformidles til en av 11x sentralene uten melder.
Tungberger	Nyttekjøretøy som brukes til berging av tyngre / større kjøretøy.
SAR	Search and rescue. Søk og redning.
SAR varsling	Med SAR-varsling menes varsling mellom 11x-sentralene, HRS og AMK-LA. SAR-varsling utføres umiddelbart ved henvendelse om situasjoner som initialt er å regne som en redningsaksjon. Det tilligger alle nødetatene (med LRS som den primært ansvarlige) å vurdere HRS inkludert i telefonkonferanse ved trippelvarsling (SAR-varsling). SAR varsling kan gjøres med eller uten melder i konferanse.
SMS	Short Message Service (SMS), korte tekst meldinger via to kommunikasjonsløsninger, f.eks. data til mobil eller mellom to mobiltelefoner.
Sjøtrafikksentralen (VTS)	Vessel traffic services. Kystverker opererer fem sjøtrafikksentraler som regulerer og overvåker skipstrafikken i definerte tjenesteområder langs norskekysten.

Vedlegg 2: Oppbygning av nasjonal trippelvarslingsprosedyre

Trafikkulykke» er her vist som et eksempel

1. Informasjonsinnhenting

Innledende spørsmål:

Startopplysninger innhentes uavhengig av hvilken nødmeldesentral som besvarer nødsamtalen.

Felles avklaringer:

Gjennomføres i telefonkonferanse. En sentral styrer samtalen, de andre sitter i medlytt og bistår ved behov. Etatsspesifikke spørsmål for brann og politi kan stilles av alle tre sentraler. Utspørring og veiledning av helserelaterte spørsmål gjøres av helse. Operatørene må gå tilbake til «Hvis ja» og stille resterende spørsmål på «Felles avklaring» etter at helse har gitt nødvendige råd. Operatøren må også vurdere hvorvidt man skal be annen innringer kontakte 113 hvis helse trenger å gi tidskritiske råd.

2. Rådgiving:

Råd i dette felt gis til innringer av den sentralen som styrer samtalen. Kan gis når konferansen settes opp, eventuelt gjøres parallelt med felles avklaringer og/eller senere i samtalen.

TRAFIKKULYKKE	
Innledende spørsmål 1. Adresse / stad / kommune / posisjon? Kjører fra - til? 2. Telefonnummer? Formide at innringer blir satt i konferanse med de andre sentralene og gjengi innhentet informasjon om hendelsen / posisjon	Andre aktuelle kort - Hendelse / Løst / Gått
Felles avklaringer 3. Hva har skjedd / hva ser du? 4. Er skadestedet sikret / er du i sikkerhet? 5. Hvor mange personer er involvert? 6. Hvor mange kjøretøy / Hva slags type kjøretøy? Myk trafikanter? 7. Farlig stoff? Orange farekilt? 8. Er det noen som sitter fastklamt? Får du åpnet dørene? 9. Er noen kastet av eller ut av kjøretøyet? 10. Ved myk trafikanter: Brukt hjelm eller annet beskyttelsesutstyr? 11. Er alle våkne og kan snakke?	
Hvis ja 12. Er airbagger utløst? Flere steder i bilen? 13. Rytter det fra kjøretøyet? I så fall hvilken farge? 14. Hvor fort kan kjøretøyet (ene) ha kjørt, evt. fartsgrænse? 15. Er det noe lekkasjer fra kjøretøyene, evt. lukter du noe? 16. Er kjøretøy på eller utenfor vei? Rulleit rundt? 17. Noen som har forlatt skadestedet, beskrivelse av disse? 18. Hvordan er trafikken forbi skadestedet? 19. Registreringsnummer?	Hvis nei Helse overtar samtalen for videre utspørring og rådgiving. 1. Etabler tre luftveier 2. Fortsett utspørring og rådgiving iht. aktuelt oppgjørskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp
Råd til innringer 1. Sikring av skadested: Gul vest, varseltriangel, skru av tenning, sette på nødblink. 2. Egen bil som vern? Flytt eventuelle passasjerer over i annet kjøretøy hvis mulig. 3. Ved høyhastighetsveier: vurder å forlate eget kjøretøy på sikret mulig måte for deretter finne en sikret plassering i lønningstid i påvente av nødtjenestene. 4. Myk trafikanter med hjelm: Helse må vurdere aktuell rådgiving	

TRAFIKKULYKKE		
Handling Trippelvarsling / vurder SAR varsling Politiet / HRS definerer felles talegruppe (BAPS, SAR, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen Vurder bruk av video Avtal oppmøtested / adkomstvei Avtal landingssted for luftambulans / helikopter Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen - om mulig		
Varsle / vurder varsling av		
Politi Veitrafikksentralen (VTS) Bergingsbil / Tunghæver Havarikommisjonen Politihelikopter Kommunens kretsene Publikum / media	Brann Aktuelle varslinger legges inn av de respektive 110-sentralene	Helse LV-leger / -sentral Luftambulans / Lagespesialist Sykehus Regional AMK AMK-løse Regionalt traumesenter
Lokale tilpasninger		

Inndeling:

1. Informasjonsinnhenting
2. Rådgiving
3. Handling
4. Varsle / vurder varsling av
5. Lokale tilpasninger

Fargekoder varsling på kortene:

Blå: Gjelder for politi
Rød: Gjelder for brann
Grønn: Gjelder for helse
Oransje: Gjelder for HRS

3. Handling:

Trippel/SAR varsling gjøres med innringer i telefonkonferanse. Varsling av mannskaper gjøres av operatører i medlytt parallelt med at utspørring av innringer foregår. Felles Talegruppe defineres tidlig i telefonkonferansen. Dersom mulig avsluttes konferansen uten innringer, hvor man avtaler oppmøtested og tar en kort status, hvor man eventuelt gjengir opplysninger og situasjonsforståelse av hendelsen.

4. Varsle / vurder varsling av:

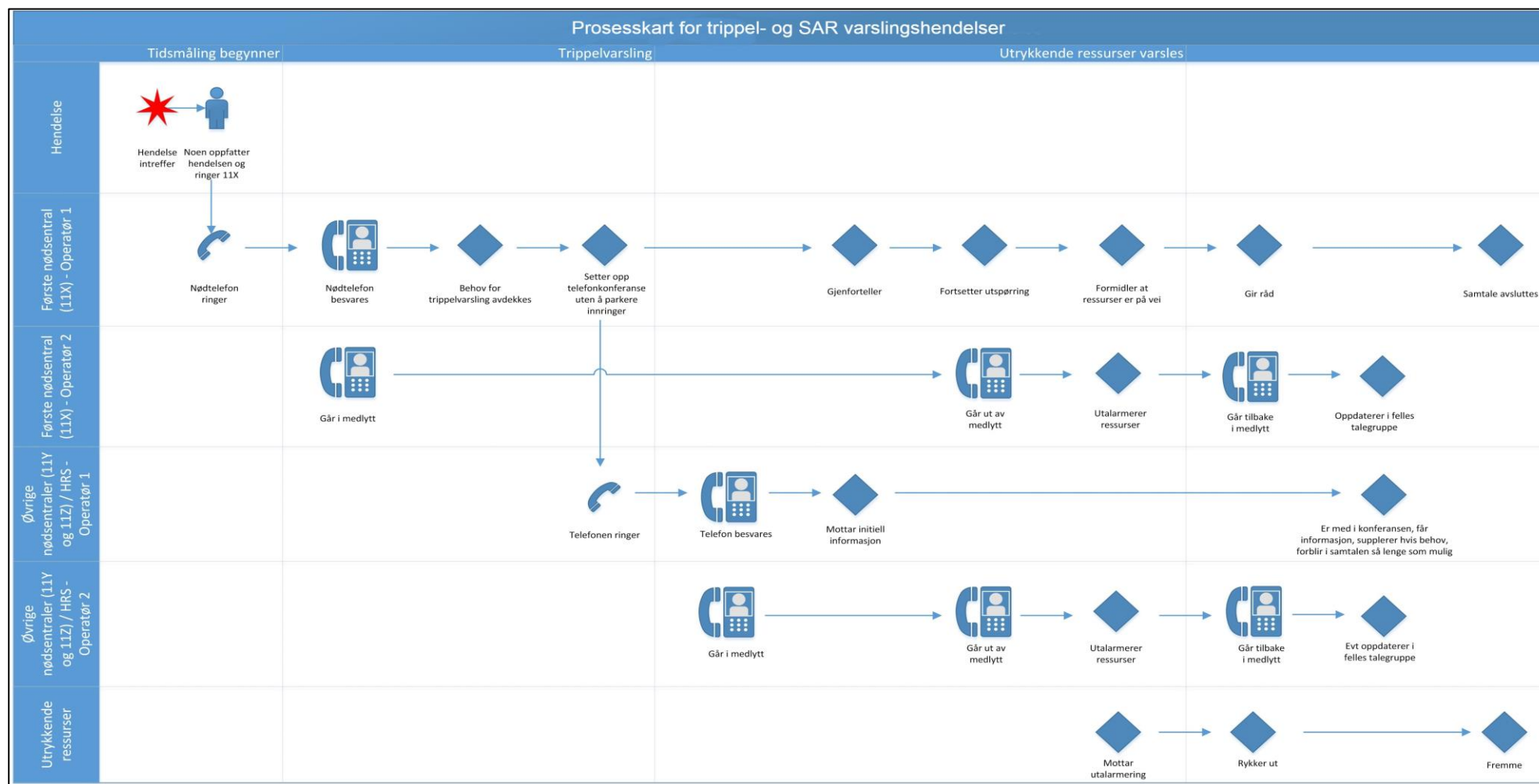
Hver sentral varsler aktuelle ressurser. Listen er ikke uttømmende.

5. Lokale tilpasninger:

11x sentralene i hvert politidistrikt avklarer i fellesskap behovet for lokale tilpasninger.

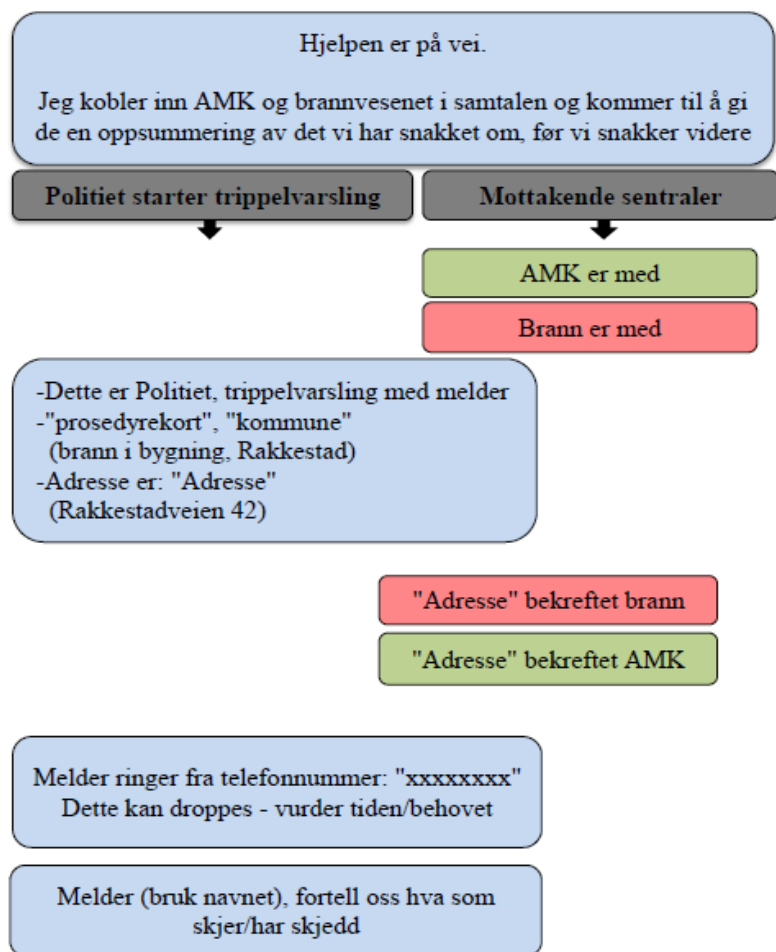
Vedlegg 3: Prinsippskisse nr. 1

Visuell fremstilling av arbeidsprosesser ved trippelvarslingshendelser.

Vedlegg 4: Prinsippskisse nr. 2

TRIPPELVARSLING MED MELDER

BRANN I BYGNING

Innledende spørsmål

Andre aktuelle kort –
CBRNE / Akutt forurensning

1. Adresse / sted / kommune / posisjon?
2. Telefonnummer?

*Formidle at innringer blir satt i konferanse med de andre sentralene og
gjengi innhentet informasjon om hendelsen / posisjon*

Felles avklaringer

3. Hva har skjedd / hva ser du?	8. Har noen inhalert røyk eller har
brannskader?
4. Hva slags type bygning brenner det i?	9. Hvilken farge har røyken?
5. Hvilken etasje brenner det i?	10. Er det fare for spredning?
6. Er alle ute av bygningen?
a. Hvis nei: <i>Vurder om melder skal varsle
beboere / naboer.</i>	11. Er det lagret brannfarlig / eksplosjonsfarlig
materiale?
7. Er noen skadet? Hoppet ut fra bygningen?	12. Har noen forsøkt å slukke brannen?
	13. Er alle våkne og kan snakke?

Hvis ja

1. Hvor mange er til stede på adressen?
2. Hvem eier bygningen?
3. Har noen gått fra stedet?
4. Er det mulig å si noe om hvordan
brannen startet?

Hvis nei

Helse overtar samtalen for videre utspørring og
rådgivning.

1. Etabler frie luftveier.
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt
oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk
nødhjelp.

Råd til innringer

1. Ikke utsett deg selv eller andre for fare ved redningsforsøk eller for å sikre eiendeler.
2. Ved røyk i oppgang; ikke gå ut i oppgang, men bli i leilighet på egnet sted.
3. Er det stige tilgjengelig for å redde personer fra høyder?
4. Samle alle i sikkert område dersom mulig.
5. Gjør plass for innsatspersonell (eksempelvis: flytte kjøretøy).

BRANN I BYGNING

Handling

Trippelvarsling / vurder SAR varsling

Politiet definerer felles talegruppe (BAPS, SAR, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Avtal landingssted for luftambulanse / helikopter

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Hovedredningssentralen (HRS)

Politihelikopter

Veitrafikksentralen (VTS)

Offentlig kommunikasjon

Kommunens kriseledelse

Publikum / media

Brann

E verket

Vannverket

Helse

LV-lege / -sentral

Luftambulanse / Legespesialist

Sykehus

Annen AMK / Regional AMK

AMK-lege

Lokale tilpasninger

BRANN I BYGNING

Innledende spørsmål

Andre aktuelle kort –
CBRNE / Akutt forurensning

1. Where are you / What is the address where you are / What are your geographical coordinates?
2. What is your telephone number?

The other emergency services will now listen in on this call. I will now repeat the information you have given me.

Felles avklaringer

3. What has happened? What can you see?	8. Has anyone been injured by smoke or fire?
4. What type of building is on fire?	9. What colour is the smoke?
5. Which floor is burning?	10. Is there a risk that the fire will spread?
6. Has everyone left the building?	11. Is flammable or explosive material stored nearby?
a. Hvis nei: <i>Vurder om melder skal varsle beboere / naboer.</i>	12. Has anyone attempted to put out the fire?
7. Has anyone been injured? Is anyone jumping from the building?	13. Is everyone awake and can speak?

Hvis ja

1. How many are at the address?
2. Who owns the building?
3. Have anyone left the area?
4. Do you know anything about how the fire started?

Hvis nei

Helse overtar samtalen for videre utspørring og rådgivning.

1. Etabler frie luftveier.
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

1. Do not take any risks trying to rescue someone or protect objects.
2. If there is smoke in the hallway, stay in your flat.
3. Is there a ladder that can be used to rescue people?
4. Gather everyone in a safe area if possible.
5. Make room for the rescue personnel, move cars etc.

BRANN I BYGNING

Handling

Trippelvarsling / vurder SAR varsling

Politiet definerer felles talegruppe (BAPS, SAR, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Avtal landingssted for luftambulanse / helikopter

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Hovedredningssentralen (HRS)

Politihelikopter

Veitrafikksentralen (VTS)

Offentlig kommunikasjon

Kommunens kriseledelse

Publikum / media

Brann

E verket

Vannverket

Helse

LV-lege / -sentral

Luftambulanse / Legespesialist

Sykehus

Annen AMK / Regional AMK

AMK-lege

Lokale tilpasninger

CBRNE / AKUTT FORURENSNING

Innledende spørsmål

1. Adresse / sted / kommune / posisjon?
2. Telefonnummer?

Andre aktuelle kort –

Bombetrussel Trafikkulykke
Mulig PLIVO Hendelse i tunnel

Formidle at innringer blir satt i konferanse med de andre sentralene og gjengi innhentet informasjon om hendelsen / posisjon

Felles avklaringer

Generelt

3. Hva har skjedd / hva ser du?
4. Hva slags område har hendelsen skjedd i? *Industri, vei, bygning, jordbruk etc.*
5. Er du i sikkerhet? Er skadestedet sikret?
6. Er noen tilgriset av væske / damp / sky / pulver?
 - a. Hvis ja: Hvor mange?
 - b. Be den som er forurenset om å ta av seg ytterplagg. Unngå kontakt med andre (isolasjon).

Transportmidler

1. Type kjøretøy?
2. Oransje fareskilt?
3. Nummer på skilt over og under strek?
4. Fimalogo eller navn?
5. Sjåfør tilgjengelig?
6. Opplysninger om last?

Industriområde

1. Type bedrift?
2. Merking av utstyr?
3. Kjentmann på stedet?
4. Fare for bebyggelse?
5. Er industrivern varslet?

Brev / pakke / pulver

1. Farge / mengde på pulver?
2. Fått pulver på hud eller klær?
3. Hvor lenge er det siden du kom i kontakt med brevet / pakken / pulveret?

Uavhengig av type hendelse

1. Kjent eller ukjent stoff? Mengde?
2. Antall involverte / skadde?
3. Synlig lekkasje eller gassky? Farge og / eller lukt på lekkasje eller gass?
4. Vindretning- og styrke på stedet?
5. Temperatur på stedet?
6. Nedbør?
7. Topografiske forhold? *Flatt, helling, elveløp etc?*
8. Er det andre personer i området? (utendørs, i bolighus)

Helse

1. Er alle våkne og kan snakke?
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

Innringer må ikke utsettes for ytterligere fare gjennom å holde telefonlinje for å svare på spørsmål / motta råd.

1. Ikke utsett deg selv eller andre for fare ved redningsforsøk.
2. Ikke gå inn i området / skadestedet.
3. Advar andre mot å gå inn i området.
4. Blokker adkomst hvis mulig.
5. Samle alle i sikkert område dersom mulig.
6. Vurder å holde deg innendørs.
7. Skru av ventilasjon og aircondition (dersom mulig).
8. Instruer i å stanse blødninger samt legge bevisstløse som puster normalt i sideleie med frie luftveier.
9. Hjelp skadde til å holde varmen. Legg tepper over og under dem. Bring i ly dersom mulig.

CBRNE / AKUTT FORURENSNING

Handling

Trippelvarsling

Politiet definerer felles talegruppe (BAPS, SAR, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Nødsentralene avklarer om dette er en CBRNE hendelse

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Avklaring av sikkerhetsavstand

Farepotensiale formidles

Avtal landingssted for luftambulanse / helikopter

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Merking av farlige stoffer

Tallet over streken er farenummer. Forklarer stoffets tilstand og egenskaper (stoffgrupper og fareklasser).

Tallet under streken er UN-nummer.

Beskriver hvilke typer stoff, beskrives i farlig gods stoffregister.

33
1088

0 Ubetydelig	6 Giftig
2 Gass	7 Radioaktivt
3 Brannfarlig væske	8 Etsende
4 Brannfarlig fast stoff	9 Risiko for spontan voldsom reaksjon
5 Oksiderende stoff	X Farlig reaksjon ved kontakt med vann

Varsle / vurder varsling av

Politi

Nasjonale beredskapsressurser
Hovedredningssentralen (HRS)
Politimesterens stab
Vann og avløp
Veitrafikksentralen (VTS)
Offentlig kommunikasjon
Kommunens kriseledelse
Andre distrikt
Politiets situasjonssenter (PSS)
Publikum / media

Brann

E verket
Vannverket
Interkommunalt Utvalg mot
Akuttforurensning (IUA)
Kystverket

Helse

LV-lege / -sentral
Luftambulanse / Legespesialist
Sykehus
Annen AMK / Regional AMK
AMK-lege
CBRNE senter
Giftinformasjonen

Lokale tilpasninger

CBRNE / AKUTT FORURENSNING

Innledende spørsmål

Andre aktuelle kort –
Bombetrussel Trafikkulykke
Mulig PLIVO Hendelse i tunnel

1. Where are you / What is the address where you are / What are your geographical coordinates?
2. What is your telephone number?

The other emergency services will now listen in on this call. I will now repeat the information you have given me.

Felles avklaringer

Generelt

3. What has happened? What can you see?
4. What type of area did this happen in? Industrial, homes, road, building, farm?
5. Are you safe? Is the area secure?
6. Has anyone been in contact with any liquid / gas / powder?
 - a. Hvis ja: How many?
 - b. Anyone contaminated should remove their outer layer of clothing. Avoid contact with anyone else, isolate.

Transportmidler

1. What type of car is involved?
2. Do you see any orange signs?
3. What numbers can you see in the sign, above and below the line?
4. Company logo or name?
5. Can you contact the driver?
6. Do you know anything about the cargo?

Industriområde

1. What type of company?
2. Are there any markings on the equipment?
3. Is there anyone there who is familiar with the area?
4. Are homes or other buildings in danger?
5. Has the company's emergency team been notified?

Brev / pakke / pulver

1. Please describe the colour and the amount of powder.
2. Has any of the powder come into contact with your clothes or skin?
3. How long has it been since you came into contact with the letter / package / powder?

Uavhengig av type hendelse

1. Do you know what substance it is? Do you know how much there is of the substance?
2. Do you know how many persons are involved / injured?
3. Can you see a leak or a gas cloud? Does the gas / leak have any colour or smell?
4. What is the wind speed and direction?
5. What is the temperature outside?
6. Is it raining / snowing?
7. Describe the landscape. Is it flat, on a slope, near a river?
8. Are there other persons in the area? Are these persons outside or inside?

Helse

1. Is everyone awake? Can they speak?
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

Innringer må ikke utsettes for ytterligere fare gjennom å holde telefonlinje for å svare på spørsmål / motta råd.

1. Do not take any risks trying to rescue someone.
2. Do not enter the accident area.
3. Warn others against entering the area.
4. Block the access if possible.
5. Gather everyone in a safe area if possible.
6. Consider staying indoors.
7. Turn off ventilation and air condition if possible.
8. Stop any bleeding and put unconscious people who are breathing normally on their side and make sure they can breathe freely.
9. Help injured persons stay warm. Cover them and the ground beneath them with blankets. Move them inside if possible.

CBRNE / AKUTT FORURENSNING

Handling

Trippelvarsling

Politiet definerer felles talegruppe (BAPS, SAR, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Nødsentralene avklarer om dette er en CBRNE hendelse

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Avklaring av sikkerhetsavstand

Farepotensiale formidles

Avtal landingssted for luftambulanse / helikopter

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Merking av farlige stoffer

Tallet over streken er farenummer. Forklarer stoffets tilstand og egenskaper (stoffgrupper og fareklasser).

Tallet under streken er UN-nummer.

Beskriver hvilke typer stoff, beskrives i farlig gods stoffregister.

33
1088

0 Ubetydelig	6 Giftig
2 Gass	7 Radioaktivt
3 Brannfarlig væske	8 Etsende
4 Brannfarlig fast stoff	9 Risiko for spontan voldsom reaksjon
5 Oksiderende stoff	X Farlig reaksjon ved kontakt med vann

Varsle / vurder varsling av

Politi

Nasjonale beredskapsressurser
Hovedredningssentralen (HRS)
Politimesterens stab
Vann og avløp
Veitrafikksentralen (VTS)
Offentlig kommunikasjon
Kommunens kriseledelse
Andre distrikt
Politiets situasjonssenter (PSS)
Publikum / media

Brann

E verket
Vannverket
Interkommunalt Utvalg mot
Akuttforurensning (IUA)
Kystverket

Helse

LV-lege / -sentral
Luftambulanse / Legespesialist
Sykehus
Annen AMK / Regional AMK
AMK-lege
CBRNE senter
Giftinformasjonen

Lokale tilpasninger

HENDELSE I TUNNEL

Innledende spørsmål

Andre aktuelle kort –
CBRNE / Akutt forurensning
Trafikkulykke

1. Adresse / sted / kommune / posisjon / retning / på vei fra-til?
2. Telefonnummer?

Formidle at innringer blir satt i konferanse med de andre sentralene og gjengi innhentet informasjon om hendelsen / posisjon

Felles avklaringer

3. Hva slags hendelse? *Motorstopp, brann, ulykke med personskafe(r), farlig stoff?*
4. Hvor mange kjøretøy / personer er involvert?
5. Hvor i tunnelen?
 - a. *Ser melder nødrom / nødutganger / tverrslag / annen merking?*
6. Hvilken type kjøretøy
 - a. *El bil / gassdrevet / reg.nr?*
7. Hvordan går trafikken?
 - a. *Full stans, saktegående, som normalt i andre felt?*
8. Ved brann - hvilken retning blåser eventuelt røyken?

Helse

1. Er alle våkne og kan snakke?
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

1. Sikring av skadested: Gul vest, varseltrekant, skru av tenning, sette på nødblink.
2. Ikke utsett deg selv eller andre for fare ved redningsforsøk.
3. Sett vifte i bilen på omluft. Snu hvis mulig.
4. Dersom du må parker bilen; sett den så langt inn til siden som mulig.
5. La nøkkelen være igjen i bilen dersom du må forlate den.
6. Ta brannsløkkingsapparat fra vegg (Posisjon sendes til Veitrafikksentralen).
7. Hvis trygt; forsøk å slukke eventuell brann.
8. Gå til nærmeste nødtelefon / nødutgang.

HENDELSE I TUNNEL

Handling

Trippelvarsling (vurder varsling med VTS / SAR-varsling)

Politiet definerer felles talegruppe **SAMV** (VTS) / **BAPS** / **SAR** og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Bekreft at VTS varsles

Varsle nabosentraler

Avtal oppmøtested / adkomst

Avklar retning på eventuelle vifter i tunnelen

Avtal landingssted for luftambulans / helikopter

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Husk DMO / Gateway repeater kan brukes ved mangelfull nødnettdekning

Varsle / vurder varsling av

Politi

Veitrafikksentralen (VTS)

Bergingsbil / Tungberger

Politihelikopter

Kommunens kriseteam

Havarikommisjonen

Publikum / media

Brann

Iht lokalt planverk

Helse

LV-lege / -sentral

Luftambulans / Legespesialist

Sykehus

Annen AMK / Regional AMK

AMK-lege

Regionalt traumesenter

Lokale tilpasninger

HENDELSE I TUNNEL

Innledende spørsmål

Andre aktuelle kort –
CBRNE / Akutt forurensning
Trafikkulykke

1. What is the address where you are? Where are you? What is your position? From where are you travelling and where are you going?
2. What is your telephone number?

The other emergency services will now listen in on this call. I will now repeat the information you have given me.

Felles avklaringer

3. What has happened? *Engine has stopped / fire / accident with injured persons / hazardous materials?*
4. How many cars and persons are involved?
5. Where in the tunnel is the accident?
 - a. Can you see any emergency rooms, exits, access tunnels or other markings?
6. What type / types of car / cars are involved?
 - a. Are any of the cars electrical or powered by natural gas? Can you see any number plates?
7. Is the traffic running as normal, has it stopped or is it slowing?
 - a. Has just the one lane stopped?
8. Ved brann - In which direction is the wind blowing?

Helse

1. Is everyone awake? Can they speak?
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

1. **Sikring av skadested:** Please put on a yellow vest, place the car's accident triangle at the side of the road, turn off the ignition, push the red triangle on the dashboard to turn on the hazard warning lights.
2. Do not put yourself or others in danger to rescue the person / persons.
3. Set your car air-condition to recirculate. Turn around if possible.
4. If you have to leave your car: Park it as far to the side as possible.
5. Leave the key in the car if you have to leave it.
6. Take the fire extinguisher from the wall. This will send your position.
7. If safe, attempt to put out the fire.
8. Go to the nearest emergency telephone or exit.

HENDELSE I TUNNEL

Handling

Trippelvarsling (vurder varsling med VTS / SAR-varsling)

Politiet definerer felles talegruppe **SAMV** (VTS) / **BAPS** / **SAR** og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Bekreft at VTS varsles

Varsle nabosentraler

Avtal oppmøtested / adkomst

Avklar retning på eventuelle vifter i tunnelen

Avtal landingssted for luftambulans / helikopter

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Husk DMO / Gateway repeater kan brukes ved mangelfull nødnettdekning

Varsle / vurder varsling av

Politi

Veitrafikksentralen (VTS)

Bergingsbil / Tungberger

Politihelikopter

Kommunens kriseteam

Havarikommisjonen

Publikum / media

Brann

Iht lokalt planverk

Helse

LV-lege / -sentral

Luftambulans / Legespesialist

Sykehus

Annen AMK / Regional AMK

AMK-lege

Regionalt traumesenter

Lokale tilpasninger

HENDELSE PÅ VANN / SJØULYKKE

Innledende spørsmål

Andre aktuelle kort –
Person i vann

1. Adresse / sted / kommune / posisjon? Planlagt reiserute: fra – til?
2. Telefonnummer?

Formidle at innringer blir satt i konferanse med de andre sentralene og gjengi innhentet informasjon om hendelsen / posisjon

Felles avklaringer

3. Hva har skjedd / hva ser du?

**Mann-over-bord» / Kantring / Brann
Grunnstøting / Kollisjon / Lekkasje
Motorstans / Annet**

**Ved person over bord
i tilknytning til land**
→ Gå til kort
"PERSON I VANN"

Sykdom / Skade / helseproblem

→ Gi nødvendig livreddende råd og veiledning.

Fortsett så med punkt 4 før utfyllende utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

4. Antall personer om bord? Kjønn / alder?
5. Hvilken type fartøy og størrelse er det?
 - a. Motor- eller seilbåt, åpen/lukket cabin
 - b. Farge skrog, overbygg, markeringer, seilnr?
6. Hva er fartøyets navn, kallesignal eller registreringsnummer?
7. Kollisjon/grunnstøting - Hvilken fart hadde du/dere/de?
8. Hvilket redningsutstyr er om bord?
 - a. Redningsvest, redningsdrakt, flåte og livbøye?
9. Har du tilgang på VHF-radio?
 - a. Hvis ja, be havarist sette denne i VHF kanal 16.
10. Har du nødreketter / bluss – vurder bruk av dem.
11. Værforhold på stedet?
 - a. Vind, bølgehøyde og sikt.

Om noen går under / dukker under vann, husk området de forsvant (bruk skjær, odder, vegetasjon o.l. som hjelpemiddel) – gå så til kort "PERSON I VANN"

Råd til innringer

1. Sikre at alle har tatt på redningsvest eller overlevelsedrakt. Fender og andre flyteelementer kan brukes i nød. Ved evakuering: HOLD DERE SAMLET!
2. Lekkasje / Brann / Sykdom - Dersom fremdrift, sett kurs mot nærmeste land.
3. **Brann:**
 - a. **Ved mindre brann:** forsøk å slukke om slukkemiddel er tilgjengelig, ved bruk av frittstående brannslukningsapparat, åpnes luke på gløtt samtidig som apparatmunning rettes inn i åpning og apparatet aktiveres - ikke utsett deg selv for brannrøyk!
 - b. **Brann under dekk:** ikke åpne motorluker eller andre luker / dører til brannsted
 - c. **Større brann:** trekk lengst mulig bort fra brannområdet – f.eks. på dekk foran i baugen/bak på badeplattform/akterdekk, gå i jolle, gå over i andre båter som kommer til.
4. Motorstans: Gjør klar og vurder bruk av dregg / anker.
5. Vurder evakuering ved å gå i land, over i jolle / andre båter, hoppe på sjø med flyteutstyr
6. Lys eller lommelykt kan brukes for å signalisere posisjon. Eventuelt bruk nødrekett / bluss for å påkalle andre sjøfarende dersom nød!

HENDELSE PÅ VANN / SJØULYKKE

Handling

SAR-varsling

HRS / Politiet definerer felles talegruppe (SAR, BAPS, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Koordiner transportmetode av ressurser inkl. redningsdykkere

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Politimesterens stab

Politibåt

Politihelikopter

Frivillig (FORF)

Kommunens kriseteam

Publikum / media

Brann

Iht lokalt planverk

Helse

LV-lege / -sentral

Legespesialist

Sykehus

Annen AMK / Regional AMK

AMK-lege

HRS

Redningshelikopter

Kystradio

Båtressurser

"Redningsinnsats til sjøs"
(RITS)

Sjøtrafikksentralen (VTS)

Forsvaret

Lokale tilpasninger

HENDELSE PÅ VANN / SJØULYKKE

Innledende spørsmål

Andre aktuelle kort –
Person i vann

1. Where are you / What is the address where you are / What are your geographical coordinates? Where were you travelling from? Where are you travelling to?
2. What is your telephone number?

The other emergency services will now listen in on this call. I will now repeat the information you have given me.

Felles avklaringer

3. What has happened? What can you see?

**Mann-over-bord» / Kantring / Brann
Grunnstøting / Kollisjon / Lekkasje
Motorstans / Annet**

**Ved person over bord
i tilknytning til land**
→ Gå til kort
"PERSON I VANN"

Sykdom / Skade / helseproblem

→ Gi nødvendig livreddende råd og
veiledning.

Fortsett så med punkt 4 før utfyllende
utspørring og rådgivning iht. aktuelt
oppslagskort i Norsk indeks for
medisinsk nødhjelp.

4. How many persons are there on board? How many women? How many men? What ages are they?
5. What type of boat are you on? How large is it?
 - a. Is it a motorboat or a sailboat? Is it open or does it have a roof?
 - b. Please tell me what colour the hull and superstructure are. Are there any other markings or numbers on the boat or the sail?
6. What is the name, callsign and registration number of the boat?
7. How fast were you going?
8. Do you have rescue equipment on board?
 - a. Life jackets, survival suits, life rafts or life belts
9. Do you have a VHF radio?
 - a. Please set your radio to VHF channel 16.
10. If you have ordinary flares or rocket flares, consider using them.
11. How is the weather?
 - a. Please describe the wind force, visibility and wave height

*Om noen går under / dukker under
vann, husk området de forsvant
(bruk skjær, odder, vegetasjon o.l.
som hjelpemiddel) – gå så til kort
"PERSON I VANN"*

Råd til innringer

1. Make sure everyone put on life jackets or survival suits. Use fenders or other equipment to help you float if nothing else is available. If you evacuate: STAY TOGETHER!
2. Lekkasje / Brann / Sykdom - If you can, head for the nearest land.
3. **Brann:**
 - a. **If the fire is small:** Try to put out the fire if you have anything to put it out with. If you are using a fire extinguisher, open the hatch as little as possible and aim the extinguisher into the opening. Stay away from the smoke!
 - b. **Fire below deck:** Do not open engine hatches or other doors or hatches to where the fire is.
 - c. **Large fire:** Get as far away from the fire as possible. Get into a dinghy or other boats in the area.
4. Motorstans: Get the anchor ready and use it if possible.
5. Consider leaving the boat by going ashore, getting into a dinghy or other boats or swimming to land using life vests.
6. Use lights, flashlights or similar to signal your position. Use a flare or rocket flare to signal other boats if this is an emergency!

HENDELSE PÅ VANN / SJØULYKKE

Handling

SAR-varsling

HRS / Politiet definerer felles talegruppe (SAR, BAPS, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Koordiner transportmetode av ressurser inkl. redningsdykkere

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Politimesterens stab

Politibåt

Politihelikopter

Frivillig (FORF)

Kommunens kriseteam

Publikum / media

Brann

Iht lokalt planverk

Helse

LV-lege / -sentral

Legespesialist

Sykehus

Annen AMK / Regional AMK

AMK-lege

HRS

Redningshelikopter

Kystradio

Båtressurser

"Redningsinnsats til sjøs"
(RITS)

Sjøtrafikkentralen (VTS)

Forsvaret

Lokale tilpasninger

JERNBANE- / SPORVEISULYKKE

Innledende spørsmål

Andre aktuelle kort –
CBRNE / Akutt forurensning

1. Adresse / sted / kommune / posisjon / km-merking jernbane / kjører fra – til
2. Telefonnummer?

Formidle at innringer blir satt i konferanse med de andre sentralene og gjengi innhentet informasjon om hendelsen / posisjon

Felles avklaringer

3. Hva har skjedd / hva ser du?
4. Hvor mange kjøretøy / vogner er involvert?
 - a. Personvogner / godsvogner / trikk / t-bane.
 - b. Beskriv evt. materielle skader.
5. Ser du røyk / flammer fra kjøretøyet / vognene?
6. Farlig stoff / orange fareskilt?
7. Er hendelsen i tunnel?
 - a. Hvilket løp? Kommer det røyk ut av tunnelåpningen (hvilken side)?
8. Har noen vogner sporet av?
9. Hvor mange personer er involvert?
10. Er noen kastet av eller ut av kjøretøy/ vognene?
11. Er de du kan se våkne og kan snakke?

Hvis ja

12. Er det noen personer som sitter fast?
13. Er det kjørevei frem til stedet?
14. Værforhold på stedet?
 - a. Vindstyrke/-retning, sikt, nedbør, temperatur.
15. Er det skader på strømkabler eller annet?

Hvis nei

Helse overtar samtalen for videre utspørring og rådgivning.

1. Etabler frie luftveier.
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

1. Ikke utsett deg selv eller andre for fare ved redningsforsøk.
2. Sikre skadestedet så fremt mulig.
3. Ikke gå på skinnene (strømførende, motgående trafikk).
4. Vurder mulighet for å evakuere personer trygt bort fra hendelsen.

JERNBANE- / SPORVEISULYKKE

Handling

Trippelvarsling / vurder SAR varsling

Politiet / HRS definerer felles talegruppe (BAPS, SAR, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal adkomstvei / oppmøtested

Avtal landingssted for luftambulanse / helikopter

Bekreft at Togleder / trafikkleder er varslet (kontroll på strøm og møtende trafikk?)

Husk at DMO / repeater / gateway kan brukes ved mangelfull nødnettdekning

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Togleder / Trafikkleder

Vegtrafikksentralen (VTS)

Bergingsbil / Tungberger

Politihelikopter

Kommunens kriseteam / -ledelse

Havarikommisjonen

Hovedredningssentralen (HRS)

Frivillige (FORF)

Sivilforsvaret

Brann

Kommunale ressurser

Helse

LV-lege / -sentral

Luftambulanse / Legespesialist

Sykehus

Annen AMK / Regional AMK

AMK-lege

Regionalt traumesenter

Lokale tilpasninger

JERNBANE- / SPORVEISULYKKE

Innledende spørsmål

Andre aktuelle kort –
CBRNE / Akutt forurensning

1. Where are you? Do you have an address? Do you know your position? Can you see any kilometre markings? Where are you travelling from and where are you going?
2. What is your telephone number?

The other emergency services will now listen in on this call. I will now repeat the information you have given me about the position and the incident.

Felles avklaringer

3. What has happened? What can you see?
4. How many carriages / trains / cars are involved?
 - a. Passenger carriages / freight train / tram / Metro train
 - b. Please describe any damage you can see
5. Can you see smoke or fire coming from the car/carriages?
6. Can you see any orange or yellow triangles on the cars or carriages?
7. Did the accident take place in a tunnel?
 - a. Which tunnel? Do you see smoke coming from the tunnel opening? Which side of the tunnel?
8. Have any carriages derailed?
9. How many persons are involved?
10. Has anyone been thrown out of their car/carriages?
11. Are the people you can see awake? Can they talk?

Hvis ja

12. Is anyone stuck?
13. Is there a road nearby?
14. How is the weather?
 - a. Wind force and direction, visibility, rain or snow, outside temperature
15. Have power cables or similar been damaged?

Hvis nei

Helse overtar samtalen for videre utspørring og rådgivning.

1. Etabler frie luftveier
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

1. Do not put yourself or others in danger to rescue anyone.
2. Make the accident area as safe as you can.
3. Do not walk on the rails. They may be electrified and there may be other trains.
4. Can you move people safely away from the accident area?

JERNBANE- / SPORVEISULYKKE

Handling

Trippelvarsling / vurder SAR varsling

Politiet / HRS definerer felles talegruppe (BAPS, SAR, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal adkomstvei / oppmøtested

Avtal landingssted for luftambulanse / helikopter

Bekreft at Togleder / trafikkleder er varslet (kontroll på strøm og møtende trafikk?)

Husk at DMO / repeater / gateway kan brukes ved mangelfull nødnettdekning

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Togleder / Trafikkleder

Vegtrafikksentralen (VTS)

Bergingsbil / Tungberger

Politihelikopter

Kommunens kriseteam / -ledelse

Havarikommisjonen

Hovedredningssentralen (HRS)

Frivillige (FORF)

Sivilforsvaret

Brann

Kommunale ressurser

Helse

LV-lege / -sentral

Luftambulanse / Legespesialist

Sykehus

Annen AMK / Regional AMK

AMK-lege

Regionalt traumesenter

Lokale tilpasninger

LUFTSPORTSULYKKE

Innledende spørsmål

1. Adresse / sted / kommune / posisjon? Siste observerte posisjon?
2. Telefonnummer?

Formidle at innringer blir satt i konferanse med de andre sentralene og gjengi innhentet informasjon om hendelsen / posisjon

Felles avklaringer

3. Hva har skjedd / hva ser du?	7. Hvor er vedkommende? Er du ved den / de?
4. Hva er din posisjon / hvor står du?	8. Er det mulig å nå tak i vedkommende?
5. Hvilken type luftsportaktivitet har foregått?	9. Er alle våkne og kan snakke?
6. Hvor mange er involvert?	

Hvis ja / uklart

10. Er det kjent rute eller utgangspunkt for aktivitet?
11. Kan du gi en beskrivelse av personen(e)/utstyret?
a. Farge / drakt / fallskjerm / luftballong
12. Er det i tilknytning til kraftlinjer?
13. Hvordan er terrenget? (Bratt, flatt, vegetasjon)
14. Kan du oppgi adkomstvei til antatt ulykkesposisjon?
15. Værforhold på stedet?
a. Vindstyrke / -retning, sikt, nedbør, temperatur

Hvis nei

Helse overtar samtalen for videre utspørring og veiledning.

1. Etablere frie luftveier.
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

1. Ikke utsett deg selv eller andre for fare ved redningsforsøk.
2. Unngå varmetap. Dekk til med tepper over og under. Gi ly for vær og vind.
3. Gjør deg til kjenne for redningsmannskaper. Rop eller signaliser (med lys, fargesterke klær) om du hører eller ser dem.
4. Vær tilgjengelig på telefon for redningstjenesten.

LUFTSPORTSULYKKE

Handling

SAR-varsling

Politiet / HRS definerer felles talegruppe (SAR, BAPS, SAMV) og formidler dette tidlig i løpet av telefonkonferansen

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Vurder bruk av video

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Politihelikopter
Frivillige (FORF)
Sivilforsvaret
Kommunens
kriseteam
Norges
Luftsportforbund

Brann

Iht lokalt planverk

Helse

LV-lege / -sentral
Legespesialist
Sykehus
Annen AMK / Regional AMK
AMK-lege
Regionalt traumesenter

HRS

Redningshelikopter
Alpine
redningsgrupper
(NARG)
Lufttrafikktenesten
(LTT)
Kystradio (KRS)

Lokale tilpasninger

LUFTSPORTSULYKKE

Innledende spørsmål

1. Where are you / What is the address where you are / What are your geographic coordinates?
When did you last see it?
2. What is your telephone number?

The other emergency services will now listen in on this call. I will now repeat the information you have given me about the incident and the position.

Felles avklaringer

3. What has happened? What can you see?
4. Where are you / What is your position?
5. What type of flying activity was it?
6. How many persons are involved?
7. Where is the involved person(s)? Are you near them?
8. Can you reach them?
9. Is everyone awake? Can they speak?

Hvis ja / uklart

10. Is this a known route or starting point?
11. Can you describe the person / persons and their equipment?
a. Colour / suit / parachute / air balloon
12. Were power lines involved in the accident?
13. Please describe the terrain. Is it flat or hilly, is it forested?
14. Can you describe how to get to where the accident happened?
15. How is the weather?
a. Wind force, visibility, rain or snow and temperature

Hvis nei

Helse overtar samtalen for videre utspørring og veiledning.

1. Etabler frie luftveier.
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

1. Do not place yourself or others in danger to rescue the person / persons.
2. Stay warm and keep others warm. Cover up with blankets and put blankets underneath.
Provide shelter from wind and rain.
3. Signal the rescue personnel. Shout or use a light or strongly coloured clothing if you can hear or see them.
4. Make sure that the rescue personnel can reach you on your telephone.

LUFTSPORTSULYKKE

Handling

SAR-varslings

Politiet / HRS definerer felles talegruppe (SAR, BAPS, SAMV) og formidler dette tidlig i løpet av telefonkonferansen

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Vurder bruk av video

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Politihelikopter
Frivillige (FORF)
Sivilforsvaret
Kommunens
kriseteam
Norges
Luftsportforbund

Brann

Iht lokalt planverk

Helse

LV-lege / -sentral
Legespesialist
Sykehus
Annen AMK / Regional AMK
AMK-lege
Regionalt traumesenter

HRS

Redningshelikopter
Alpine
redningsgrupper
(NARG)
Lufttrafikktenesten
(LTT)
Kystradio (KRS)

Lokale tilpasninger

PERSON I VANN

Innledende spørsmål

Andre aktuelle kort –
Hendelse på vann / Sjøulykke

1. Adresse / sted / kommune / posisjon?
2. Telefonnummer?

*Formidle at innringer blir satt i konferanse med de andre sentralene og
gjengi innhentet informasjon om hendelsen / posisjon*

Felles avklaringer

3. Hva har skjedd / hva ser du?
4. Skjedde ulykken fra båt, andre flytemidler eller fra land?
5. Vet du bekreftet/antatt posisjon for hendelsen?
6. Er det flere involvert?
7. Er personen(e) fremdeles i vannet?

Hvis ja / uklart

8. Flyter personen(e) synlig i vannskorpen?
9. Hva er avstanden ut til personen(e)?
10. Er det is på vannet?
11. Hvor lenge har personen(e) vært i vannet?
12. Er det båt tilgjengelig (*til redning*)?
13. Kan du gi et signalement på personen(e);
a. Svømmedyktig, kjønn, alder, type / farge på klær, hudfarge?
14. Hva er vanndybden?
15. Hvordan er vannføring / strømforhold?
16. Hvordan er været på stedet;
a. Vindstyrke, retning, sikt, nedbør, bølgehøyde?
17. Er det svømmedyktige på stedet som kan redde?
18. Er kjøretøy involvert?

I trygghet

Helse overtar for videre utspørring og
veiledning

1. Er alle våkne og kan snakke?
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt
oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk
nødhjelp

Fortsett videre utspørring av fellesavklaring
under «Hvis ja / uklart» dersom flere personer
fortsatt er i vannet eller om situasjonen er
uavklart.

Råd til innringer

1. Ikke utsett deg selv eller andre for fare ved redningsforsøk.
2. Er det livbøye / redningsbøye på stedet?
3. En person finner referansepunktet (punkt på land) for å kunne angi nullpunktet for hvor ulykken skjedde.
(Se beskrivelse på neste side).
4. Be vitner bli igjen på stedet til innsatspersonell ankommer.
5. Samle alle i sikkert område dersom mulig.
6. Gjør plass for innsatspersonell (eksempelvis: flytte kjøretøy).

PERSON I VANN

Handling

SAR varsling / vurder trippelvarsling

HRS / Politiet definerer felles talegruppe (SAR, BAPS, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Avtal behov og transportmetode for redningsdykkere

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Nullpunkt og referansepunkt

Nullpunkt er det stedet der drukningen har skjedd. Vi kan skille mellom **bekreftet nullpunkt** og **antatt nullpunkt**.

Ved **bekreftet** nullpunkt har vi øyenvitner som har sett vedkommende gå under på akkurat det stedet. **Antatt** nullpunkt kan være fotspor ut i vannet, treffstedet ved båulykke, fiskeutstyr henslengt med mer. Nullpunktet avgjør søksmetode for redningsdykkerne.

Skulle man være vitne til, eller komme som førstemann til en drukningsulykke er det viktig å få tak i eventuelle øyenvitner slik at nullpunktet blir avklart raskt.

Lag et **referansepunkt** slik:

Merk av stedet du står ved å lage et spor i grusen eller legge fra deg en ting og bruk terreng, bebyggelse etc. på motsatt side hvis mulig og ca. hvor langt ut hendelsen har skjedd.

Det er også viktig å få klarhet i om det er behov for båt.

Brannvesenets redningsdykkere har 50 - 60 meter kommunikasjonslinje.

Varsle / vurder varsling av

Politi

Hovedredningssentralen (HRS)
Politibåt
Politihelikopter
Kommunens kriseteam

Brann

Iht lokalt planverk

Helse

LV-lege / -sentral
Luftambulans / Legespesialist
Sykehus
Annen AMK / Regional AMK
AMK-lege
Regionalt traumesenter

HRS

Redningshelikopter
Kystradio (KRS)
Båtressurser
Sjøtrafikksentralen (VTS)

Lokale tilpasninger

PERSON I VANN

Innledende spørsmål

Andre aktuelle kort –
Hendelse på vann / Sjøulykke

1. Where are you / What is the address where you are / What are your geographical coordinates?
2. What is your telephone number?

The other emergency services will now listen in on this call. I will now repeat the information you have given me.

Felles avklaringer

3. What has happened? What can you see?
4. Did the person / persons fall into the water from a boat or from land?
5. Do you know where the accident happened or the exact position?
6. Is anyone else involved?
7. Is anyone still in the water?

Hvis ja / uklart

8. Is / Are the person / persons still floating?
9. How far from you is / are he / she / they?
10. Is there ice on the water?
11. How long have he / she / they been in the water?
12. Is there a boat nearby you can use to rescue them?
13. Can you describe the person / persons in the water?
 - a. Can he / she / they swim? Is / Are he /she / they male or female? What age is / are he / she / they? What is the colour of their skin?
14. How deep is the water?
15. Is the current strong?
16. Describe the weather?
 - a. Wind force and direction, visibility, rain or snow, wave height?
17. Are there any strong swimmers there who can rescue them?
18. Are any cars involved?

I trygghet

Helse overtar for videre utspørring og veiledning

1. Is everyone awake? Can they speak?
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp

Fortsett videre utspørring av fellesavklaring under «Hvis ja / uklart» dersom flere personer fortsatt er i vannet eller om situasjonen er uavklart.

Råd til innringer

1. Do not put yourself or others in danger to rescue the person / persons.
2. Is there a life buoy or similar nearby?
3. Find a location on land you can use to describe where you last saw the person / persons in the water / where the accident happened. (Se beskrivelse på neste side).
4. Please tell any witnesses to remain there until the rescue personnel arrive.
5. Gather everyone in a safe area if possible.
6. Make room for the rescue personnel, move cars etc.

PERSON I VANN

Handling

SAR varsling / vurder trippelvarsling

HRS / Politiet definerer felles talegruppe (SAR, BAPS, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Avtal behov og transportmetode for redningsdykkere

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Nullpunkt og referansepunkt

Nullpunkt er det stedet der drukningen har skjedd. Vi kan skille mellom **bekreftet nullpunkt** og **antatt nullpunkt**.

Ved **bekreftet** nullpunkt har vi øyenvitner som har sett vedkommende gå under på akkurat det stedet. **Antatt** nullpunkt kan være fotspor ut i vannet, treffstedet ved båulykke, fiskeutstyr henslengt med mer. Nullpunktet avgjør søksmetode for redningsdykkerne.

Skulle man være vitne til, eller komme som førstemann til en drukningsulykke er det viktig å få tak i eventuelle øyenvitner slik at nullpunktet blir avklart raskt.

Lag et **referansepunkt** slik:

Merk av stedet du står ved å lage et spor i grusen eller legge fra deg en ting og bruk terreng, bebyggelse etc. på motsatt side hvis mulig og ca. hvor langt ut hendelsen har skjedd.

Det er også viktig å få klarhet i om det er behov for båt.

Brannvesenets redningsdykkere har 50 - 60 meter kommunikasjonslinje.

Varsle / vurder varsling av

Politi

Hovedredningssentralen (HRS)
Politibåt
Politihelikopter
Kommunens kriseteam

Brann

Iht lokalt planverk

Helse

LV-lege / -sentral
Luftambulans / Legespesialist
Sykehus
Annen AMK / Regional AMK
AMK-lege
Regionalt traumesenter

HRS

Redningshelikopter
Kystradio (KRS)
Båtressurser
Sjøtrafikksentralen (VTS)

Lokale tilpasninger

SNØSKRED

Innledende spørsmål

1. Adresse / sted / kommune / posisjon? Skred over vei?
2. Telefonnummer?

Formidle at innringer blir satt i konferanse med de andre sentralene og gjengi innhentet informasjon om hendelsen / posisjon

Felles avklaringer

3. Hva har skjedd / hva ser du?	9. Ser du spor inn i / ut av skredet?
4. Hvem har utløst skred? <i>Deg / Andre / Naturlig / Ukjent?</i>	10. Når relevant - Har du/dere varslet Skipatrukker, Skianlegg?
5. Er noen savnet / bekreftet tatt? Hvor mange er involvert?	11. Hvordan er været? <i>Sikt / Nedbør, skydekke, vind?</i>
6. Nøyaktig tid for hendelsen (dersom mulig)?	12. Henger / ligger det igjen masser i området som kan rase ut?
7. Har de involverte (skredtatt) sender/mottaker, "Recco", skredsekk, snøscootere?	13. Hvor står du nå i forhold til skredet?
8. Alder og kjønn, Farge bekledning/skiutstyr? «Airbag»?	14. Kan du bevege deg i skredområdet?
	15. Er noen tatt av skredet? <i>Ref spm 5</i>

Hvis ja

- 16.1 Kan du iverksette kameratredning?
 - a. Bruk Sender / Mottakerutstyret i søk.
 - b. Følg "Råd til innringer"
- 16.2 Kan du iverksette overflatesøk?
 - a. Hvis ja - følg "Råd til innringer"
 - b. Hvis nei – gå til spørsmål 17.1

Hvis nei

- 17.1 Kan du ta deg til trygt område?
- 17.2 Kan personer / kjøretøy / bygg være truet selv om skredet ikke har rammet disse?
- 17.3 Hvilken type hjelp trenger du videre?

Helse: Ved funn

1. Er alle våkne og kan snakke?
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

Innringer må ikke utsettes for ytterligere fare gjennom å holde telefonlinje for å svare på spørsmål / motta råd.

1. Vurdere risiko først, start så kameratredning - Dersom melder har skredsøkerutstyr og velger å starte, må følgende presiseres:
 - a. Er du alene? - legg mobilen og annet elektronisk utstyr øverst i sekken/lomme etc.
 - b. Mobiltelefon / GO Pro, Smartklokke og annet elektronisk utstyr **må minst** være 40-50 cm unna skredsøkerutstyret
 - c. Dersom du må bruke hodelykt må denne settes på full styrke
2. Veiled innringer i bruk av søkeutstyr. Skredsøker, søkestenger, spader?
3. Veiled innringer i overflatesøk
 - a. Ved overflatesøk - Start søk etter vurdering av risiko.
 - b. Søk i området der det er naturlig ut ifra din egen posisjon / observasjon. Søk raskt over overflaten av skredet. Gå i sikksakk mønster - rop, stopp og lytt.
 - c. Søk i området rundt klær og gjenstander med søkestenger, skistaver eller skredsøker, men ikke flytt på gjenstander.
 - d. Prioriter søk rundt store trær eller steiner dersom ikke funn i overflate.

SNØSKRED

Handling

SAR-varsling

HRS / Politiet definerer felles talegruppe (BAPS, SAR, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Koordiner transportmetoder av ressurser – herunder lavinehund, skredgrupper, IL, fagleder skred etc.

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Politihelikopter
Droner
Lavinehunder
Frivillige (FORF):
- Skredgrupper
- Røde kors
- Norsk folkehjelp
Sivilforsvaret
Skipatrujer
Politimesterens stab
Kommunens kriseteam
Publikum / media

Brann

Iht lokalt planverk

Helse

LV-lege / -sentral
Legespesialist
Sykehus
AMK-lege
Annen AMK / Regional AMK
Regionalt traumesenter

HRS

Redningshelikopter
Alpine redningsgrupper
Forsvarets ressurser
Sivile helikoptre
Sjøressurser (transport)

Lokale tilpasninger

SNØSKRED

Innledende spørsmål

1. Where are you / What is the address where you are / What are your geographical coordinates? Has the avalanche hit a road?
2. What is your telephone number?

The other emergency services will now listen in on this call. I will now repeat the information you have given me.

Felles avklaringer

3. What has happened? What can you see?
4. Do you know who triggered the avalanche? Did you trigger the avalanche? Did someone else trigger the avalanche? Was the avalanche triggered naturally or by an unknown cause?
5. Is anyone missing? Was anyone caught in the avalanche? How many persons are missing?
6. When did this happen?
7. Do the missing person(s) have avalanche transceivers, beacons, recco reflectors or avalanche airbags? Were snowmobiles taken by the avalanche?
8. Do you know what age and sex the missing persons are? Can you describe their clothing and skiing equipment? Did any of the persons caught in the avalanche have "airbags"?
9. Can you see any tracks leading into or out of the avalanche?
10. Have you alerted the local ski patrols and the ski lift operators?
11. What is the weather like? Is it snowing or raining? What is the visibility? Is it cloudy? Is it windy?
12. Can you see any risk of another avalanche?
13. Where are you in relation to the avalanche?
14. Can you move around in the avalanche area?
15. Was anyone caught in the avalanche) *Ref spm 5*

Hvis ja

- 16.1 Can you start searching for the others?
 - a. Use transceiver or beacon equipment to search for them.
 - b. Følg "Råd til innringer"
- 16.2 Can you search the surface?
 - a. Hvis ja - følg "Råd til innringer"
 - b. Hvis nei – gå til spørsmål 17.1

Hvis nei

- 17.1 Can you get to a safe area?
- 17.2 Are any other people, buildings or cars in danger of another avalanche?
- 17.3 What help do you need now?

Helse: Ved funn

1. Is everyone awake? Can they speak?
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

Innringer må ikke utsettes for ytterligere fare gjennom å holde telefonlinje for å svare på spørsmål / motta råd.

1. Do not try to rescue the others if it is too dangerous.
 - a. Are you alone? Put your mobile phone and other electronic equipment as high in your backpack as possible or in your highest pocket.
 - b. Mobile phones, GO Pro cameras, smartwatches and other electronic equipment **must be at least 40 to 50 cm away from the avalanche search equipment.**
 - c. If you are using a headlamp, set it to maximum.
2. Veilede i bruk av søkeutstyr. Do you have an avalanche transceiver, beacon locator, avalanche search probes or a shovel?
3. Veiled innringer i overflatesøk
 - a. Start the search after considering the risk.
 - b. Search the avalanche area where natural from your position and from what you have observed. Conduct a quick surface search of the avalanche area. Search in a zig-zag pattern – shout, stop and listen.
 - c. Search areas around clothing and objects with avalanche probes, ski poles, a beacon locator or transceiver, but do not move any objects.
 - d. Search first around large trees and rocks if you do not find anything on the surface

SNØSKRED

Handling

SAR-varsling

HRS / Politiet definerer felles talegruppe (BAPS, SAR, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Koordiner transportmetoder av ressurser – herunder lavinehund, skredgrupper, IL, fagleder skred etc.

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Polithelikopter
Droner
Lavinehunder
Frivillige (FORF):
- Skredgrupper
- Røde kors
- Norsk folkehjelp
Sivilforsvaret
Skipatrukker
Politimesterens stab
Kommunens kriseteam
Publikum / media

Brann

Iht lokalt planverk

Helse

LV-lege / -sentral
Legespesialist
Sykehus
AMK-lege
Annen AMK / Regional AMK
Regionalt traumesenter

HRS

Redningshelikopter
Alpine redningsgrupper
Forsvarets ressurser
Sivile helikoptre
Sjøressurser (transport)

Lokale tilpasninger

TRAFIKKULYKKE

Innledende spørsmål

1. Adresse / sted / kommune / posisjon? Kjører fra – til?
2. Telefonnummer?

Andre aktuelle kort –
Hendelse i tunnel
CBRNE / Akutt forurensning

Formidle at innringer blir satt i konferanse med de andre sentralene og gjengi innhentet informasjon om hendelsen / posisjon

Felles avklaringer

3. Hva har skjedd / hva ser du?
4. Er skadestedet sikret / er du i sikkerhet?
5. Hvor mange personer er involvert?
6. Hvor mange kjøretøy / Hva slags type kjøretøy? Myk trafikant?
7. Farlig stoff? Orange fareskilt?
8. Er det noen som sitter fastklemt? Får du åpnet dørene?
9. Er noen kastet av eller ut av kjøretøyet?
10. Ved myk trafikant; Brukt hjelm eller annet beskyttelsesutstyr?
11. Er alle våkne og kan snakke?

Hvis ja

12. Er airbager utløst? Flere steder i bilen?
13. Ryker det fra kjøretøyet? I så fall hvilken farge?
14. Hvor fort kan kjøretøyet (ene) ha kjørt, evt. fartsgrense?
15. Er det noe lekkasjer fra kjøretøyene, evt. lukter du noe?
16. Er kjøretøy på eller utenfor vei? Rullet rundt?
17. Noen som har forlatt skadestedet, beskrivelse av disse?
18. Hvordan er trafikken forbi skadestedet?
19. Registreringsnummer?

Hvis nei

Helse overtar samtalen for videre utspørring og rådgivning.

1. Etabler frie luftveier.
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

1. Sikring av skadested: Gul vest, varseltrekant, skru av tenning, sette på nødblink.
2. Egen bil som vern? Flytte eventuelle passasjerer over i annet kjøretøy hvis mulig.
3. Ved høyhastighetsvei: vurder å forlate eget kjøretøy på sikrest mulig måte for deretter finne en sikrere plassering i terrenget i påvente av nødetatene.
4. Myk trafikant med hjelm: Helse må vurdere aktuell rådgivning.

TRAFIKKULYKKE

Handling

Trippelvarsling / vurder SAR varsling

Politiet / HRS definerer felles talegruppe (BAPS, SAR, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Avtal landingssted for luftambulanse / helikopter

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Veitrafiksentralen (VTS)
Bergingsbil / Tungberger
Havarikommisjonen
Politihelikopter
Kommunens kriseteam
Publikum / media

Brann

Kommunale ressurser
E verket
Kystverket

Helse

LV-lege / -sentral
Luftambulanse / Legespesialist
Sykehus
Regional AMK
AMK-lege
Regionalt traumesenter

Lokale tilpasninger

TRAFIKKULYKKE

Innledende spørsmål

*Andre aktuelle kort –
Hendelse i tunnel
CBRNE / Akutt forurensning*

1. Where are you / What is the address where you are / What are your geographical coordinates? Where are you driving from? Where are you driving to?
2. What is your telephone number?

The other emergency services will now listen in on this call. I will now repeat the information you have given me.

Felles avklaringer

3. What has happened? What can you see?
4. Is the accident area secure? Are you safe?
5. How many persons are involved?
6. How many cars are involved? What types of cars are involved? Are any pedestrians or cyclists involved?
7. Are any of the cars carrying dangerous goods? Can you see any orange or yellow triangles on the cars?
8. Is anyone trapped in a car? Can you open the doors?
9. Has anyone been thrown out of their car?
10. Are they wearing a helmet or other protection?
11. Are they awake? Can they speak?

Hvis ja

12. Have the airbags gone off? Have several airbags gone off?
13. Is smoke coming from the car? What colour is the smoke?
14. How fast do you think the car/cars were driving? Were they driving faster than the speed limit? What is the speed limit?
15. Are any of the cars leaking? Can you smell anything?
16. Is the car on the road or off the road? Has the car rolled over?
17. Has anyone left the accident area? Can you describe them?
18. Is there much traffic in the accident area?
19. Can you see any number plates?

Hvis nei

Helse overtar samtalen for videre
utspørring og rådgivning.

1. Etabler frie luftveier.
2. Fortsett utspørring og rådgivning iht. aktuelt oppslagskort i Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Råd til innringer

1. **Sikring av skadested:** Please put on a yellow vest, place the car's accident triangle at the side of the road, turn off the ignition, push the red triangle on the dashboard to turn on the hazard warning lights.
2. Can you use your own car to protect the accident area? Can you move the other passengers into another car?
3. Can you get to a safer location away from the road to wait for the emergency services?
4. Myk trafikant med hjelm: Helse må vurdere aktuell rådgivning.

TRAFIKKULYKKE

Handling

Trippelvarsling / vurder SAR varsling

Politiet / HRS definerer felles talegruppe (BAPS, SAR, SAMV) og formidler dette tidlig i telefonkonferansen

Vurder bruk av video

Avtal oppmøtested / adkomstvei

Avtal landingssted for luftambulanse / helikopter

Oppsummering uten innringer på slutten av konferansen – om mulig

Varsle / vurder varsling av

Politi

Veitrafiksentralen (VTS)
Bergingsbil / Tungberger
Havarikommisjonen
Politihelikopter
Kommunens kriseteam
Publikum / media

Brann

Kommunale ressurser
E verket
Kystverket

Helse

LV-lege / -sentral
Luftambulanse / Legespesialist
Sykehus
Regional AMK
AMK-lege
Regionalt traumesenter

Lokale tilpasninger